

DM

79

DĚDICTVÍ MALIČKÝCH

pod ochranou sv. Karla Borom. v Hradci Král.

OTROK ABNER

Napsal Jiří Sahula

Podíl pro údy „Dědictví maličkých“ na r. 1936

Tiskem Družstevní knihtiskárny v Hradci Králové

Nákladem „Dědictví maličkých“

DĚDICTVÍ MALIČKÝCH
pod ochranou sv. Karla Boromejského
V HRADCI KRÁLOVÉ.

ČÍSLO 79.

OTROK ABNER

Biblická povídka z dob Kristových.

NAPSAL JIŘÍ SAHULA.

Podíl pro údy „Dědictví maličkých“ na rok 1936.

Tiskem Družstevní knihtiskárny v Hradci Králové.

Nákladem „Dědictví maličkých“.

PŘEDMLUVA.

Palestina, tato nevelká, ale velice proslulá země, byla nazývána Židovskou zemí, Svatou zemí, Zaslíbenou zemí anebo „dědičným územím Izraelovým“. Severní část slula Galilea; obyvatelstvo velikou většinou se hlásilo k víře obsažené v Písmu sv. Starého zákona. Jižní část Palestiny tvořilo Judsko; tamější Židé rovněž lpěli na bibli, prohlašující ji za Božské zřídlo věrouky i mravních příkazů.

Galilejci vynikali opravdovou zbožností, srdečnou povahou a přímostí nad obyvatele Judska. Tito však, majíce ve svém středu jerusalemský velechrám a mnoho učenců, byli velice hrdí; vypínali se nad Galilejce, pokládajíce je za méněcenné souvěrce.

Mezi Galilejí a Judskem bylo Samaří. Tamější lidé byli potomky Izraelitů i pohanů. Podle toho se utvářily i jejich náboženské názory. Samaritáni velmi mnoho podrželi ze židovské víry, ale oblíbili si také některé bludy a zlovyky pohanské. Pravověrní Židé — zvláště obyvatelé Judska — tyto své sousedy velice nenáviděli. Koho chtěl Žid velice potupiti, toho nazval Samaritánem.

Mohutnou řekou palestinskou je Jordán, jehož vody svlažují všechna tři zmíněná území. V Ga-

lilei Jordán se vlévá do jezera Genezaretského, které je 21 km dlouhé a 10 km široké. Oplývá velkým množstvím ryb.

Vlny širokého Jordánu v Judsku mizí v rozsáhlém jezeře, jež sluje nyní Mrtvé moře, protože v jeho vodě není života. Za doby Kristovy nazýváno pro množství soli a asfaltu mořem Solným nebo Asfaltovým. Někteří mu dávali název moře Pustinného nebo Východního. Toto jezero jest od severu k jihu dlouhé 75 km; jeho šířka je téměř 16 km.

Posvátné město Jerusaleem se rozkládalo na jižní straně pahorkovité skupiny, západně od ústí Jordánu do Solného moře.

Židovští předáci sami svými vášnivými spory zavinili, že na jejich vlast vloženo jářmo nadvlády velice mocného pohanského národa, totiž Římanů. Tito s počátku prohlašovali, že se snaží rozvaděné strany smířiti. Ale chytrí smírcové za své prostředkování chtěli bráti tučnou odměnu; posilovali v Palestině houževnatě svůj vliv a svou moc, až se stali nad národem izraelským bezohlednými poručníky.

Římská vláda ponechávala Židům svobodu náboženskou i některých právních zřízení národních. Ale přísně dozírala na všechno jednání vynikajících vrstev židovských. O každém důležitém hnutí v Palestině chtěli římscí úředníci věděti předem a dbali, aby vynikajícími hodnostáři v židovském národě se nestávali mužové vládě římské nemilí. Římané také vyssávali palestinské obyvatelstvo ukládáním velikých daní a vydržovali v zemi značnou sílu vojenskou k potlačování

odporu. Nedivíme se, že Židé často dávali průchod své veliké nenávisti k římskému císařství.

Ale je vhodné vysvětliti, jak si Židé zavinili svůj neblahý stav sami. V II. a I. století před Kristem vládl v Palestině domácí rod Hasmonevců (Makabejců). Aristobulos II. vzbouřil se s četnými přáteli proti staršímu bratrovi Hyrkani II.; dobyl Jerusalema a přivlastnil si hodnost velekněžskou i královskou. Hyrkana se ujal římský vojevůdce Pompejus. Když se však Aristobulos nechtěl podrobiti, Pompejus r. 63. před Kristem se zmocnil Jerusalema a rozhodl, aby velekněžská hodnost byla přenesena na Hyrkana, jemuž ponechán i knížecí titul. Ale chytrý římský státník přidal slabému Hyrkanovi jako spoluvládce a dohlázeatele cizince Antipatra, pocházejícího z bojovného národa edomského čili idumejského. Aristobulos odveden do Říma jako zajatec.

Skalnaté Edomsko rozkládalo se na jih od Judska. Židé pronárodem edomským pohrdali a proto těžce nesli poručníkování Antipatrovo. Ale ten chytrý a sobecký cizinec počínal si tak obratně, že zcela ovládl starého Hyrkana a spravoval Palestinu jako mocný panovník.

Antipatrův syn Herodes I., přímím Veliký, vynikal svým důvtipem nad otce. Vymohl si v Římě r. 39 před Kr. titul krále židovského. Ale zasednutí na trůn musil si vybojovati tříletým válčením s vlastními poddanými. Jsa si dobře vědom, že jeho veliká moc závisí na milosti římské říše, byl k císaři velice úlisným a často ho v Římě navštěvoval. Aby se pojistil co nejlépe

proti nenávisti židovské, obklopil se žoldnéři pohanskými ze severských zemí.

Aby ztlumil v židovském národě vzpomínky na krvavý zápas o trůn, dal rozšířit a s nevídanou nádherou vyzdobit velechrám jerusalemský. Zvelebil město skvostnými stavbami podle vzoru římského a opevnil je novými, mohutnými hradbami. Okrášlil hrad Antonii a na západním pahorku si zbudoval nádherný palác.

Až do smrti prozrazoval krutost své povahy krvavými činy; sami jeho synové pocítili krvelačnou mstivost otcovu. Za vlády tohoto Idumejce narodil se v Betlemě Ježíš, náš Spasitel.

Tehdy už Palestinu pokládali Římané za součást své říše, mluvili o ní jako o části veliké své provincie Syrie. Po smrti Heroda I. (kolem r. 3 po Kr.) rozhodovali o nových vladařích, rozdělili Palestinu na několik správních obvodů, neohlížeje se ani na hranice té země.

Synové Herodovi se prudce svářili o vládu nad Svatou zemí, což bylo vítanou příčinou k novému utužení císařské moci římské v té oblasti. Podle rozhodnutí císaře Augusta Archelaus stal se vladařem nad Judskem, Samařskem a Edomskem. Herodes Antipas stal se správcem v Galilei a Perei, která se prostírala za Jordánem. Filip obdržel Trachonitis a Itureu východně od Genezaretského jezera. Asi v tom čase vrátil se z Egypta do Palestiny sv. Josef s Ježíškem a Pannou Marií.

Archelaus pro kruté utiskování Židů byl od císaře Augusta zbaven vlády a poslán do vyhnanství. Nato Judsko a Samařsko spravováno

od římských prokurátorů (místodržících, vládařů). Takovým prokurátorem byl v letech 26-36 Pontský Pilát. Filip se uchýlil do Říma, kde žil jako soukromník.

Tedy Idumejcům ubráno značně na moci, Řím třímal otěže vlády ve Svaté zemi ještě pevněji. Herodes Antipas byl zhýralým světákem jako jeho otec a oddával se lstivým pletichám. Před trůnem císařským byl velice ponížený, v Palestině však pyšný. Poddaní ho nenáviděli, že měl otce Idumejce a matku Samaritánku; nejvíce se na něho hněvali proto, že byl příliš povolný všelikým rozmarům Říma. Herodes Antipas založil na západním břehu Genezaretského jezera město pro obyvatelstvo většinou řecké, tedy pohanské; nazval tu obec Tiberias k počtě císaře Tiberia.

* *
*

Nyní aspoň krátce o povaze a významu předáků rodu židovského v době Kristově. Velmi mocní byli saduceové, kteří vynikali také bohatstvím. Věřili sice, že Bůh stvořil svět, ale popírali, že jej zachovává a řídí. Nevěřili v nesmrtelnost lidské duše a vzkříšení těla; domnívali se tedy, že člověka po smrti nečeká ani odměna ani trest. Proto si činili mravouku velice pohodlnou. Docela ani nevěřili v jsoucnost andělů. Tak zcela patrně zlehčovali věrouku uloženou v Bibli. Tato pyšná šlechta národní se přátelila ráda s pohany; lid ji nenáviděl. Nejsmutnější bylo, že k této třídě židovského národa se hlásila veliká většina samého židovského kněžstva.

Na osvobození židovského lidu jim málo záleželo. Smiřovali se s politickými poměry ve vlasti své.

Neblahý vliv na náboženský život v Palestině měli i farizeové. Tato skupina nebyla ani stranou kněžskou ani šlechtickou; šlo jí hlavně o přízeň prostého lidu. Farizeové ovšem lpěli věrně na zákoně Hospodinově, jak jej hlásala Bible. Ale vymýšleli si zvláštní výklady a nové předpisy; tvrdili, že životní pravidla, která předkládají k ostříhání, odpovídají duchu a smyslu příkazů Mojžíšových.

Prostý lid přijímal farizejská vysvětlení s takovou úctou, jako by byla pocházela přímo s nebes. A přece bylo patrné, do jak malicherných podrobností tito vykladači zabírali. Hlásali tak obrovské množství pravidel židovské životosprávy, že je žádný prostý Žid nemohl v paměti podržeti. Na př. jaká spousta předpisů o správném svěcení sobotního dne, o společném jídle a častém očišťování. O Bohu, lidské duši a věčnosti zřídka mluvili, ale dětinské své příkazy neustále předkládali. Farizeům bylo hlavním heslem vnějškové plnění Zákona a ústních dodatků k němu. Naopak Ježíš učil, že jest hlavní povinností, věřících láska k Bohu, služba Boží; výhradně taková ctnost vede ke štěstí.

Zvláště důležitě však jest upozorniti, že farizeové byli pokrytci; jinak mluvili a jinak jednali. Před prostým lidem nosili na odiv svou úzkostlivou zbožnost a dobročinnost, uvnitř však hořela zloba, mstivost a jiné nešlechtnosti. Není na podiv, že Kristus přísně káral jejich licoměrnost.

Největší vliv měla v lidu právě tato skupina. Stála proti saduceům; tito však z bázně před prostými davy ochotně vycházeli vstříc farizeům.

Zákoníci byli vědeckými představiteli farizejství. Byli profesory bohosloví, právníky a jazykozpytci. Veškeré jejich učení se obíralo Biblí. Nebyli kněžími. Sami se nazývali dítkami moudrosti; úředním titulem zákoníka bylo „rabbi“ (učitel). Shromažďovali kolem sebe žáky, jež dlouho učili. Kterí učedníci obstáli dobře při zkoušce, na ty vkládali zákoníci ruce, přenášejíce na ně moc učitelskou a soudcovskou. Tak se stával žák „rabbim“. Zákoníci se těšili veliké vážnosti a většinou žili v blahobytu. Přesto však někteří třeli velikou bídu, takže se živili těžkou prací ruční aneb almužnamí.

Podivnou sektou židovskou byli essení, kteří se usídlili na západ od Mrtvého moře. Nebylo mezi nimi ani žen, ani dětí. Byli přijímáni do středu této společnosti jen jinoši po dlouhých zkouškách. Všichni členové žili v přísné kázni, nikdo z nich neměl soukromého majetku. Uctívali slunce, dávali na jevo odpor proti obětem ve velechrámu, masem pohrdali. Jejich heslem byla neustálá zdrženlivost. Tato skupina měla na lid izraelský nepatrný vliv; nauka essenů nikdy nezobecněla, sekta brzy zanikla.

Snadno lze pochopiti, že v té době byl v Palestině veliký úpadek náboženského života. Na jedné straně kazili židovskou povahu četní pohanští přistěhovalci, na druhé straně působila na duše lidu zhoubně převrácenost samých duchovních vůdců židovstva. Židé, hledající blaho

jen na své pozemské pouti, čekali pouze na takového vykupitele čili mesiáše, který by zničil nadvládu římskou a dal vyvolenému národu velikou moc, slávu a bohatství.

Velký nepokoj myslí jevil se zvláště v Judsku. Římská vojenská moc byla přinucena ke stále bdělosti, aby krotila podrážděnost vzdorných srdcí. Císařští místodržitelé měli velice obtížnou úlohu mezi vášnivými zástupy. Vždyť židovský národ ani tehdy nebyl tolik od Říma ujařmen jako národové jiní. Svým houževnatým úsilím si zachoval značnou část samosprávy.

Velikou moc měla židovská velerada. - Představovala vysoký sněm národní, byla nejvyšším soudem pro celou Palestinu a zároveň vysokou školou židovskou. Soudila významné pře, vykládala biblické zákony a přísně bděla nad veřejnou správou. Tento sbor měl 71 členů ze tří národních stavů: kněží, zákoníků a tak zvaných starších (vybraných z náčelníků kmenů a rodů). Předsedou byl velekněz. Velerada tajně řídila i bouřlivá hnutí lidová. Marně namáhal se Herodes její vliv oslabiti; bylať nedůtklivá a podráždila se hrozivě každým neobratným krokem Herodovým anebo prokurátorovým. Proto římská moc zasahovala do činnosti národní rady židovské velice opatrně, po zralém rozmyslu. Vždyť každou chvíli hrozilo vášnivé vzbouření.

Ačkoliv zákoníci a farizeové vedli veliké davy špatnou cestou, přece jenom v lidu židovském byly skupiny duší velice ušlechtilých, jež měly otevřený sluch pro každé slovo dobré, ušlechtilé, spasitelné. Tito lidé, pochopující správně smysl

Písma svatého, stávali se ctiteli svatého Jana Křtitele a pak přilnuli vroucně k samému Ježíši.

Tolik tedy podržme v paměti, abychom dalšímu porozuměli jasně.

Abnerovo písaření v jerusalemském předměstí.

Velice rušný, hlučný život proudil těsnými ulicemi velkoměsta Jerusalema pod spleť polokulovitých a plochých střech. Nade vším trůnil na výšině velechrám z bílého mramoru s rozsáhlými nádvořími, mohutnými sloupořadími a vedlejšími budovami. Na severozápadním rohu chrámového opevnění se pyšnila mohutná pevnost Antonia svými čtyřmi věžemi. Zatím, kdy dole v městě v klikatých uličkách nelad, na plošině chrámové soulad a nádhera oslňující.

Od té doby, kdy Palestina se stala součástí veleříše římské, v Jerusalemě přibývalo rychle obyvatelstva. Vždyť ve městě, do něhož se sbíhaly obchodní cesty od veletoku Eufratu i od afrického Nilu, rychle nyní se stupňoval obchodní ruch; v době, kdy ovládl římský stát velikou část západní Asie, mohli obchodníci konati k Jerusalemu své dlouhé cesty bezpečněji než před tím. Město hemžilo se cizinci. Veliké peníze vydělávali velbloudáři, osláři a majitelé mezků.

Obyvatelstvo množilo se tolik, že vznikaly nové domky a chaty před pevnými městskými hradbami, na nichž se zvedalo 90 mohutných věží.

V jedné takové chatě bydlela zbožná vdova Sehora se svým 24letým synem Abnerem. Za

lepších časů žila s mužem Gatamem v Bethanii, východně od Jerusalema. Gatam byl čilým velbloudářem a obchodníkem. Velikou pílí nastrádal si slušné jmění. Pocházel z edomského národa, ale zachovával zákon Hospodinův tak řádně jako zbožní Židé. Vždyť tehdy v samém Edomu hloučky domorodců se hlásily veřejně k náboženství, které byl veliký Mojžíš ve svých knihách z vnuknutí Božího vysvětlil. Všichni předkové Seforini byli členy národa židovského. Synek Abner tedy se mohl právem chlubit, že jest potomkem patriarchy Jakoba.

Gatam toužil, aby se dostalo synkovi vyššího vzdělání, zvláště vědomostí biblických. Chlapec tedy navštěvoval s několika druhý zákoníka Ariela, který požadoval za své vyučování značného platu. Jelikož Gatam se přesvědčil, že synek bystře chápe a rád se učí, platil velice rád.

Ale veliké útrapy se neočekávaně vplížily do domku tiché rodiny. Gatam ochuravěl; nemoc se vlekla dlouho a pohltila velikou většinu úspor. Když nebožák zemřel, přestaly docházky Abnerovy k Arielovi. Vždyť na dveře domku brzy zaklepala kostnatá bída. Ve Svaté zemi se říkalo obecně, že vdova je osobou bezbrannou, odkázanou na milost i nemilost sousedů. Sefora tu a tam podělkovala za skrovnou skývu pro sebe a pro synka.

V těch letech nouze právě soužení připoutávalo zbožnou mysl matčinu i synovu ještě více k všemohoucímu a milostivému Hospodinu.

Hoch pomáhal matce i v těžších pracích, ale zároveň se vzácnou houževnatostí se dále vzdě-

lával aspoň soukromě v knihách. Vypůjčoval si popsané pergameny, lýka stromů i papyry (vyrobené z dužnatých lodyh šáchoru). Vrýval si železným bodcem poznámky na střepiny a psal na palmových listech.

Když vyspěl v statného jinocha, příšera bídy zvolna se vzdalovala ode dveří Sefořiných. Stal se Abner písařem chváleným pro znamenitou zručnost. Ale v malé Bethanii byl výdělek skrovný; málo venkovanů žádalo syna Sefořina o službu písařskou.

Snaživý mladík byl by nejraději rozvinul své písařské umění v samém Jerusalemě. Když však pátráním zjistil, že je tam písařů přebytek, uchýlil se s matkou svou do chaty v předměstí jerusalemském, kde kynuly lepší vyhlídky; přibývalo tam mnoho lidí, ale byl tam jen jeden starý písař, který pro svou špatnou povahu se netěšil přízni sousedů.

Tehdy písaři vůbec nepožívali dobré pověstí. Jejich zaměstnání jim dávalo svůdnou příležitost k různým podstrkům, k vychytralým a sobeckým radám, k nepoctivým prepisům a podobně.

Abner však si brzy získal svou svědomitostí a zručností důvěru mnoha zákazníků. Podle přání žadatelů psal rákosovým perem na pergamenu, papyru i lýku; chudým obyčejně ryl různé vzkazy nebo smlouvy na střepiny hrnců, jichž před jerusalemskými hradbami se povalovalo mnoho. Dovedl dobře vyhověti i zámožnějším občanům, kteří vyslovili přání, aby důležité záznamy vryl vkusně do tabulek olověných anebo měděných.

Starý písař Melchiáš silně se zlobil, že mu Abner přebírá zákazníky. Huboval zle na „lišáka Edomitu“, jak Abnera nazýval; na zlost pil mnoho laciného vína, čímž si ještě více škodil v očích předměstského lidu.

Tříletá svědomitá práce Abnerova nesla sladké ovoce. Nouze zmizela. Sefora docela se těšila ze slušné úspory. Často docházela do jerusalemského velechrámu děkovat Bohu za vůni nového štěstí. Radovala se, že Abner vyspěl v muže silného a obratného. Ve chvílích prázdna učil se střílet z luky, mávat pružně mečem a házet oštěpem. K Jordánu bylo sice z Jerusalema daleko, ale neúnavně cílému muži podařilo se přece šestkrát cvičit se ve veslování na vlnách té řeky. Bylo vdovinou chloubou, že byl syn člověkem poctivým, zbožným a střídým.

Klidná hladina života obou dobrých duší pojednou byla rozvlněna zvěstmi velice významnými, jež působily i v předměstí jerusalemském značné vzrušení. Od úst k ústům letěly zprávy, že v Židovstvu povstal nový veliký prorok jménem Jan, který předpovídá věci velikého dosahu. Ujišťuje, že se přiblížilo království nebeské; kdo chce okusiti jeho sladkosti, nechť činí upřímné pokání. Mocně mluví v judských pustinách do svědomí lidu izraelského a bičuje bezohledně nepravosti zbohatlých sobců židovských.

Byl to svatý Jan Křtitel, předchůdce Páně. Kázal nejraději u jordanských brodů, kde se křižovaly karavanní cesty; ta místa byla neobydlená, pustá. Umrtoval své tělo tuhými posty a chodil v drsném plášti ze srsti velbloudí! Hlá-

sal, že se zjeví izraelským davům žádoucí Mesiáš.

Zástupy Janových posluchačů rostly. Sám Abner několikrát se vypravil od Jerusalema přes Bethanii k jordánskému brodu, aby vyslechl ohnivé řeči bohonadšeného muže, který křtil ponořováním do vody a nabádal k vyznání hříchů. Jednou přivedl i matku Seforu, aby vyslechla jímavé řeči posla Páně. Jak matka, tak syn byli plni nadšení pro muže Božího.

Ale v Jerusalemě saduceové a farizeové sledovali izraelské pouti k jordánským brodům s velikou nevolí. Zvláště je hněvala často opakovaná slova Janova: „Čiňte pokání, neboť se blíží království nebeské!“ Sami někteří členové velerady se horšili: „Proč mluví ten muž o království nebeském? Jsme plni očekávání svobodného království pozemského; na takové blaho také lid židovský připravujeme. Ale ten hlasatel budí k našim slibům nedůvěru“. Farizeové rozčileně domlouvali svým věrným, aby se od sv. Jana vzdalovali. Ale úspěch jejich vzdorné námahy byl celkem skrovný.

Rozlítíl se starý saducejský kněz Jonathan: „Co tu dřepíme za hradbami města jako jezevci podzemní? Vypravme se k tomu prorokovi a přemozme ho svou učeností. Nezdaří-li se nám porazit jazyk jazykem, udejme kazatele jako nebezpečného buřiče!“

„Tvůj návrh sotva se dočká zdaru,“ odmítal farizej Henoch. „Všechny své odpůrce Jan dosud zdolal břitkým mečem své výmluvnosti. Posud nepronесl ani jediného slova revolučního. Lépe jest utéci se ke lsti, vzbudit jeho důvěru a pak

vyzvídati tak dlouho, až vypustí z úst slovo neprozřetelné; chytíme jej za výrok neopatrný a pak teprve bude možno ho potrestati a umlčetí."

"Dobře díš," chválil farizej Madon. "Liščí chytrost často více zmůže než ostré zuby lví."

Za dva dny vmísilo se do zástupu spěchajícího do jeriškého údolí deset nejbystřejších saduceů a sedm farizeů. Jakmile tito lišáci spatřili předchůdce Páně, předstoupili k němu společně, poklonili se a prosili za křest.

Sv. Jan změřil je pronikavým zrakem jako dvěma šípy a zvolal mocným hlasem: „Pokrytci, domníváte se, že přede mnou utajíte své hříšné úmysly? Pokolení zmijí, zvrhlí potomci zvrhlých předků, kdo ukázal vám, kdo vám poradil cestu, abyste utekli budoucímu hněvu, spravedlivému trestu Božímu? Čiňte konečně skutky kající! Chlubíte se rádi, že vaším praotcem jest Abraham. Postrádáte-li však ctností Abrahamových, zavrhne vás Hospodin od tváře své. Nalezne si věrné a ctnostné ctitele jinde."

"Drzý tupiteli," houkl horkokrevný Henoch, „odvažuješ se urážeti přední vůdce vyvoleného národa. Takto haníš věrný lid izraelský vůbec; ten ti jistě dá pádnou odpověď."

Ale na Henocha se obrátilo mnoho hněvivých očí, zdvihaly se proti němu pěsti za doprovodu ostrého kárání. Farizej okamžitě zkrotil.

Sv. Jan však pokračoval klidně a vážně: „Jste vůdcové slepí, nepravostmi poskvrnění. Zpytujte svá srdce, čiňte pokání, neboť vám hrozí veliké tresty. Suché stromy, které nenesou ovoce do-

brého, se vytnou a spálí se. Nyní již je sekera k takovým stromům přiložena. Přichází s nebes Nejsvětější, který shromáždí zdárnou pšenici do obilnice, ale bídné plevy bude pálití ohněm neuhasitelným.“

„Žijeme přesně podle Mojžíšova zákona,“ vykřikl rozčileně Madon. „Bičuj raději svým jazykem ty, kteří se sbližují s pověrami a zlozvyky pohanskými!“

Sv. Jan upřel na mluvčího zrak ostře a zvolal mocně: „Přejete si, abych zde vypočítával vaše nepravosti? Vím více, než se domníváte. Mám odhalit důkladně vaši přetvářku?“ Teď už ustupovali saduceové i farizeové krok za krokem a zvolna se vytráceli, až vzbudili smích přítomných lidí dobré vůle.

Za svého návratu saduceové a farizeové syčeli vztekem, až se některým ústa zpěnila. Divoce mávali pravicemi, nadávající zlostně poskakovali a potřásali hlavami, jako by je byla schvátla zimnice.

Když se již dost vybouřili, udýchaný Jonathan prohlašoval: „Tak břitkou a bezohlednou smělost onoho svůdce musí přísně souditi sama velerada. Necháme-li dále Jana svobodně mluvit, přijdou duchovní předáci národa u lidu o všecku vážnost; veliké množství prostého lidu se připojí k svůdci — a naše naděje na zlatý den svobody zhyne jako ryba vržená do asfaltové vody.“

Zablýskly oči mstivou zlobou Madonovi, který pronesl návrh: „Je nutno zaznamenávat si pilně jména těch, kteří často promlouvám Janovým na-

slouchají a pro toho lžíproroka veřejně horují. Tyto chvalořečníky musíme špehovati, každý jejich přestupek udávati a starati se, aby zde v Judsku byli zbaveni výživy."

"Takový plán mnoho znamená," pochválil Henoch. „Nejlépe bychom učinili takové převrácené horlivce neškodnými, jestliže bychom je přivedli na popraviště anebo obtížili jejich šíje jhem otrockým."

"Znamenitě," kýval šedivou hlavou Jonathan. „Kdo vzdoruje bdělým pohlavárům národa, pozbývá práva k výhodám, které plynou z židovské pospolitosti; budiž vyvržen ze středu vyvoleného lidu jako prašivá ovce! Je potřeba, abychom se již zítra uradili o způsobu dalšího zápasu s veleknězem. Pak půjdeme s žalobou k Herodovi. Jeho rozmařilá a zlostná žena prý již nyní silně proti Janovi sočí."

"To je nám vítáno," děl Madon, „Získáme v té osobě zdatnou pomocnici. Je záhodno, aby velerada štědře platila bystrým a spolehlivým sliďům."

"Sám jsem se důkladně rozhlédl po tvářích ctitelů Janových," poznamenal Henoch. „Nejvíce mne rozčilil mladý písař Abner, který sídlí před městskými hradbami. Ten kýval nejživěji hlavou na souhlas, když nás Jan tupil. Když jsem se ozval proti příkré žalobě Janově, právě Abner zvolal ostře: „Pravdu dí muž Boží."

"Věru veliká drzost člověka nemajetného," prohodil Jonathan, „který tolik potřebuje právě přízně zámožných saduceů, aby nehladověl! Je

záhodno nyní takového smělce bedlivě stopovati."

Tak a podobně se umlouvali mužové zatvrzelých srdcí, jichž vůle ani na okamžik se neklonila k polepšení života; byli dobrovolnými a vytrvalými otroky ďábelské zloby.

A farizeové zahájili bez meškání proti Abnerovi tajný boj, pomlouvali spravedlivého pracovníka velmi jedovatě a docela hrozili některým, kteří k němu přicházeli žádat o psaní. Farizejské pomsty báli se silně i lidé velice řádní a po mravním obrození Židovstva toužící. Tudíž u Abnera byly nyní návštěvy vzácné, příjmy písařovy byly skrovničné a tenčily se den ze dne.

Zato však plešatý Melchiáš se usmíval. Slíbil farizeům, že bude Abnera ostře špehovati; za odměnu nepřátelé Sefořina syna Melchiášovi sháněli zákazníky a dali mu značnou peněžitou částku darem. Ježto Melchiáš pil ještě více na radost než dříve na zlost, povážlivě ochabovala jeho duševní činnost; psal velice nedbale. Když se stížnosti zákazníků množili, přidán mu byl k ruce čipernější mladý písař Fašur. Teď se vedlo dobře starci i jeho pomocníkovi, protože oba slídili po přátelích Janových a členům vele rady je udávali. Farizeové v skrytém boji počínali si tak vychytrale, že Abner dlouho si nemohl vysvětliti, proč se mu lidé vyhýbají.

Zarytí nepřátelé nadšených stoupenců Janových byli brzy podráždění ještě více, když započal svou veřejnou činnost Ježíš Kristus. Káral v samém Jerusalemě neřesti, výmysly a jedovatou mstivost zákoníků, farizeů a saduceů. Nadto činil

veliké divy, které mocně rozechvěly všechny jemné struny v srdcích lidí šlechetných. Závist lomcovala tvrdými odpůrci Spasitelovými jako prudká zimnice; slepá zuřivost je vedla na pokraj šílenosti.

Když jednou v nádvoří chrámovém farizeové proti výrokům Kristovými rozčileně reptali, zahlaholil mohutný hlas Abnerův: „Tvrdé šíje, uznejte, že povstal v našem národě prorok veliký. Jeho ústa jsou Božská, rozsévají manu nebeskou.“ Ale hned na písaře zahulákalo vztekle několik hlasů. Farizej Henoch zasyčel: „Drzé hrdlo, z tvého národa že vzešel tento Nazaretský? Vždyť nejsi potomkem Jakobovým, pocházíš z divokého pronároda idumejského“.

„Mylíš se“, odrážel Abner. „Má matka je řádnou Izraelitkou ze starého rodu zde domácího. I můj otec zachovával Zákon Mojžišův.“

„Klid se, synu cizího vetřelce!“ houkl Madon. „Je-li aspoň tvá matka pravou dcerou Jakobovou, pak sám jsi zrádcem lidu vyvoleného.“

Abner zbledl, srdce mu krvácelo. Viděl celou řadu známých, kteří potají velebili Krista, ale na tomto místě se nezastal žádný z nich ani Spasitele ani jeho obránce. Jak veliká to bázeň před mocnými a mstivými nešlechetníky! Ustoupil tedy vzad; ale domů nepospíšil; chtěl ještě uleviti srdci hořkostí naplněnému vroucí modlitbou na posvátném místě.

Davy se rozcházely ve velikém pohnutí. Abner šel do nádvoří izraelského. Když po modlitbě kráčel k bráně, která vedla do města, setkal se s Kristem. Spasitel utkvěl na písaři dlouhým po-

hledem. Z očí jeho zářila žalost a láska zároveň; Abnera čarokrásný zrak Spasitele světa oslnil tolik, že poklekl a s velikou úctou políbil lem jeho pláště.

Z úst Syna Božího linula slova jako luzná hudba; „Abnere, spatříš ještě tužší zápasy a dovíš se ještě o větších zázracích mých. Trpím dobrovolně pro duchovní prospěch jiných. Zdaž jsi ochoten spolutrpěti se mnou i v budoucnosti?“ Abner rozepial ruce: „Pane můj vznešený, nic mou lásku od Tebe neodvrátí. Sladko je snášeti oddaně veliká pronásledování pro oslavu Tvého jména.“

Kouzelný úsměv ozářil tvář Mesiášovu. Kristus pohladil pravicí vlasy Abnerovy a připomněl: „Utrpením se rodí a šíří království Boží, blaho lidských duší, jehož tento viditelný svět darovati nemůže. Kráčíš vstříc novým trpkým žalům pro lásku k mému jménu. Sneseš-li všecko statečně, rozmnožíš zásluhy; všecko se naposledy obrátí v radost, jaké jsi ještě nepoznal.“ Na to Spasitel se vzdaloval k hloučku svých nejvěrnějších, kteří čekali u druhé brány.

Jak se nyní Abnerovi volně dýchalo! Hřejivé pocity naplnily celé jeho srdce. Když se vracel za jerusalemské hradby, zdálo se mu, jako by cítil všude vůni ze světů nadzemských. Doma se zrakem nadšeně planoucím ličil matce svůj hovor s Kristem. Sefora se roziásala a rozpiavši ruce pronášela slova žalmu Davidova: „Veliký jest Hospodin a velmi hoden chvály v městě našeho Boha, na svaté hoře jeho.“

Abner pak pod mohutným dojmem z dnešního setkání a v očekávání drsných nesnází příští ch volal s důvěrou podle jiného žalmu: „Hospodin jest světlo mé a spása má. Koho měl bych se báti? Hospodin jest ochránce mého života. Koho bych se lekal? Když se přibližují ke mně škůdci, aby hryzli mé tělo, kteří mne sužují, nepřátelé moji, sami slábnou a padají. Byť i tábor proti mně povstal, neleká se mé srdce. Kdyby se zdvihla proti mně i válka, já přece jen doufám. Jednu věc jen žádám na Hospodinu, o to usiluji: abych směl přebývat v domě Hospodinově všechny dny života svého, abych směl okoušet Hospodinovu rozkoš, dumati v jeho chrámě.“

Abner na cestě do Funonu.

Za dva dny vkročil Abner do Jerusalema, aby si nakoupil několik papyrů a rydlo. Když se vracel, v úzké uličce přicházeli mu vstříc čtyři farizeové. Jedním z nich byl Henoch, který hněvivě blýskl okem a ukazoval: „Hleď, Sadoku, toť ten drzý Idumejec Abner, který se odvažuje zlehčovati vážnost strážců zákona Mojžíšova a velebí Ježíše z Nazaretu.“

Sadok sevřel pěsti proti Abnerovi a zahulákal: „Nevíš li, že takové počínání může vésti k vnitřním nepokojům v národu vyvoleném? Vzniknou-li mezi námi krvavé bouře, pak se Římané zasmějí a ještě nás trapněji poníží.“

„Ctitelé Kristovi milují svou vlast,“ odvětil srdnatě Abner; „vědí však, že jí nejlépe prospějí ti, kteří se řídí příkazy Ježíšovými. Nepřipravu-

jeme krvavých svárů, odpouštíme i svým nepřátelům. Zato však podněcuje bouře vášnivá zloba farizeů a saduceů."

"Slyšíte-li dobře zpupný jazyk tohoto protivníka?" vybuchl Henoch. "Běda tobě, Abnere, odvážíš-li se podobným způsobem dále vzdorovati vůdcům lidu izraelského."

Hrozili také průvodčí Henochovi. K jejich hněvivým výkřikům se připojily i hlasy chodců jiných. Písař seznal, že výbuchy slepé vášně těžce se vyléčí moudrou domluvou. Nadto hrozilo mu nebezpečí krvavého zranění. Proto se odvrátil od zdvižených a potřásajících se pěstí. Zrychleným krokem zmizel v jiné uličce.

Teď už chápal jasně, která družina ho chce přivést na žebráckou hůl. Když se ocitl za hradbami, přitočil se k němu starý známý Abiatar, který polohlasně domlouval: "Abnere, prchni někam daleko, chceš-li zachovati svůj život. Když jsem krácel za mstivými a nedůtklivými lidmi, kteří tě ohrožovali, vyslechl jsem, jaké mají úmysly. Již zítra se odeberou k veleknězi žalovat. Budou naléhati, aby svolal veleradu k přísnému soudu nad tebou. Jak velikou moc má velerada, sám dobře víš; nemůžeš se nadíti mílosrdenství. Tentokrát bys vlastním utrpením málo prospěl dobré věci. Tedy nejraději hned zítra se dej na cestu do strmých hor moabských anebo směrem k judské poušti. Bylo by škoda tvého mladého života."

Abner vešel do své chaty s hlavou smutně skloněnou a s tváří bledou. "Matko", promluvil hlasem chvějivým, "nelze mi zde déle pobývat."

Musím se vzdáliti do ciziny. Vráťím se teprve tehdy, až poněkud ochabne zloba nepřátel Janových a Kristových anebo až bude zlomena jejich veliká moc. Farizeové se chystají vylíti na mou hlavu nádobu jedu nejprudšího."

Sefora lomila rukama: „Co se stalo, milý synu? Pověz, jaké zločiny se líhnou v hlavách odpůrců pravdy Kristovy!"

Když písař všecko vysvětlil, sepjala Sefora ruce, oči ronící slzy zvedla k nízkému stropu a zvolala: „Smiluj se nad námi, Bože, podle velikého milosrdenství svého!" Celá se třesouc usedla na stoličku a tázala se: „Jaký máš cestovní plán?"

„Je ti známo, drahá matko, že v idumejském Funonu sídlí můj strýc Matan; má několik velbloudů, zaváží zboží daleko, až do přístavu Elatu. Jistě mých služeb bude potřebovati. V Edomu je zručný písař a počtář vzácností. Ostatně dovedl bych také čile obchodovati. Nepřijme-li mne strýc jako spolupracovníka, aspoň mi zaopatří zaměstnání v přístavu. Tamější bohatí obchodníci vždy rádi vidí silné a pilné ruce."

„Ach, do takové dálky!" zatesknula Sefora. „Jak trpce budu snášeti tvou odloučenost! A kterou cestou se dáš? Snad smutným pohořím západně od Solného moře?"

„Nikoli," odvětil syn, „musil bych projíti judskou pouští, kam právě nyní často zajíždějí lupiči. Uchýlím se na východ od jezera, abych se bral dosti pohodlnou cestou moabskou; tu již dobře znám, vím také, kde vyvěrají prameny se zdravou vodou. Nabatejští Arabové jsou prý teď

dosti klidní. Již dlouho na té cestě nebyla přepadena obchodní karavana."

"Ale divoká zvěř!" poznamenala úzkostlivě Sefora.

"Teď, co cesta moabská oživla karavanami spějícími do Damašku, šelmy se tam málo objevují. Ostatně budu mítí proti nim zbraň v zručné ruce."

"Ale co já tu vdova nebohá?" zalkala matka.

"Doufám, že naše odloučení nebude trvat dlouho", konejšil ji syn. "V příčině peněz nemusíš se trásti úzkostlivým strachem. Zanechám zde hromádku asů a drachem a docela několik min. Naleznu-li slušné zaměstnání, budu ti posílati peněžitou podporu po některém poctivém obchodníku."

"Raději bych trpěla hlad ve společnosti tvé než tíseň opuštěnosti při množství peněz," posteskla si Sefora . . .

V dubnu za krásného dne časně ráno oděl se Abner tunikou z kozích chlupů, podkasal ji a sevřel koženým pásem. Přivázal si řeménky dřevěné opánky, vzal si raneček fíků a lahvič s vínem. Nezapomněl ani na vysokou poutnickou hůl a jednosečný meč. Peněz vzal si málo.

Po tklivém rozloučení s matkou ubíral se do údolí jeriškého. Když slunce již vysoko vystoupilo, chladily ho na pahrbcích stíny fíků a ještě četnějších oliv. Níže se objevovaly štíhlé palmy a balzamovníky. Moskytů a much létalo množství. Husté, vzrostlé obilí se při každém zavanutí větru ladně vlnilo jako jezerní voda.

Parno bylo tím větší, čím níže Abner sestupoval k řečišti jordanáskému. Všude mnoho kvítí. Břehy Jordánu lemovány sítinami a půvabnými, vonnými oleandry. Tentokrát šířka Jordánu byla přes 70 metrů. Pozdní deště a tání sněhu na dalekém a vysokém Libanonu rozvodnily řeku značně. Bylo nebezpečno použití brodu k přechodu na druhý břeh. Abner dal se převéztí lodkou.

Kráčel sotva hodinu, když spatřil předchůdce Páně svatého Jana. „Můj mistře drahý!“ zvolal radostně a hluboce se poklonil. Světec se usmál, pohladil Abnera po vlasech a řekl: „Pokoj Boží provázejž tebe na všech cestách! Milý synu, není mi neznámo, proč z Jerusalema odcházíš. Buď však statečný! Kdybys byl slavným řečníkem anebo spisovatelem, že by tě celý Jerusalem velebil, nemělo by to takové ceny jako krátké utrpení pro Krista. Bolest, kterou pro Vykupitele snášíš, je perlou nehynoucí, která ti svítí do brány ráje nebeského. Ani jediné slovo pronesené k chvále Ježíšově nepřijde o svou odměnu na věčnosti. I na mne čekají těžké, palčivé chvíle. Ale jak radostně ponesu všechno soužení pro rozmnožení slávy Boží!“

„Díky, srdečné díky, hlasateli krásné budoucnosti!“ volal Abner. „Tvá slova jsou mi na trudné cestě vítanou posílou.“

Abner políbil Janovu ruku. Předchůdce Páně vztáhl nad hlavou poutníkovou ruku se slovy: „Požehnání Boží budiž s tebou!“ Nato se vzdaloval ke skalní rozsedlině.

Slunce v údolí jordánském vysílalo šípy stále žhavější, poutník stíral pot stále hojnější. Nohy umdlévaly. Usedl na úpatí pahrbku, trochu pojedl a pak se umyl v potůčku. Osvěžený stoupal do hor, kde již nebylo tolik dusno. Vysoko v čistém blankytu kroužili krkavci a supi. Leckdy bylo lze spatřiti i mohutná křídla orlí.

Když náš poutník sestoupil s pohoří, za Fasgou se zachmuřil. Kráčel proti němu farizej Nabot, muž velice slídívý a hrabivý; mnoho peněz vydělával tajným udáváním různých přečinů velehradě i dvoru Herodovu. Uměl se obratně přetvářovati. Lísal se přátelsky k mnohým, aby získal jejich důvěru; co z jejich úst vylákal, donášel pak úřadům.

Abner jeho lstivou a úskočnou povahu dobře prohlédl. Nechtěl ho ani pozdraviti. Ale Nabot s přívětivou tváří pronesl: „Pokojs se s tebou. Kam, kráčíš příteli, v tak parném dni?“

„Co ti na tom záleží, kam kráčí člověk nízkého stavu?“ pravil Abner. „Neptám se, odkud a kam kráčíš ty sám, ačkoli vím, že všude rád slídíš.“

„Nezdvořile mluvíš, urážíš mne již tím, že přátelský pozdrav neopětuješ,“ rozčiloval se Nabot.

„Jdi pokojně vlastní cestou,“ vyzýval Abner „Nemusí o mé každé pouti všechno vědět ani zákoníci ani velekněz.“

Nabot se dovedl ve vhodné chvíli opanovati. Nevybuchl zlostně; poznamenal jen hlasem teskným: „Divně, křivě o mně soudíš. Hospodin ti odpusť!“

Abner neodpověděl ani slovem. Odvrátil tvář a zrychleným krokem pokračoval v cestě. Farizej teprve nyní blýskal očima hněvivě.

Ukryl se za kámen a dlouho sledoval vzdalujícího se poutníka. „Škoda, že nemám při sobě ani chleba ani peněz!“ zatoužil. „Plížil bych se až do večera za tím Idumejčíkem jako stín. Jde asi k svým, do té divoké země. Proč? Není přece obchodníkem. Ta cesta je mi silně podezřelá! Nu — oznámím aspoň Jonathanovi.“

Druhý den se koupal již Abner v potoku Arnonu, svědku důležitých událostí v dávné době. Zbývala mu však ještě dlouhá cesta. Moabské hory čedičové po jeho pravé ruce byly nevlídné a potměšilé. Vyly tam zlověstně šelmy. Proto kráčel náš poutník na jih od Arnonu velice ostražitě. Za soumraku skryl se v jeskyni, jichž bylo na cestě dosti; přivalil ke vchodu balvan, aby se nestal za spánku kořistí divoké zvěře.

Když se posilnil spánkem, kráčel statně dále k jihu. Voda byla na té pouti velmi vzácným nápojem. Ale mladý písař znal místa, kde hrčel nebo bublal ze skal ponorný potok. A tak cesta ubíhala bez veliké trýzně. Málokde spatřil několik chat.

Konečně dorazil do osady Kir-Moabu při potoku; tam se zastavovaly i karavany. Abner se zde mohl za peníze dobře občerstvit. Slyšel od některých cestujících, že na jihovýchodě Nabatejští, divocí kočovníci, jeví nebývalý ruch. Mnoho ozbrojených jezdců projíždí polopustou zemí; zrovna jako by se chystali k loupežnému vpádu.

„Z té chasy zvlčilé nikdy se nestane národ pokojný a poctivý,“ prohodil starý obchodník z Egypta. „Nabatejské území jenom na někte-

rých místech plodí hrstky obilí. Proto si divoši pomáhají lupičstvím."

"Sotva římské vojsko je před nimi bezpečno," připojil Jakob z Hesebonu. „Rychlí jezdci nabatejští v malé chvíli některou obec vydrancují, slabou vojenskou posádku povraždí a zmizí v širé, nedozírné poušti dříve, než se vzchopí větší vojenská síla k jejich pronásledování. Nabatejské roty bývají zesilovány celými houfy odvážných lupičů jiných."

Egyptan podotkl: „Kdyby římská velmoc chtěla dokonale zkrotiti tyto barbary a kmeny s nimi spřízněné, byla by nucena vyslati na jihovýchod do nehostinných krajů deset pluků, opatřených potravinami na dlouhou dobu. Ale k podniku tolik nákladnému a krajně svízelnému se Římané dlouho neodhodlají."

"Jsou rádi," usmál se Jakob, „že aspoň Idumejští jsou nyní pokojní. Ale i ten klid vyžaduje mnoho bdělosti a námahy. Kdyby v Idumei pod římskou ochranou znamenitě nezkvétal obchod, pocítilo by trpce samo Judsko dravou bojovnost oněch Esauových potomků. Je věru také štěstím, že silné vojenské hlídky občas navštěvují idumejské osady a ostražitě zkoumají, zdaž se tam potměšile nepřipravují krvavé násilnosti."

Tato rozmluva zkušených mužů tísnila Abnerovu duši. Věděl, že ve chvílích tolik nepokojných mírumilovný poutník musí vyvinouti velikou ostražitost, nemá-li přijíti o hrdlo. Karavana spěla k severu, ale cesta syna Sefořina směřovala dále k jihu, kam se nyní nechystal z Kir-Moabu nikdo. „Mám snad čekatí, až se někdo připojí ke mně?"

uvažoval úzkostlivě. „Snad bych ztratil zbytečně mnoho času a vběhl bych pak do rukou vrahů tím spíše. Co prospěje jeden spolucestující proti četným jezdcům? Vždyť docela hrozí v takovém případě zkáza celé ozbrojené karavaně. Nejlépe se vyhnu nebezpečí, odbočím-li z obvyklé cesty, z roviny a uchýlím-li se na západ k lesnatému pohoří; tam se divoká jízda neobjeví. Až se octnu v lidnaté Bosře, pak už bude málo strachu.“

Ale cesta pohořím byla namáhavá. Dravá zvěř zvláště v lesnatých místech silně ohrožovala život lidí. Rádili tam vlci, skvrnití levharti, medvědi a jiné šelmy. I setkání s kancem mohlo končiti smrtí.

Abner putoval nyní rychle přes hory doly, ostražitě se rozhlížeje na několik stran. Slyšel vytí a štěkot, ale na cestě do Bosry nebylo nikdy potřebí vytasiti meč. Děkoval Bohu za ochranu.

V Bosře v hospodě, kde se cestující scházeli, vypravoval Abner, co sdělovali obchodníci ubírající se z Kir-Moabu k severu. Starý Idumejec Elifaz naslouchal pozorně. Po řeči Abnerově zvolna promlouval: „Nabateové ovšem dosud milují krvavé výpravy, jejich smělost jest úžasná. Ale proti naší zemi edomské sotva se chystají, nemáme nyní s nimi sporů. A pak — mnoho rodů edomských je s nimi pokrevně spřízněno. Zabrali před dávným časem několik edomských okrsků a smísili se s našinci. Zkrátka uvážím-li všecky okolnosti, nebojím se naprosto, že by ti

divocí kočovníci chtěli vrážeti kopí do těl edomských."

Stísněnému srdci Abnerovu se ulevilo. Poutník se domníval, že se barbaři vrhnou v jinou stranu. Přesto věděl, že na delší cestě je potřebí stále ostražitosti. Loupežné roty často pronikaly až za Funon. Nejlépe je voliti cestu divokým pohořím. Karavana může býti od divoké hordy spíše povražděna než jedinec plížící se ostražitě tak, aby nebyl snadno spatřen.

Náš chodec tedy se uhnul s pohodlné cesty na západ do roklinatého pohoří. Ačkoli se slunce sklánělo již značně k západu, vedro stoupalo tak, že Abnerovy nohy umdlévaly. Vyhledal si jeskyni, jejíž vchod byl obrácen k východu, aby v jejím stínu aspoň poněkud zpocené tělo ochladil.

Dusno bylo i ve stinné jeskyni. Poutník stíraje si pot vyhlížel bděle k východu. Náhle spatřil, jak žlutohnědá šelma s ryšavou srstí na bocích se žene přímo k jeskyni. Abner vstal a vytasil meč. Zvíře přiběhlo k otvoru. Písař mistrným úderem profal nevítanému hosti krk; čtvernožec s pronikavým vytím po druhé ráně vykrvácel.

Abner byl vzrušen. Poznal v zabitém zvířeti šakala. Co to, že právě v tuto dobu lstivá šelma jevila tak horečný chvat? Vždyť šakalové vydávají se na lov až za soumraku nebo v noci — a to obyčejně v tlupách. Tenhle šakal je buď zvíře zbloudilé anebo prchal před silnějším nepřítelem.

Ale nový zjev upoutal bdělé oko chodcovo. Rychle se přibližovalo patnáct pštrosů. Tolik těch

běžců neviděl Abner pohromadě nikdy. Běh byl tak divoký, že se podobal letu. Takovému pštrosu by nestačil ani rychlonohý kůň ani velbloud. Ženoucí se stádo před pohořím se uhnulo vpravo. Sotva zmizelo očím našeho pozorovatele, již pádilo týmž směrem pět antilop. K jihozápadu letělo hejno krákajících havranů.

Tyto zjevy rychle po sobě následující se zdály Abnerovi povážlivým znamením. Co pohání zvěř k tak divokému chvatu?

Pojednou spatřil na obzoru množství jezdců. Abner hádal, že jich je na čtyři sta. Jízda se blížila ve skupinách oddělených, na levém křídle dosti od sebe vzdálených. „Ach, Nabateové!“ vzdychl poutník. Slýchal o způsobu jejich válečných výprav. Jestliže nevěděli, kde se nepřítel nachází, některé jejich čety se oddělovaly od hlavního voje, aby konaly službu výzvědnou. Na dané znamení se všechny roty sloučily k společnému útoku. Ale za bitvy nabatejští jezdci znovu se rozptylovali, aby uváděli nepřítele v omyl. Znenadání několik houfů se shluklo a udeřilo na nepřátelské vojsko s boku anebo vpadlo do zadních řad. Nabateové byli mistry v obratném obklíčení cizích vojáků.

Nepopřáno však Abnerovi dlouho sledovati, na kterou stranu se jezdci řítí. Uzřel za nimi mrákvu, ozvalo se hučení, temnosti na východě se šířily a zakryly obzor tak, že jezdce nebylo viděti.

„Samum, vichřice samum!“ zvolal Abner velice poděšen a rychle hledal roklinu, jejíž otvor by se otvíral k západní straně; vždyť nebylo radno vy-

tavovatí tvář divému víchru, zvedajícímu veliké mraky žhavého písku červenavé země edomské.

Přepadení Římanů lupičskými roty.

Abner zatčen.

V té nebezpečné hodině pochodovalo padesát římských vojáků k Funonu. Skřípali hněvem zuby, že v tak velkém žáru jsou nuceni konati obhlídku v území nehostinném, mezi lidem potměšilým. Silné vojenské hlídky velmoci římské, jež edomské osady navštěvovaly, měly stále připomínati tamnímu obyvatelstvu, že císařští místodržitelé bdí velice pilně, aby se každé revoluční sročení v zárodku potlačilo,

Před nedávnými lety procházely Edomem ještě silnější tlupy vojenské, aby zastrašovaly nepokojné duchy. Všude slídily s velikou ostražitostí, zda se někde nechystá spiknutí. Několik pokojných let ukolébalo římské úředníky v pocit bezpečnosti, v domněnku, že v jižním sousedství Palestiny sotva v dohledné době dojde k prudkým bojům. Proto vojenská hotovost posílána do Edomu jen čtyřikrát v roce a v skrovném počtu. Svízelnější byly římské starosti s loupeživými nájezdníky arabskými, kteří se čas od času rojili za Jordánem.

Velitel římských ozbrojenců chmuřil líce. Náhle se mu rozšířil úlekem zrak; vždyť mrákava objevivší se na východě byla velice zlověstná. Rozkázal, aby vojsko stanulo. Běda, že na blízku nebylo žádné osady, — nikde lesa ani pahrbků ochranných! Znaže dobře ničivou sílu víchřice samumu, poručil, aby se obrátili vojáci čelem vzad a lehli na zem, vždyť nebylo možno vzdo-

řít čelem zkázonosnému živlu. I soumaři, nesusoucí za vojskem potraviny a jiné potřeby, přinuceni lehnouti hlavami k straně západní. Písečná bouře v těch krajích nesla se obyčejně asi půl metru nad zemí, takže lehnutí bylo ochranou aspoň proti řádění nejvíce nebezpečnému.

Vojíní na zemi si ovinovali ústa i oči kusy pláten, aby jich žhavý písek nesušoval. A již se zlověstným hučením bouřil nad vojíny samum. Vzduch se zbarvil do ruda, obloha se zatemnila, slunce bledlo, těla se potila žárem téměř nesnesitelným. Vyprahla ústa, dýchání se stalo velice obtížným. Starší vojíní, kteří dobře věděli o velikých pohromách, zaviněných běsnícím živlem, obávali se, že se jim stane hrobem vysoká vrstva žhavého písku. Někdy zasypal samum pískem celé karavany, ba jindy i celé zdatné pluky vojenské. Konečně vítr dul poněkud mírněji, písku a prachu hnalo se k západu méně. Ale úzkostlivý velitel nedovolil ještě vojínům vstátí.

Ale ještě větrná bouře zcela neutichla, když se přivalila na ozbrojence druhá, mnohem horší. Jezdci, které byl spatřil Abner ve chvíli, kdy samum zuřil nejkrutěji, ssedli s koní, přinutili je k pokleknutí a sami lehli na zem. Zvířata pak svěsila hlavy sama. Jakmile však se prudkost vichru zmírnila jen málo, již se hnali odvážliví ozbrojenci na koních dále.

Špinaví jezdcí, mající hlavy ovinuty kusy plátna, vpadli jako bouřný příval na ležící vojáky, kteří ani neměli tušení, že by za tak nebezpečné nepohody došlo k zákeřnému útoku velikého davu. Když se vzadu ozval dusot koňských kopyt, ve-

litel se obrátil, zděsil se a kázal vojínům vstátí. Ale již bylo pozdě. Ještě se překvapení Římané nevzpřímili, když se jim zarývaly do zad oštěpy vrhané od příkvačivších jezdců. Pak řádily meče. Římané, pokud neklesli pod oštěpy, vzchopili se k udatné obraně. Ale co to nyní prospělo? Jezdci je zcela obklíčili a rychle pobíjeli za divokého ryku. V deseti minutách bylo po boji. Všichni římské vojíny i s velitelem leželi a dodýchávali ve vlastní krvi. Jezdci rychle mrtvolám strhávali přilby a pancíře a odníмали meče. Raněné dobíjeli. Zajali opuštěné soumary se vším nákladem. Sebrali svých pět raněných a pak rychle s vítězným pokřikem se na koních vzdalovali s místa hrůzy.

Válečný řev vylákal Abnera z rokliny. Viděl s návrší, jak pěší vojíny padají jako stébla pod kosou. Sklonil se a s velikou opatrností se plížil středem pahrbků k rovině krví zbrocené. Když jezdci odjeli, odvážil se Abner až na místo zápasu. Nevedla ho všední zvědavost, šel ze soucitu; vždyť snad někteří ranění budou potřebovati okamžité pomoci.

Když se ocítl mezi mrtvolami, ztrnul. Nikde se neozval ani povzdech. Šel od hromady asi třiceti pobitých kus dále, kde leželi tři vojíny. Dva z nich nedávali ani známky života. Jeden však se poněkud pohnul a cosi zachrapěl. Abner ihned k němu přiskočil. Těžce zraněný namáhavě řečí latinskou i aramejskou opakoval: „Děsná žízeň trápí! Vodu, jen vodu!“

Abner sebral dvě pohozené vojenské misky a spěchal k pahrbku, kde zurčel pramének do malé nádrže. Když se vrátil, byl již nebohý Říman

mrtev. Právě se blížila veliká karavana od jihu. Abner brzy seznal, že to není vojsko, že tuto cestující společnost asi tvoří obchodníci vracející se od Funonu a jiní pokojní lidé. Neklamal se. Střapce na pláštích prozrazovaly, že to jsou Židé.

„Mám se vzdáliti?“ uvažoval syn Seforin. „Setkání to by nebylo příjemné, jestliže by se v karavaně nacházelo několik zarytých farizeů nebo saduceů. Ale prchnouti? Snad by bylo ještě hůře; zdálo by se karavaně, že mne pudí k útěku zlé svědomí. Jezdec na oslu nebo na velbloudu snadno by mne dohonil. Lépe je setrvať na místě a všechno vysvětliti dříve, než začnou kolovati mylné pověsti, jež by škodily lidem nevinným.“

Členové karavany si ukazovali na bojiště. Vybočili z hlavní cesty; zvědavost je pudila k rychlejšímu postupu. „Hle, porubané římské vojsko,“ zvolal starý muž sedící na velbloudu. Zrakem jeho bleskla radost. „Přece tedy ani pánovitý Řím se nevyhne vždycky velkému pokoření.“

„A co ty zde?“ obrátil svou tvář k Abnerovi muž sedící na oslu hned za velbloudem starcovým. Jako by byla projela jehla srdcem našeho poutníka. Vždyť tazatelem byl bezcitný jeho nepřítel Henoch. Hned za ním se šklebila jízlivá tvář farizea Madona, jehož oči div že Abnera neprobodly.

Abner vysvětloval. Ale Madon mávl nedůvěřivě rukou: „Nevypravuj nám zde pohádky. Je velice významno, že jsme tě přistihli tak daleko od Jerusalema a zrovna na bojišti. Konáš-li pokojně cestu k svému strýci, nač potřebuješ pádného meče? Stačila by ti dýka za pasem. Vešel

jsi ve spojení s některou rotou edomskou; vyslídils, kdy a kam oddíl římského vojska se dá na pochod a pak jsi všechno spiklencům prozradil. Ta krev zde prolitá lpí i na tvých rukou. Nyní paběrkuješ po těch, kteří odjeli, olupuješ vojíny o to, co zde rychlí jezdci zanechali. Co ty dvě plechové misky, které držíš?"

Členové karavany sestupovali s velbloudů a oslů a obklopili Abnera jako hustým řetězcem. Henocho ukazoval na poutníkův meč. „Hleďte, tento člověk se zúčastnil jistě krveprolití i vlastní zbraní. Jeho meč mokvá čerstvou krví posud. To zaslouží přísného trestu.“

Madon prohrábl měšec písařův a vítězoslavně poukazoval: „Ejhle, peníze římské! Jistě ukradeny mrtvolám vojínů.“

Marně poukázal Abner na skolení šakala, marně upozornil, že Židé v samém Jerusalemě mají hojně římských mincí. Madon odbýval obranu písařovu: „Chytrácké výmluvy si tvá hlava vymýšlí! Jen pošetilci však ti uvěří. Koluje v tvých žilách divoká a lstivá krev otce Edomity. Jeli-kož tě Jerusalemem nenávidí, chceš se nyní zavděčiti lidem, mezi které náležíš. Tvá vyzvědačská činnost způsobila toto krveprolití.“

Zbledlý Abner odpověděl důrazně: „Opakuji, že loupežnými vrahy jsou Nabatejští, s kterými jsem ani slova nevyměnil. Vy sami proti Římanům ostře mluvíte, ale nyní se tváříte, jako byste byli jejich nejoddanějšími přáteli a jako by vám působila bolest každá jejich nehoda. To všechno z nenávisti proti mně.“

„Nač bychom se s tebou dlouho hádali?“ vybuchl ostře Madon. „Slunce již zapadá, k stanovišti, kde máme přenocovati, je ještě značný kus cesty. Hneme se tedy ku předu, ale ty půjdeš s námi. V Jerusalemě si všechno dopovíme důkladně před úředním soudcem.“

Když Abnerovi poutány ruce řemeny, vyhrkly mu dvě veliké slzy. Ústa vzdychla: „Má matko, ubohá mātko . . .!“

Slunce zapadlo, za zády karavany ozývalo se pronikavé vytí celého sboru šakalů. Jejich ostré zuby měly na bojišti hody. Přiběhlo i pět hyen, aby se dělily s jinou dravou zvěří o těla porubaných vojáků. Tentokrát se šelmy o kořist nervaly. Každá se mohla nasytit pohodlně podle libosti a ještě mnoho ponechat supům na druhý den.

Hořké chvíle nebohý Abner prožíval na zpáteční cestě. Mnoho trýzní mu připravili suroví nepřátelé. Mladý muž na cestě šeptal na svou útěchu slova z Písma svatého, která poukazují na posmrtnou odměnu člověka ctnostného, nevinně sužovaného: „Duše spravedlivých jsou v ruce Boží, a mučidlo (smrti) nedotkne se jich. Zdálo se nemoudrým, že je veta po nich, za neštěstí měli odchod jejich, a že se od nás odebrali, za zkázu; ale oni v pokoji jsou. Neboť i když podle mínění lidí trpěli muky, všechna důvěra jejich tkvěla v nesmrtelnosti; malíčko trestání byvše dojdou hojného blaha, ježto Bůh zkusil je a shledal, že ho jsou hodni. Stkvíti se budou lidé spravedliví a jako jiskry po strnisku

poběží. Soudit budou lidstvo, ovládat národy, a jejich králem bude Hospodin na věky“ . . .

V Jerusalemě vzkypělo veliké vzrušení, když podána zpráva o nešťastné bitvě mezi Bosrou a Funonem. Římští úředníci pronášeli domněnku, že ono krveprolití bylo nastrojeno od samých Židů, kteří tolik na Římany nevraží; prý asi prohnáný židovský slidič vyzradil surovým barbarům, kudy se budou římské vojiny ubírat. Několik židovských předáků tvrdilo, že pobili vojiny jízdní Edomité; je to prý pronárod stále krvežíznivý a nezkrotný. Málokdo v Jerusalemě hádal, že by se byli odvážili zbrojně vyrazit Nabateové. Kdyby bylo k takovému vpádu došlo, bývaly by prý oloupeny i některé osady edomské; neublíženo však na výpravě té ani jednomu Edomitovi.

Ale učený a velice vážený člen velerady Nikodém zamítl podezřívání Edomitů. Upozornil, že před měsícem v tvrzi Herodově u města Machéru za Solným mořem byli popraveni tři Nabateové na obvinění z lupičství na základě málo hodnověrných svědectví. Krátce předtím sfato pět Nabateů v Hesbonu pro podezření, že byli nebezpečnými vyzvědači. Teď se kmeny nabatejské mstí. Ostatně i někteří obchodníci potvrdili, že krátce před povražděním římských ozbrojenců byl pozorován v nabatejském území velice podezřelý ruch.

Rozčilení šířilo se z Jerusalema do Gazy, Joppe, Césaree i obcí galilejských. Herodes, který se obával, aby nebylo ubližováno Edomským, přijel do Jerusalema k rozmluvám s úřednictvem římským i s předáky židovskými. Tam se dověděl,

že do Edomu právě vyslán silný vojenský sbor k pátrání po středisku vražedného plánu a k případnému potrestání hlavních provinilců.

Pilát ovšem sám se namáhal, aby k soudnímu líčení v Jerusalemě se dostavila řada hodnověrných svědků. Nešlo tu jenom o spoutaného Abnera a padesát pobitých vojáků. Zavládly obavy, že arabští kmenové začnou znepokojovati Palestinu na různých místech a způsobí nejtrapnější svízele.

Do Jerusalema přibylo i několik vojenských hodnostářů z různých končin Palestiny; chtěli naznačiti, že jsou bdělými strážci bezpečnosti, že se snaží mnoho vyzvědět, aby jiskry nepokojů udusili dříve, než vzrostou v hrůzyplný požár. Dostavil se ze severu i setník Licinius, jehož strážní stanicí byla obec Kafarnaum. Byl to Říman ušlechtilý, dobročinný; mezi galilejským obyvatelstvem se těšil veliké oblibě. Ve vojenské službě proslul neúnavnou činností; učinil neškodnými několik lupičských tlup vpadnuvších k jezeru Meromskému a Genezaretskému.

Pilát sám dbal, aby se naložilo s obviněným podle vůle židovské velerady. Nechtěl si připravovati horké chvíle přílišnou starostí o jednoho Žida. Místodržiteli šlo výhradně o odhalení původců krvavého přepadu.

Soud velerady málokdy trval dlouho. Tentokrát však bylo potřebí zrale uvážiti výpovědi dlouhé řady svědků. Přes to, že Jonathan a Madon snažili se vrhati na Abnera stíny nejchmurnější, obžalovaný svou srdnatostí a jasnými výpověďmi naklonil si srdce mnoha členů vele-

radý. - Nikodém z vřelého soucítu upozornil na dosavadní mravní zachovalost obviněného. Ale Jonathan a jiní poukazovali na edomský původ Abnerův a předkládali, že velebení Ježíše a Jana Křtitele může vésti k osudnějším následkům než zákeřný přepad několika desítek Římanů.

Abnerovi přitížilo svědectví jízlivého Nabota: „Za Fasgou jsem potkal Abnera kráčejíciho k jihu. Ocitl se ve zřejmých rozpacích; býval by se mi nejraději vyhnul. Pozdravil jsem ho vlídně, ale poutník mi odpověděl drsně, nezdvořile. Když jsem se ho ptal, kam ve dni tolik parném kráčí, vykrucoval se, nechtěl sdělit. Hrubě mne odbyl. Ty rozpaky a vytáčky nesvědčily o dobrém svědomí.“

Starý písař Melchiáš za nový úplatek před soudem lhal, že do chyše Abnerovy vcházeli často podezřelí, nebezpeční Edomité, aby tam konali dlouhé porady. „Tenhle člověk“, končil své křivé svědectví, „asi chytře vyslídil, kdy a kam římské vojsko zamíří a hned spěchal připraveným spiklencům všecko vyzradit.“

V městě však se vyskytlí četní lidé, kteří se Abnera zastávali; i někteří farizeové si šeptali: „Jestliže ten písař nastrojil úklady panovačným Římanům, proč bychom se měli na něho hněvati?“

Velerada se tedy v úsudcích různila. Naposledy vyřkla, aby Abner stržil deset ran holí a byl prodán do otroctví. Tak se hleděla zachovati oběma stranám v Židovstvu. Vášnivým nepřátelům ctitelů Kristových mohla říci, že zločin Abnerovi nebyl světle dokázán a že tedy není potřebí ani

mučení ani popravy. Před přáteli Abnerovými bylo lze se vymluviti, že odsouzenec pochází z Edomitů a že ostré žaloby saduceů a farizeů se nesmějí přezírat. Konečně Římané měli býti uspokojeni důkazem, že nejvyšší soud židovský trestá zločiny namířené proti moci císařské.

Setník Licinius za svého pobytu v Jerusalemě v zájmu svého odpovědného povolání se pilně vyptával na okolnosti barbarského zájezdu v Edomu. Snížil se tak, že rozmlouval o tom i s uvězněným Abnerem. Písař svými podrobnými odpověďmi, prostosrdečností a přímostí učinil na Licinia velmi dobrý dojem. Setník si řekl: „Ten chlapík se mi líbí. Jestliže se nedopustil zločinu žalovaného, chtěl bych ho míti blízko sebe. A že chválí nového proroka Ježíše? V tom neshledávám provinění. Vždyť na povaze Ježíšově dosud jeho nepřátelé nenalezli ani stínu poskvrny.“

Srdce Abnerovo rozechvělo se hořkou lítostí, když mu byl sdělen rozsudek. Věděl, že trpí za Krista; to ho těšilo. Ale vzpomínka na opuštěnou matku naplňovala jeho duši palčivým žalem. Bolest stupňovali ti, kteří polozoufalou Seforu nechtěli k Abnerovi pustiti. Sami členové velerady se obávali, aby se matka nesmluvila tajně se synem o něčem nebezpečném.

Když ohlášen rozsudek, několik obchodníků chtělo Abnera koupit; nabízeli 30 až 40 šiklů. Předstoupil však Licinius, který nabídl 60 šiklů a tak se stal majitelem otroka holí zbitého.

Jonathan řekl Madonovi: „Jen ať pohanský setník odvede smělého písaře hodně daleko od Jerusalema! Aspoň se sem vrátí trochu klidu.“

Jako otrok přestane již Abner šířiti slávu toho Křtitele i onoho Nazaretského, který se nazývá Mesiášem. Pádné rány holí anebo bičem mu vyženou z hlavy všeliké blouznění a bláhové naděje."

"Kdyby Abnera koupil Žid", připomněl Madon, "musil by mu dátí v stanovené lhůtě svobodu. Pak by ústa hrnčířova byla proti kněžím a farižeům ještě smělejší. Ale u pohana dokončí ten bouřlivák život bez veřejného řečnění, zhyne tiše jako mezek nebo kůň a propadne zapomenutí."

"Cha, cha," zasmál se Jonathan, "ten soud a ortel neřídil se zcela pravidly dávných otců našich. Ale — v dlouhém čase se také mění právní zvyky; nereptáme, protože to je k prospěchu vůdců našeho vyvoleného národa."

"Vyplatils Nábotovi peníze?" tázal se Madon.

"Už je má," odvětil Jonathan. "Je to chlap velice hrabivý, požaduje mnoho netoliko za zprávy o skutečných vyslíděných výrocích a čínech, ale i za obratné lži."

"Jen když nám pomohl proti člověku tolik smělému a nebezpečnému!" vzdychl blaženě Madon. "Teď bude jistě lapati ještě pilněji věty přátel Křtitelových a Ježíšových, aby si naplnil stříbrem nové měšce a hrdlo proléval vzácným vínem."

Za tohoto rozhovoru přiblížila se k oběma Sefora se slovy: "Rcete, páni, ubohé služebníci své, kam se poděl můj syn. Je ještě v Jerusalemě? Kéž bych s ním mohla aspoň několik slov na rozloučenou vyměnit."

Jonathan a Madon nic nedbali, že matka s utrpenou tváří ruce spíná, že se celá chvěje bolem. Madon suše vdovu odbýval: "Víme jen tolik, že

byl Abner prodán za otroka. My jsme ho neku-
povali: Kdož ví, který pán si ho odvedl. Neobtě-
žuj nás, porad' si sama!"

Bledá žena s hořkým bolem se potácela od
tvrdých srdcí k městské bráně. Za ní šlehaly
z očí Madona a Jonathana plaménky jízlivého
úsměvu.

Abner otrokem.

Když dopraven Abner do velkého města Kafar-
naa, přímo žasl nad slovy, jakými ho setník uvá-
děl do služby. Licinius pravil: „Zemřel mi starý
věrný sluha Fulvius. Moje domácnost dlouho bude
na jeho poctivou a oddanou duši vzpomínati. Ty
nyní nastupuješ na jeho místo. Doufám, že budeš
svědomitě pracovati a přilneš srdcem svým k mému
domu. Zbytečného trýznění se neboj. Seznám-li
u tebe dobrou vůli, postarám se, aby tvůj pobyt
zde ti byl příjemný jako v milém domově."

Setník mluvil úsečně, jak byl zvyklý promlou-
vati k četám vojenským. Ale jaké teplo dýchalo
z jeho slov do usouzeného srdce Abnerova!

„Co stojíš s vytřeštěným zrakem jako nechá-
pavý?" řekl setník ostřeji. „Snad se domníváš,
že každý Říman hledí s velikým pohrdáním na
Židy — i na ty potomky Abrahamovy, kteří
vynikají zbožností a vzácnými ctnostmi. Věz však,
že jsem po své matce zdědil srdce citlivé; mnoho
jsem četl o této zemi a ještě více poznal na vlastní
oči. Přesvědčil jsem se, že zde v Galilei je mnoho
dobrých duší židovských. Miluji ty přímé, beze-

lstné povahy. Je mým přáním, aby se jim tvá duše připodobnila."

Veliké slzy vděčnosti vyhrkly z očí Abnerových. Ústa se otrokovi silně chvěla, takže místo řeči jen zavzlykal a vděčně políbil setníkovi ruku. Licinius zdvihl pravici se slovy: „Nyní odejdi k mé staré kuchařce Viole. Ta tě nasytí. Máš dnes celé odpoledne pro sebe volné, aby ses trochu osvěžil po přestálých útrapách. Seznam se trochu s lidmi mé domácnosti a k spánku se ulož, kdy ti libo."

Abner byl jako očarován. Kladl si otázku: „Je to možno, aby se choval pohan vlídněji k zotročenému Židovi než vlastní jeho krajané a souvěrci? Hle, mocní Židé usilovali, aby se ze mne stal psanec a trestanec. Ale tento setník? Jako by mne přivedl z ledových hor do hřejivého údolí, v němž voní čarokrásné květy."

Ale hned zase palčivě bodla zdárného syna vzpomínka na matku. Ta jistě je trápena těžkým žalem. „Měl bych jí podati písemnou zprávu o mém nynějším bydlišti?" uvažoval. „Potěšila by se. Ale k tomu bych potřeboval svolení svého pána. Neradno hned obtěžovati prosbou. Bylo by potřebí svolení, abych vyhledal duši přátelskou, která náhodou se chystá na cestu do Jerusalema. A pak — našel by ji posel v chyši v předměstí? Jistě, jistě drahá matka již bloudí s místa na místo, aby můj pobyt vypátrala. Zatím se ani slovem nezmíním. Boží prozřetelnost jistě obrátí vše k dobrému."

Srdce otrokovo znova se uklidnilo. Před spaním si šeptal Abner vděčně slova žalmisty Páně: „Dobrořeč, duše má, Hospodinu! Hospodine, Bože můj,

tys nad míru veliký. Ve slávu a velebnost jsi oděn, světlem zahaluješ jako rouchem. Zpívat budu Pánu celý svůj život, chválit Boha svého, pokud budu. Dobrořeč, duše má, Hospodinu!"

„Je-li můj pán soucitný," uvažoval Abner, „jistě jeho choť nemá povahu drsnější; vždyť útlocit srdce ženského bývá něžnější než u mužů"

Nezklamal se syn Sefořin. Druhý den manželka Liciniova Lucia vyptávala se Abnera na jeho osudy lámanou aramštinou, řečí tehdy v Palestině domácí, do níž vplétala slova latinská. Latinsky mluvili Římané. Když po několika větách Abner seznal, že Lucia mluví aramsky velice obtížně, začal odpovídati plynou řecí latinskou; manželka setníkova žasla, jak otrok je zběhlý v její řeči rodné a jak vtipné jsou jeho odpovědi. Poznala, že mladý muž není člověkem obyčejným. Usmála se a pravila: „Pozoruji, že jsi duše bystrá, dosti vzdělaná! Jen aby byla také tvá povaha dobrá! Získáš-li si moji důvěru svědomitou a starostlivou službou, vynasnažím se, aby se tvé postavení zlepšilo." Abner políbil lem jejího roucha, když se obrátila k odchodu.

Kafarnajské domy a domky byly rozloženy v horní Galilei na severním pobřeží Genezaretského jezera, nedaleko vtoku řeky Jordánu do jezerních vln. Bydlilo tam mnoho Řeků a Římanů. Ale většinu obyvatelstva tvořili Židé! Tuto obec ostražití Římané pokládali právem za velice důležitou strážní stanici pro zabezpečení veřejného pořádku. Vinula se tedy důležitá obchodní cesta z dalekého Damašku k Středozemnímu moři.

Pokud nebylo postaráno v Kafarnau dostatečně o bezpečnost cestujících, často byly přepadány karavany od lupičů plížících se z roklinatých hor severozápadně od jezera anebo projíždějících východně od Jordánu pusté krajiny. Lupičské bandy silně ohrožovaly hospodářské zájmy netoliko židovské, ale i římské. Proto císařská vláda do Kafarnaa dosadila strážce velice osvědčeného a přidala mu slušný počet ozbrojenců k zastrašení zločinců. Od té doby, co Licinius v tomto městě poroučel a pilně vysílal na cesty strážní hlídky, širý kraj se uklidnil, nikde nebylo slyšení o smělém přepadení celé karavany. Počet obchodníků příjíždějících z Damašku se množil, takže Kafarnaum stávalo se městem stále hlučnějším.

Galilejští byli Liciniovi velice vděční. Vždyť z jeho bdělosti a přísného trestání zločinů měli veliký prospěch. Říkali, že setník je starostlivým otcem rozsáhlého okrsku. Tento vojenský hodnostář měl značné důchody. Jeho paní pocházela ze vznešeného rodu římského a přivezla si do Galilejské země mnoho peněz. Manželé však neužívali svého bohatství k rozmařilému životu; naopak štědře podporovali galilejskou chudinu.

Veliký jásot lidu židovského u jezera Genzaretského vzbudili šlechetní manželé překvapujícím činem: vybudovali totiž v Kafarnau prostornou synagogu k posile zbožnosti židovských srdcí ušlechtilých. Voláno: „Ejhle, miluje Licinius národ náš! Zákoníci a farizeové, lidé z krve naší, nás vydírají i z náboženství ssají pro ukojení

svého sobectví; ale římský setník ukazuje nám lásku nezištnou a obětavou."

Licinius měl dvě roztomilé děti: dvanáctiletého Sempronia a devítiletou Virginii. Děti byly skotačivé. Je pravdou, že dceruška krotila svou bujnost skoro vždy, když byla napomenuta. Ale Sempronius míval tvrdou hlavičku. Slýchaje často o dalekých taženích a vítězných bitvách římských vojsk, toužil sám, aby se stal slavným rekem. Ve své naivnosti hrával si na rytíře, až se vojíní smáli. Ačkoli byl vícekrát trestán pro své výstřednosti a neposlušnost, pokoušel se znovu a znovu v chlapecké marnivosti nějakým zvláštním činem vyniknouti. Jinak byl srdce dobrého, ušlechtilým citům přístupného.

Pokud byl Sempronius ve společnosti své sestřičky, choval se obyčejně velice slušně a klidně. Sourozenci prováděli různé hry s ořechy a s míčem. Byl-li však chlapec sám, už vymýšlel nějaké divoké dobrodružství.

Licinius usiloval svědomitě, aby jeho děti prospívaly ve ctnostech. Zvláště však manželka setníkova Lucia častým rozhovorem zušlechťovala jejich srdéčka; dotýkala se nejjemnějších strun jejich vnitra, aby se rozezvučely hlavně k dobru vlastnímu i k prospěchu jiných lidí.

Pěstounem dětí byl otrok Priamus. Vhodno připomenouti, že i otroctvo se dělilo na třídy vyšší a nižší. Někteří z těchto ujařmenců stávali se podle stupně vzdělání vychovateli, hudebníky obveselujícími panstvo, opisovači, předčitateli, pokladníky a docela i správci domů.

Hlavním úkolem Priamovým bylo dohlížeti, aby děti ve své nezkušenosti se nevrhaly do nějakého nebezpečí, aby mírně pěstovaly tělocvik a ve styku se staršími lidmi si slušně počínaly. Priamus byl muž duševně dosti schopný, ale leckdy zanedbával trestuhodně svou povinnost.

Liciniův dům byl velice prostorný podle vzoru římského. Byla tam veliká síň zvaná atrium, s níž sousedilo tablinum (návštěvárna), jehož stěny ozdobeny obrazy a zrcadly. Dvůr obrouben kolem sloupy mramorovými, uměle tesanými; ve středu nalézal se vodojem. Kolem sloupořadí byly komnaty pro rodinu. Za těmi sloupy byly místnosti pro vojíny a služebnictvo. Rozsáhlá zahrada prostírala se za budovami až k jezeru Genezaretskému. Tam pěstěny slívy, fíky, kaštiny, jabloně, hrušně, broskve, citrony a pomeranče. Též různé zeleniny bylo tam dosti. O dobrý stav štěpnice se staral zvláštní zahradník Regulus, který ve svém oboru vynikal velikou zkušeností.

Kdo domácnost Liciniovu znal, říkal, že tam blaho vyzařuje ze všech koutů. A přece ten život v bohatém domě nebyl zbaven chmur a tísnivých myšlenek. Licinia, který svůj římský národ vřele miloval, bolela rozmařilost římských hejsků kolem Genezaretského jezera. Zvláště ho trýznilo, že římské obyvatelstvo v Galilei po způsobu řeckém ztrácí zájem o věci Božské, že divoké radovánky v něm otupují a uspávají náboženský cit. Kolik těch Římanů vážně přemýšlí o vlastním účelu pozemské pouti? Kolik se táže jaký bude jejich úděl po smrti? Ano, i mnozí římsští světáci věřili, že po pozemské smrti žije duše lidská dále, že

je nesmrtelná. Ale co ji čeká za hrobem, o tom nechtějí přemýšlet. Licinius měl obavu, aby jeho vlastní dítky nebyly nakaženy hříšnou lehkomyšlností a náboženskou lhostejností krajanů.

Jemnocitná Lucia sama říkala, že svou zhýralostí římský národ podlehne zkáze, že se stane kořistí barbarů, jestliže sama nebesa zvláštním způsobem ho neodvrátí od dosavadní zlověstné cesty.

V tom se shodovali oba manželé, že dosavadní státní náboženství římské není schopno obrodití, očistiti duše, dáti jim křídla k letu do oblastí nadpozemských, bezhříšných. Licinius provázel útrpným úsměvem snahy některých Řeků a Římanů, aby se římské náboženství opravilo podle představ egyptských, babylonských a syrských. Říkával: „čím více nám přibývá bohů a bůžků, tím trapněji rostou zmatky a nepravosti.“

Lucia zase poukazovala: „Císař Augustus svou velikou péčí o skvělé náboženské obřady usiloval marně povznést duše a roznítiti v nich velikou vážnost a lásku k bohům. Za svého pobytu v Římě jsem viděla nádherné bohoslužby, skvělé náboženské průvody a jiné slavnosti ku počtě bohů. Lidé se účastnili hromadně obětí. Vždy se nahrnulo mnoho lelkujících lenochů. Zanechaly však ty okázalosti v srdcích nějaké dojmy? Všecko se dělo ze zvyku, jen zevnějšek lákal. Sami státní úředníci a kněží v rozmluvách poukazovali na planost všeho toho.“

„Židovská víra v jednoho Boha, který má více síly a svatosti než všichni ti římsští a syrští bohové a bůžkové, je něčím mnohem vznešenějším,“

tvrdil Licinius. „Úryvky z židovských knih posvátných, pokud je znám, naplňují mne velikým obdivem.“

„I já všelicos z té dávné náboženské moudrosti si vštěpuji v srdce“, prohodila Lucia. „Mrzí mne však, že nejvtipnější vykladači oněch knih sami se v životě neřídí mravoukou tam uloženou. Vy-
dírají prostý lid, žijí rozmařile, mstí se bezohledně každému, kdo posoudí správně jejich povahu.“

„Pravda, i to mne rozčiluje“, děl setník. „Na druhé straně však vidím, že prostý, těžce pracující lid zde v Galilei, který se drží zákonů od Mojžíše sdělených, svými ctnostmi velice nápadně předčí prosté Římany a všechny otroky. Neztrácím naděje, že nebesa zušlechtí mravy velikých davů. V posvátných knihách židovských mnoho je napsáno o příchodu vznešeného vykupitele, pomazaného Páně, který sestoupí s výšin nebeských, aby napravil zlořády a přinesl spásu, velikou radost všem lidem dobré vůle.“

Lucia připojila: „Různé okolnosti ve mně utvrzují přesvědčení, že žijeme ve dnech velice významných, které změní v lidstvu mnoho. Čekám, že prozřetelnost Boží učiní velké divy a že uspokojí ty skromné mudrce, kteří volají, aby nás poučil sám Bůh o pravdě nepochybné. Jak by se mé srdce zahřálo! Jak bych se pak přestala strachovati o bohumilou životosprávu svých vlastních dětí! Ty za několik let musí jíti do širší společnosti, budou vystupovati ve veřejnosti. Kéž ta jejich společnost bude vynikati mravy ušlechtilými a kéž její srdce budou naplněna bázní Boží!“

Licinius řekl: „I to je mým nejvřelejším přáním. Zatím mne však bolí, že vynikající předáci židovského lidu mne měří nenávistnými pohledy, jako bych byl zlomyslným, násilnickým vetřelcem.“

„Veliká závist, zlobná revnivost je rozčiluje“, klidnila paní. „Není jim lhostejno, že lid zbožný, který opravdově žije podle příkazů uložených v posvátných knihách, více tě miluje než zákony a farizey.“

Tak a podobně rozmlouvali spolu manželé častěji. Licinius několikrát došel k učenému zákoníku Aramovi, který byl prohlašován za muže vzácných vlastností a křišťálového života. Tomu vždy předložil při návštěvě řadu otázek. Odpovědi byly velice bystré a potěšující. A tak se v setníkovi utvrdilo přesvědčení, že pravý a skutečně svatý je jenom Bůh ten, který mluví z knih Mojžíše a proroků a jehož uctívají Židé. Tato víra pak vedla také Licinia k stavbě budovy pro židovské pobožnosti.

Pak proskakovaly řeči o velikém hlasateli království Božího, o Janu Křtiteli. Docela pak zavanula do domácnosti Liciniovy zvěst, že již v Palestině působí Mesiáš předpověděný od proroků. Když Kristus poprvé činil v Galileji veliké zázraky, Lucia dlela se svým mužem v Tyru. Po návratu do Kafarnaa věrohodné duše jí sdělovaly, jaká vznešená kázání z úst Ježíšových slyšely; s velikým zápalem líčily divy, jimiž Spasitel své nebeské poslání dokazoval. Lucia velice litovala, že nemohla Ježíše osobně poznati. Co o něm slyšela, s překvapujícím citem vypravovala svému muži. Licinius naslouchal velmi rád a uvažoval o všem

velice hluboce. Jevil radost, když Lucia učila své dívky spínati ručky k Bohu jedině pravému.

Následujícího roku došlo k zatčení Abnerovu. Když Licinius v Jerusalemě se dovídal z mnoha úst, že jest obžalovaný vroucím ctitelem Ježíšovým, zajímal se o něho velice horlivě. A tak došlo k tomu, že se písař ocitl v Kafarnau.

V prvních dnech ukládána Abnerovi práce hned na zahradě, hned v atriu a brzy zase jinde. Setník chtěl vyzkoušeti, k jakému zaměstnání má nový otrok nejlepší schopnosti. Při tom nenápadným způsobem sledoval Abnerovo počínání velice pilně, kdykoli odpovědný úřad mu popřával chvílky prázdné.

Otrok se mu líbil stále více. Začal s ním tedy mluvit důvěrněji. Vyptával se ho různě na názory náboženské. Podivil se, jak byl Abner zběhlý v Písmu svatému a jak dobře rozuměl i těm větám, jichž smyslu neučení lidé nechápali.

Jednou Licinius Abnerovi pravil: „Vypůjčil jsem si řecký překlad všech knih, které vy Židé nazýváte posvátnými. Vidím v nich veliké bohatství duševní, mnoho ušlechtilého citu a vznešené moudrosti. Ale mnoha místům nerozumím. Snad bys ledacos dovedl vysvětliti.“

„Nejsem mocen řecké řeči, jasný pane, přiznal se skromně Abner. „Spíš rozumím řeči hebrejské, která jest naší aramejštině příbuzná.“ Setník žasl nad vědomostmi otrokovými. Z řeckého textu všelicos přeložil do latiny, aby mohl Abner vysvětlovati. Ale zevně mu mnoho srdečné přízně zatím neprokazoval. Jako zkušený muž se bál, aby písař se nestal předčasně domýšlivý

a aby nezneužíval důvěry. Podroboval sluhu naopak dosti obtížné zkoušce, ukládaje mu nejnižší práce, až to bylo soucitné Lucii líto.

Věrný sluha dobré vrchnosti.

Velikou nádheru v galilejských dolínách i na stráních a pahorcích vykouzlí jaro. Od konce dubna již neprší, ale hojná rosa osvěžuje dostatečně galilejské rostlinstvo. Na počátku jara napřed kvete mořská cibule, po ní se probouzí něžný květ šafránu. Když šafrány vadnou, rozloží proti slunci své květy narcisy. Následuje rozkvět kosatců. Po nich se hlásí k jarnímu životu sasanky bílé, žluté, fialové a nachově rudé. Zasvítí rudé růže, u jezerního pobřeží rozkvétá divoký oleandr. V pokročilém jaru převládá v rostlinách barva červená, která spolu s travní zelení tvoří půvabné koberce.

Ten čas byl pro malého Sempronia a jeho sestřičku velikým blahem. Tehdy děti nejraději si hrály v rozsáhlé zahradě. Radost jejich z rozkošné přírody se zvyšovala v květnu. Slunce již ovšem pálilo žhavě, takže odpoledne do tří hodin bylo únavné vedro v samé stinné zahradě. Ale v pozdějších hodinách byl pobyt pod stromy rozkošný.

Jednoho takového dne před večerem bavily se děti uprostřed zahrady hrou v míč. Všude je následovala ovečka, která byla miláčkem malé Virginie. Abner trochu výše prokopával velikou, neforemnou motykou strouhu k odvádění kalné vody. Když na západě již slunce rudlo a sou-

mrak se plížil, Priamovi byla dlouhá chvíle. Se-
stoupil níže k jezeru a zapředl hovor s pracují-
cím Regulem. Myslí si: „Co by se zde mohlo
nyní dětem přihoditi zlého? Stejně jsou rády,
nebdí-li nad nimi oko některého strážce.“ Ale
brzy se ukázalo, že opatrnosti nikdy nezbývá.

I v Galilei ohrožovalo životy lidské a stáda
mnoho dravé zvěře. Z východních pustin přibí-
hali k lidským příbytkům zvláště lvi, šakalové,
hyeny a vlci. Od severu plížili se k drůbeži a
stádům levharti (pardálové), divoké kočky, lišky
a ženetky. Do větších obcí na západním a se-
verním pobřeží Genezaretského jezera velké
šelmy ovšem jen zřídka zabloudily. Ale i v mís-
tech hustě obydlených bylo potřebí ostražitosti.

Abner, jehož vděčnost k dobrotivé vrchnosti
byla stále hluboká, bděle pozoroval děti; neustále
měl starost, aby se jim nestalo nic zlého.

Stíraje si pot, rozhlédl se kolem — a ztrnul
úžasem. Na nízké větvi jabloně blíže dětí spočí-
valo dlouhé tělo kočkovité šelmy barvy žlutavé,
protkané hustě skvrnami černými, většinou kru-
hovitými. Bystré oko Abnerovo ihned uhodlo, že
to je krvežíznivý, velice pružný levhart, který je
nebezpečný i člověku.

Běda, co se bude dít! Písaře neopustila ani
srdnatost ani rozvaha v okamžiku velice nebez-
pečném. Připlížil se tiše, ale velice rychle k lev-
hartu tak, aby od šelmy nebyl zpozorován. Husté
větve několika stromů zastínily blížícího se otroka.
Již Abner zvedl motyku, aby levharta srazil
mistrným úderem, když ovečka podběhla právě
pod jabloň. Šelma okamžitě skočila na neopatrné

a bázlivě zvíře. Virginie bolestně zaúpěla a v dětské pošetilosti učinila několik krůčků blíže, jako by chtěla svého miláčka chrániti. Jaký to hrozný okamžik! Ale již dopadla motyka otrokova na hřbet levhartův velice pádně, až kosti zaprašťely — dříve než se šelma zahryzla do krku pokojného zvířete. Těžce zraněné zvíře hned se obrátilo; zavylo zaprskalo a obrátilo tlamu i drápy na Abnera. To všecko se odehrálo v několika vteřinách. Než sem přispěchal Priamus, již levhart zafal drápy do tuniky Abnerovy. Ale silný otrok ani nyní nepozbyl duchapřítomnosti. Jelikož motyka v takovém způsobu boje byla zbytečná, pustil ji a bleskurychle oběma rukama stiskl krk zuřivé šelmy, jíž hojným krvácením ubývalo síly. Odtrhl levharta od svého těla a praštil jím o kámen, až hlava s vyceněnými zuby dvakrát poskočila. Zmámené šelmě šlápl na krk, uchopil znovu motyku a zasadil jí novou ránu, takže z ní všečen život vyprchal.

Virginie hladila krvácející ovci. Priamus rychle přinesl vodu, aby si Abner vymyl rány. Hošík stál nyní jako socha v úžasu nad obratností a silou Abnerovou, nepropouštěje z úst ani slova. Za chvíli se přitulila k Abnerovi Virginie a a hladila mu ruku...

Písařova srdnatost a obratnost vzbudila v celém setníkově domě mohutný dojem. Licinius v nitru zápasil, aby slovy nevyjádřil otrokovi hlubokou vděčnost, jakou nyní pocítil. Samo sdělení zahradníka Regula a synka Sempronia naznačovalo, že by bývala bez rázného zakročení Abnerova Virginie rozsápána. Ale setník, jenž měl mnoho

trpkých zkušeností s lidmi jinými, nechtěl ještě zcela důvěrně obcovati s otrokem, kterého důkladně neprozkoumal. Privil jenom: „Abnere, dnešní zápas ti dělá čest. Slušel by ti lépe vojenský stav než zaměstnání písařské nebo zahradní. Od tohoto dne budeš u mne přidržován k pracím lehčím a příjemnějším, než jaké ti byly posud ukládány.“

Žena setníkova Lucia tehdy dlela v Tiberiadě, takže její srdce nebylo zasaženo bolestným úlekem. Nedbalý Priamus dostal důtku; od té chvíle se na Abnera mračil.

Za dva dny po té vzrušující příhodě ozýval se se v předsíni domu setníkova veliký křik. Licinius vyšel s mečem po boku z atria popatřit, co se děje. Vrátný se rozháněl holí proti chatrně oděné ženštině, která s velikou houževnatostí chtěla vstoupiti dále. Vzdrovala i domlouvám dvou vojínů, kteří proti ní namířili kopí. Žena kvílela a rukama lomila, ale neustupovala.

„Čeho žádá tato žena?“ zahlaholila otázka z úst setníkových.

Neodbytná návštěvnice, bledá v tváři a vyhublá na kost poklekla a žadonila hlasem, jež přerývalo vzlykání: „Jasný pane, odpusť pokorné služebnici své. Jen o malou milost prosí duše má! Dovol, abych aspoň na okamžik mohla spatřiti syna svého a pohladit jeho líce.“

Licinius zatím pokynul rukou vrátnému i vojínům, aby přestali prosebnici odporovati. Řekl: „Vstaň, ženo! Hlásíš-li se k synu s citem tolik yřelým, kráslí tě to. Jaké je tvoje jméno?“

Žena, která se posud třásla na celém těle dopověděla: „Jmenuji se Sefora, mým synem jest Abner, jehož jsi koupil v Jerusalemě. Jsem svobodnice z rodu váženého, ale velice zchudlého. Muž mi zemřel. Jsem vdovou bezbrannou.“

Setník usmál se vlídně: „Zdá se, že jsi dobře syna vychovala. Nedomnívej se, že je zde krutě sužován.“

„Jak ulevuješ v bolu služebnící pokorné, jasný pane!“ děla Sefora vděčně. „Dlouho jsem se vyptávala, kam je můj syn prodán. Plahočila jsem se o hladu a žízní z obce do obce. Právě když mé tělesné síly vyčerpány, kdy hlava se stala nad olovo těžší, Hospodínova ruka mne milostivě přivedla do místa žádoucího.“

Setník Seforu vedl do dvora ozdobeného sloupovím. Tam spatřila syna, který náhlou radostí se celý rozechvěl. Sefora se vrhla na prsa Abnerova, volajíc něžně se slzami radostí: „Světlo očí mých, jediný kvítku vonný v pusté zahradě mého života! Hospodín přece jen vyslyšel mé lkavé prosby, zahřál srdce těžce zkrušené. Jasný paprsek pronikl mé temnoty. Vidím-li, že jsi zdráv, budu nyní snášeti ráda všelikou bídu.“

Na dvůr vyšla i Lucia, která se vrátila z Tiberiady včerejšího dne. Položila bělostnou ruku na rámě Sefořino a řekla vlídně: „Pojď se mnou, umyješ se. Je také třeba, aby ses posílnila jídlem a obdržela slušnější šat.“

Sefora žasla. Nová vlna radosti naplnila její nitro. Hrdlo se jí překvapením stáhlo, že ani nemohla s počátku vykřiknouti poděkování.

Lucia s úsměvem vyzvala: „Zanech řeči a následuj mne.“ Vstoupila do jedné místnosti, kde bylo služebnictvo a udělila tam rozkazy. Sefora se plížila ostýchavě za touto velitelkou. „Až se občerstvíš jídlem,“ obrátila se Lucia k návštěvnicki, „osvěž se také spánkem.“

Zatím na dvoře Licinius řekl: „Dnes a zítra, Abnere, jsi služby zproštěn. Užij toho času k rozhovoru s matkou. Proč jsi mi již dříve neřekl, že máš matku zbídačelou?

„Nízký nevolník,“ odpověděl Abner, „nedodá si tak snadno smělosti, aby si vyprosil nějakých výsad od svého pána, jemuž se znamenitými službami nezavděčil. Nyní srdce mé jásá a volá: Budiž ti sám nejmocnější Bůh štědrým odplátcitelem!“

Druhý den zářila Sefora spokojeností. Setník jí pravil: „Tvůj syn mluví s velikou úctou o Ježíši Nazaretském. Soudím, že ty jako matka máš také podíl na tom posvátném nadšení. Rci mi tedy sama upřímně, jak na tvou duši působí zjev toho vynikajícího proroka.

Sefore rozjasnil se zrak tolik, jako by zírala do nejkrásnějšího ráje. „Jasný pane“, pravila, „kdybys jen jednou spatřil tvář Ježíšovu, sklonil bys před ním koleno dřív, než by tě oslovil. Žádná dvojice hvězd nezáří tak luzně jako Ježíšovy oči. Z toho zraku jako by na tebe zíralo nebe s veškerou svou sladkostí. Kdybych žila ještě dvě století, nikdy by z mé duše nevymizel dojem, jaký v ní vzbudil pohled prorokův. Ty oči vlévají nejvyšší blaho do duší šlechetných.“

Licinius neprozradil, že slyšel na své dotazy podobně mluvit i lidi jiné. Naopak zkoušel hloubku přesvědčení vdovina těmito slovy: „První dojmy při setkání s prorokem mohou sváděti ke klamným domyslům. Krásný zrak ještě není jistým svědectvím, že hlasatel věcí nebeských je poslán od samého Boha.“

Sefora skřížila ruce a uklonila se na znamení úcty, ale důrazně pronášela: „Seznala jsem, že jen zlí lidé nechtějí viděti ve zraku Ježíšově nic půvabného a přitažlivého. Ti se zlostí třesou právě proto, že ty oči pronikají do svědomí a burcuje je ze spánku. Přiznávám, že Kristův zrak působí nevýslovné útrapy tvrdým srdcím lidí surových a pokrytců. Uvaž, jasný pane, laskavě, jak mocným poučením, jak významným svědectvím jsou zázraky vznešeného Nazarefana! Svým vlastním očím smím věriti pevně. Sama jsem viděla tak velkolepé divy Kristovy, jakých bys marně čekal od celého pluku lidí nejučenějších a nejbystřejších. Jak mne hřeje vědomí, že při uslyšení jména Ježíšova kleká uctivě můj vlastní syn! Je významno, že právě lidé chudí těší se veliké lásce tohoto Mesiáše, že nejraději naslouchají jeho spasitelným zvěstem duše soužené, od vyšších tříd utlačované. Kristus však nemluví příkře ani k lidem zámožným, jestliže používají svého jmění podle vůle Boží.“

Licinius na výklad matky Abnerovy neodpověděl již ani jednou větou a šel do komnaty, kde právě dlela Lucia. Vážný rozhovor mezi manžely byl dlouhý.

Paní opětovně připomínala svému muži, že zcela hodnověrní a řádní lidé mluví o zázracích, které

Křístus činil v samém Kafarnau. „Do dneška lituji“, připojila, „že jsem sama nebyla přítomna aspoň tenkrát, když zde prorok uzdravil člověka zcela ochrnutého. Tehdy jsme dleli v Tyru. Věř mi, že Sefora mluvila ryzí pravdu. Nač ještě pátrati po dalších důkazech? Je již jisto, že rosa milostí Božích kane s nebe do těch srdcí, jež jsou toho hodna.“

„Kéž nás Bůh osvítlí dokonale, abychom bezpečně znali všechny cesty do blaha věčného!“ Tak zvolal setník se zrakem k nebi zdviženým.

Za chvíli Lucia přistoupila k Sefoře s výzvou: „Hodí-li se ti, smíš tu sloužiti delší čas. Otrokyně Eusebia je již stará, značně chátrá; chci jí popřáti trochu odpočinku. Věz, že s tebou budu jednati vlídně a šetrně jako se svobodnicí.“

Jak radostně se zaleskly oči Sefořiny! Vždyť jejímu synu — jak poznala — vedlo se v setníkově domácnosti mnohem lépe než dříve před hradbami Jerusalema. Ach ta slast — že zrak Sefořin nyní každý den bude syna vídati! Návštěvnice přijala přátelskou nabídku s vřelými díky. Před spaním vroucně pronášela slova biblická: „Kdo v Pána doufají, jsou jako hora Sion; nehne se, na věky stojí. Jako jsou hory kolem Jerusalema, tak je Hospodin kolem svého lidu.“

Děsná plavba.

Ale jen deset dní po příchodu Sefořině dům setníkův žil v úplném klidu. Nová bouřná vlna se vzedmula, aby způsobila silné vzrušení. V tehdejší době ti otroci, kteří se stávali pěstouny a

vychovateli dětí vznešených Římanů, velmi mnoho bujné mládeži dovolovali; často je nenápadně vedli i do takového prostředí, kde kynula svůdná pokušení k nepravostem. Hleděli se tak zalichotiti svým budoucím velitelům.

Pěstoun Priamus vštípil si dobře do paměti, že něčemu špatnému děti učit nesmí. Ale kdykoliv se vzdálil z Kafarnaa setník se svou chotí, povoloval bujné krvi svých svěřenců mnoho, Sempronius i po děsivé příhodě s levhartem rád si hrával na rytíře; v dětské marnivosti toužil, aby ho považovalo okolí za velice srdnatého. Mládež po té stránce bývá vynalézavá.

V dušičce chlapcově hořela touha po dobrodružství. Dychtivě naslouchával vyprávění o příhodách Odyseových na širém moři a dlouhé plavbě Eneášově. Líbily se mu i jiné pověsti ze života plaveckého. Sempronius pořád přemýšlel o statečné plavbě k nějakému dalekému břehu.

Bylo jasné, tiché odpoledne. Setník s chotí i zahradníkem Regulem dlel u svého přítele v Magdale. Byli tam pozváni k prohlédnutí nově vypěstovaných květín. Malá Virginie dlela u Sefory, naslouchajíc zajímavým pověstem.

Sempronius dlel s Priamem v dolejší části zahrady. Jezerní hladina se leskla velice svůdně; lákala chlapce k dobrodružství, k jakému by Licinius naprosto nedal svolení. Nezkušený hoch žádal Priama velice úsilně a úlisně, aby se směl plaviti daleko od břehu a spatřiti z lodičky jasné i krásy pobřeží východního. Řekl: „Ty kratičké projížďky podél břehu kafarnajského již mi zevšedněly. Ať užiji širých vod trochu více!“

Priamus tvářil se při naléhání chlapcově kysele. Věděl, že potměšilé jezero tají v sobě vážná nebezpečí. Prudký víchr západní často rozčerí hladinu vodní velmi povážlivě. Jindy vpadne s ledových temen severního pohoří Hermonu nenadále do jezera vichřice jako vzteklá dračice, vzdýmá vodu vysoko a tvoří hrůzopločné víry. Mezi odpolednem a půlnocí vznikají zde menší bouře místního původu také velice náhle; i ty ohrožují plavidla. Proto také rybáři volili takovou formu svých loděk, aby je vzedmuté vlny nepřekotily. Hroznější chvíle čekaly na jezeře za bouře lidí plavící se v úzkých, rychlých člunech.

Tohle všechno Priamus věděl. Proto krčil rameny. Poukazoval, že Licinius dovoluje pouze plavbu podél břehu. Sempronius však dále žebronil; aby dodal své žádosti důrazu, docela pohrozil, že prozradí otci ledacos z přestupků pěstounových. To u sobeckého otroka pomohlo. Svolil, ale snažně žádal, aby se chlapec ani slovem doma nezmiňoval o dalekém výletě po jezeře.

„Nemusíš připomínat“, řekl vesele Sempronius. „Až bych se pochlubil, byla by mi odměnou palčivá metla.“

Priamus rozhlédl se z opatrnosti kolem, zdaž některé pátravé oko známého člověka nebude sledovati plavbu zamýšlenou daleko od břehu. Napíal sluch, zdaž se neohlašuje hukotem přílet víchru od západu. Odvázal člun, vstoupil do něho s chlapcem a dvě hroudy fiků vložil k případnému občerstvení do zvláštní schránky připevněné vpředu. Začala brázdit vodu dvě vesla; jedno v ruku Priamových, druhé v ručkách Semproniových.

Člun se stácel k jihovýchodu. „Jen daleko, hodně daleko!“ ozývalo se z chlapeckého hrdla. Ale ta výzva nedotýkala se sluchu Priamova příjemně. Sempronius však by se byl nejraději pěstouna zbavil, aby měl na širé hladině úplnou volnost. Tu a tam některé loďky přejížděly. Když Semproniovo plavidlo bylo přes tři kilometry od břehu, nepohybovaly se v jeho sousedství již cizí čluny žádné.

Hlavičkou Semproniovou se honily při další jízdě plány, jak dovršiti radost z dobrodružné jízdy. Když chlapec uzřel, že se naproti blíží od jihu nákladní loď, blýskl mu hlavou lstivý nápad. Začal hrstí levé ruky přelévati vodu do člunu, třebaže na dně byl skryt jeho drahý plášť. Najednou vykřikl s líčeným úlekem: „Veslo, veslo mi vypadlo — nevím, kde je.“

Priamus otočil hlavu do zadu se slovy: „Toť veliká chyba. Musíme pátrati, kde pluje.“

„Dívám se pozorně“, řekl chlapec, „ale nikde nic. Cítil jsem, že pod vodou něco prudce do vesla vrazilo — snad nějaká veliká ryba ploutví; div jsem se nezvrátil.“

Priamus otočil loďku, plul kus zpět, rozhlížel se po vodě, ale po vesle ani stopy.

„Věru marno hledati,“ poznamenal Sempronius. „Snad také některá vodní obluda loďku proražila. Aspoň na dně přibývá vody. Nejraději bych se vrátil. Dělalo by mi to malou čest, kdybych tu jen lenošil a kdyby mne do větší dálky zavezl někdo jiný.“

Tohle slyšel Priamus s velikou rozkoší. Ani nezkoumal, zdaž člun není dole porouchán. Vzhlédl

k blížící se nákladní lodi a poznal na ní čtyři známé veslaře. „Směřujete ke Kafarnau?“ tázal se.

Když jeden z lodníků přisvědčil, vyzval je pěstoun: „Vezměte nás!“

„S radostí“, volali muži, kteří poznali v chlapci synka setníkova.

Když člun přirazil těsně k obtížené lodi, podivili se plavci veliké pružnosti chlapcově. Sempronius vstal, sáhl do předu na dno po provazci a lehce se přehoupl na velikou loď. Přitáhl provazec k sobě a velel Priamovi: „Přestup také! Člun přivážeme k okraji, vezmeme jej do vleku.“

Otrok z radosti nad chystaným návratem se stal tolik roztržitým, že položil veslo do člunu a přestoupil do lodi s holýma rukama.

Hoch však bleskurychle skočil zpět do člunu s provazcem v ruce. Než se Priamus vzpamatoval, sáhl Semronius pod mokrý plášť, vyňal své skryté veslo, opřel je mocně o loď, až člun daleko ujel a křikl: „Tříkrát sláva! Vítězství, Vítězství, volnost!“ Člun se rychle vzdaloval. „Priame,“ volal ještě chlapec, „teď mám vesla dvě. Buď zdráv!“

Otrok zbledl jako mrtvola; stál chvíli ztrnulý jako mramorový stoup. Vzdechl si: „Jak ten capart umí chytře lhát a podvádět!“ Obrátil se k lodníkům s dotazem: „Není možno chlapce dostihnouti?“

„Leda kdybys ploval jako štika anebo žralok“, pokrčil rameny nejstarší veslař. „Těžká loď obtížená značným nákladem na to daleko nestačí. A pak musíme být včasné na místě.“

„Upokoj se“, klidnil Priama druhý veslař, „však ten obratný klučina snadno nezhyne. Až poněkud zemdlí jeho síly, znechutí se mu výlet, zvolna bude veslovati k městu. Ocítne-li se ve značné tísní, snad mu bude pomůženo z jiné lodi.“

A tak nákladní plavidlo zvolna se šínulo dále ke Kafarnau. Pěstoun se poněkud uklidnil, ale jeho obličej prozrazoval velikou úzkost; nepromluvil ani slova.

Když se ocitl Priamus na zahradě, spěchal ihned do domu vyhledat Abnera. Vědělť, že písař dovede poradit i ve chvílích velice svízelných. Tentokrát odloží pěstoun svou řevnivost na spolu-slugebníka hlavně proto, aby mu pomohl při stíhání mladičkého uprchlíka. Sefora však oznámila, že syn zmizel, aniž se ví kam. Priamus běžel k nejbližšímu sousedu Kleisthenovi s prosbou, aby mu půjčil větší člun. Sotva však plul pět minut, ozvalo se zlověstné hučení, rozběsnila se na jezeře bouře. Nedaleko břehu se mohlo plouti i za burácení vichru dosti bezpečně. Ale dále se vzdouvaly vlny velice hrozné. Priamus aspoň chvíli se vrhal do nebezpečí, usiloval proniknouti po vodě daleko vpřed. Ale mohutné přívaly vln brzy ho zbavily odvahy. Pomyslel si: „Stejně by bylo zázrakem, kdybych za zuření živlů našel chlapce živého na jezeře tolik rozsáhlém.“ Vesloval zpět se zoufalostí v očích.

„Co učiním, jestliže se chlapec nevrátí?“ tázal se v nitru svém. „Útěk by mi nepomohl. Kdybych byl chycen, hrozil by mi nejprísnější trest. A jestliže by se mi podařilo z této země daleko zmizeti, šel bych vstříc velikému hladu anebo

mnohem tužšímu otroctví." A zatím bouře hučela dále, jako by z Priama chtěla vystrašiti duši.

Ale netrudil se starostí o lehkomyšlného a lišáckého chlapce jenom Priamus.

Abner cítil hlubokou vděčnost k svému lidumilnému pánovi. Od té doby co mu bylo v službě značně polehčeno, využíval prázdných chvil různě k prospěchu domu setníkova nenápadným způsobem. Pochopil, že dítky jsou nejdražšími klenoty rodičů. Jelikož pak seznával, že Priamova péče leckdy podrývá, zdvojnásobil ostražitost vlastní.

Služba Abnerova po boji s levhartem se omezovala skoro jenom na přímou obsluhu setníka a jeho choti. Když manželé odjeli do Magdaly, měl písař zcela volno. Věnoval tedy dítkám zvýšenou pozornost. Odpoledne na zahradě viděl, jak u vody Priamus rozmlouvá se Semproniem. Plížil se tiše a opatrně jako kočka od stromu ke stromu. Byl rád, že nebyl od pěstouna spatřen. Drsný a revnivý Priamus snadno by mu vytkl pořouchlé špehování; pojal by podezření, že hledá Abner příčinu k udavačství.

Písař přece jen z některých úryvků slyšeného rozhovoru vyrozuměl, že se jedná o plavbu velice odvážnou. Nechtěl však přistoupiti k Priamovi s výstrahou boje se, aby mu pěstoun neodsekl nevrle: „Nemíchej se do mých starostí!" Pochopil, že rychlý čin v tom případě bude prospěšnější než nějaká rada nebo výstraha. Když loďka s Priamem a Semproniem vyplula, zašel rychle k svému známému, k rybáři a převozníkovi Rubenovi, poprosit o pevnou a širší loďku. Vysvětlil krátce, že se obává pro Sempronia nejhoršího pro pří-

pad jezerní bouře. Dodal: „Osvědčí-li se tvé plavidlo při záchraně, jistě můj pán tě odmění.“

Starý rybář zaskuhral: „Neuronil bych sice ani slzičky, kdyby celé pohanské plémě římské zahynulo, ale Liciniově rodině posloužím vždycky rád zdarma. Ta jako by byla z jiného národa. Odvážal prostornou loďku se slovy: „Ta se ti ani v největší bouři nepřevrátí.“

Abner vsedl a rychle vesloval, aby Semproniovu kocábku neztratil s dohledu. Na malou chvílku mu ji zastínila nákladní loď, ale pak viděl, jak pokračuje střelhbitě v plavbě k jihu. Uvažoval: „Mé plavidlo jest ovšem těžší, ale ruce Priamovy a chlapcovy zemdlí brzy. Jsem mnohem silnější než pěstoun. Jistě se brzy přiblížím.“ Mihla se mu asi ve vzdálenosti 300 metrů na obzoru zmíněná nákladní loď, ale té nevěnoval pozornosti. Poháněl svou loďku dále za člunem. Ani pěstoun sedící na nákladní lodi si nevšiml, kdo sedí v plavidle vypůjčeném od převozníka. Vždyť nedaleko břehu stejně bylo viděti člunů i větších lodí dost.

Když Abnera dělil od Sempronia jen kilometr, propukla divá bouře. Vpadla víchřice do jezera, vysoké vlny se vztekaly, jejich vrcholy měnily se ve zpěněné cáry, které se částečně přelévaly do plavidla. Abner však nedbal nebezpečí. Ač byl velikou námahou udýchán, ačkoli ruce bolely, hnal se dále ze všech sil za člunem, který se mu při řádění žívlů leckdy ztrácel s dohledu.

Obrovské námaze Abnerově se podařilo přiblížit se k člunu již na 20 metrů. Plavidlo Semproniovo divně se točilo a potácelo. Písař uhodl, že naivní chlapec usiluje za běsnící bouře veslo-

vati ke Kafarnau proti ženoucím se vlnám. Bylo velikým divem, že chatrná kocábka při vzdoru tolik nebezpečném dosud se nepřevrátila.

Teď seznal Abner, že každá vteřina je drahá. Napínal sílu, že div žily na rukou nepraskly. Vtom v hukotu vln bylo slyšeti dětský zoufalý výkřik. Semproniov člun se překotil. Abner neztrácel duchapřítomnosti; věděl, že chlapec umí dobře plavati a že tedy není všecko ztraceno. Ale — na jak dlouho stačí vysílené dětské tělo proti běsnícímu živlu?

Tolik se směl Abner domýšleti, že nešťastný hoch větší plavidlo aspoň před okamžikem spatřil a vynaložil námahu, aby ho dosáhl. „Sempronie, Sempronie, sem!“ křikl písař co mu hrdlo stačilo. Vytřeštěný zrak zemdlého plavce pátral hořečně po hošíkově těle. Zazářila tvář Abnerova slastnou nadějí, když jedna vlna jen asi 2 metry od loďky vynesla na povrch červenou sukničku. Abner vryl dvakrát veslo do zpěněné vody, pak je vztáhl k tonoucímu a houkl: „Chytni se!“

Chlapcovy prstíky křečovitě se zachytily . . . Sempronius byl zachráněn. Když se ocitl na plavidle Abnerově, utkvěla jeho mdlá očka na tváři zachránčově; než však ústa promluvila, padl chlapec do mdlob.

Bouře ustávala. Vysílený Abner ke Kafarnau nespěchal. Dvojitou hrstí vyléval vodu, jež do plavidla vnikla a křísil chlapce. Co na tom; zdrží li se nyní návrat po utišené hladině vodní? Jen když dosaženo hlavního účelu svízelné plavby!

Chlapec brzy nabyl vědomí. „Jsem neposlucha“, přiznával kajícně, „ale ty jsi rekovný pomocník.

Bouře mne překvapila, když jsem se právě posiloval sladkými fíky. Za hrozného fičení vichřice a burácení vln jsem se modlil úpěnlivě k Bchu jedině pravému. Ten mi poslal místo anděla tebe, drahý Abnere. Ode dneška budu skromnější a poslušnější."

Když písař již za soumraku poháněl veslem loď k severu, vděčný chlapec poznamenal: „Sám se stále tolik namáháš. Půjč mi veslo, ať také na chvílku pomohu. Zdá se mi, že se mé síly vracejí."

„Jen klidně odpočívej!" odmítl Abner a napínal svaly dále. Když pak měsíční záře jezerní hladinu postříbřila, nařikal Sempronius na velikou horkost v hlavičce a prsou. Konečně přistala loďka u zahrady. Abner odnesl chlapce těžce dýchajícího do komnaty Liciniovy. — Priamovi se nyní ulevilo. Ale celou noc nespal trapným přemýšlením, co bude následovati.

Druhý den již brzy ráno setník se vrátil se svou chotí z Magdaly. Když Lucia spatřila svého synáčka na loži celého rozpáleného, vypukla v srdcervoucí pláč. I na tváři Liciniově se jevilo silné pohnutí. Teď nebylo možno nic zastírat. Pěstoun se svíjel u nohou svého pána; omlouval se mnoha slovy. Sděloval, že lékař rychle přivolaný neprohlásil tu chorobu za smrtelnou. Sempronius prosil rodičů za odpuštění, dával největší vinu sobě; přimlouval se, aby Priamus nebyl přísně trestán. Licinius i při tak bolestném překvapení si uchoval statečnost a rozvahu. Řekl Priamovi: „Jiný pán by tě dal zbičovati do krve. Chci býti milosrdnější. Nyní mi jdi s očí. Před večerem uslyšíš můj rozsudek."

Řecký lékař Aristos, povoláný k chlapci znovu, přinesl jakýsi lék v kovové nádobce, bedlivě prozkoumal rychlost oběhu krve v těle chlapcově a ujistil rodiče, že ve třech dnech bude pacient zdráv.

Ulevilo se všem. Sefora, která se také vyznala v ostražitém ošetřování chorých, dlela stále u Semproniova lůžka a mnoho se přičinila o zmírnění trudného stavu chlapcova.

Večer k sobě zavolal setník do atria Priama a prohlašoval hlasem úsečným, jak bylo zvykem u vojínů: „Po dobrém vyšetření a zralé úvaze přiznávám, že hlavní vina na tvých bedrech nespočívá. Ale tvá povolnost k rozmaru nerozumného chlapce nedá se zcela omluviti. Od tohoto dne přestáváš býti pěstounem mých dětí. Staneš se pomocníkem zahradníka Regula, jehož příkazům se musíš podrobovati beze všeho reptání. Jestliže v té službě osvědčíš svědomitost, přidělím ti pak zaměstnání lehčí a příjemnější.“

Priamus děkoval velice poníženě, ale po odchodu z atria šlehaly z jeho očí zlověstné blesky. I prsty se svíraly zlobou v pěsti. Těžce nesl sobecký nevolník své pokoření.

Pak zavolán k Liciniovi Abner. „Jsem ti zavázán díky“, pravil setník, „že jsi s nadlidskou silou a obezřelostí zachoval život mého synka.“

Abner skřížil ruce a po úkloně prohodil skromně: „Od které doby jsou vznešení pánové povinni vděčností nízkým svým nevolníkům? Činil jsem jen to, co jsem pokládal v takové chvíli za svůj nezbytný úkol. Mé svědomí připomínalo důrazně, co je mou povinností.“

Licinius mávl rukou: „I ty jsi člověk naplněný vyššími tužbami. I v tobě ctím nesmrtelnou duši od Boha stvořenou. Zasloužíš si lepší úděl. Chceš-li tedy, propustím tě na svobodu; na znamení své volnosti začneš nosit prsten a sandály. Nad to má choť tě hojně obdaruje.“

Setníka však mýlila domněnka, že taková odměna naplní sluhu velikou radostí. Abner znovu s úklonou skřížil ruce a s tváří polekanou odvětil: „Bůh jediný, Bůh nejmocnější račiž býti nejštědřejším dárce tvé šlechetné duši! Ale dovol, abych ti sloužil dále. Jak dlouho bych užíval svobody, kdybych se nyní vrátil k Jerusalemu? Zarytí odpůrci jména Kristova by slídili jako bezcitní rysové, co by na mne mohli udati, abych byl zbaven netoliko svobody, ale i života.“

„Což netoužíš po čestném postavení ve vlastním národě?“ tázal se Licinius usmívaje se.

„Hlavně mi jde o to“, pravil Abner, „aby mne za čestného pokládal sám Bůh vševědoucí. Setrám-li zde ve stavu otrockém, budu mít v tobě znamenitou příchranu. Jako nevolník nebudu k sobě poutati tolik slídivých očí farizejských, kolik mne špehovalo dříve. Moji odpůrci se nyní domnívají, že má horlivost pro posilu pravdy Boží naprosto utuchla, že má náboženská činnost je úplně podvázána. Ovšem se klamou. Ale já takto mohu pracovati aspoň v klidu a bezpečnosti.“

Setník řekl: „Tvá skromnost je vzácná a věrnost k mému domu železná. Nuže staň se po tvé vůli! Ale tvá bdělá ostražitost nezůstane bez odměny. Jelikož jsi osvědčil, jak ti na blahu mých dítek záleží, jmenuji tě vychovatelem. Začneš je učit

počátkům písma, čtení a počítání. Schopnosti k tomu máš. Hlavně však dbej, aby prospívaly v dobrých mravech.“

Když Abner děkoval, dodal setník: „Máš mou plnou důvěru. Srdce, jež je hluboce proniknuto bázní Boží, nestane se zrádným. Teď budeš mít také dosti času, abys dále zkoumal v posvátných knihách.“

Když Abner odcházel, do poháru jeho slasti padla hořká krůpěj myšlenkou, jak asi snese toto povýšení pokořený Priamus. V nitru sesazeného pěstouna skutečně zuřila bouře zloby; v srdci jeho se zahnízdila zžíravá závist a docela i nenávist k Abnerovi. Sobecký Priamus zapomínal, že jen rázným a obětavým činem Abnerovým byl osvobozen od horšího důsledku vlastní nerozvážnosti. Jak by se vedlo nyní Priamovi, kdyby byl chlapec utonul?

Placené zločinné úklady.

Dlouho přemýšlel zchudlý, zestárlý zákoník Fares, jak by si pomohl k slušnému živobytí. V samém Jerusalemu nekynulo mu štěstí. Tam bylo zákoníků jiných dost. Také velerada nepotřebovala nových udavačů lidu jerusalemského, těch slidičů, kteří byli štědře placeni. Odebral se tedy Fares na sever k jezeru Genezaretskému. Zvolil svůj pobyt v Betsaidě nad severním pobřežím, na levém břehu jordánském. Z této osady bylo do Kafarnaa blízko; kdo vsedl u Betsaidy na loďku, aby se plavil Jordánem a jezerem do sídla setníka Licinia, byl tam při zdatném veslování skoro za půl hodiny.

Žáky tam získal zákoník jen dva, ti pak špatně platili. Vypomáhal si tedy stařec rybařením. Ale při té práci staré údy brzy umdlévaly. Slídl tedy jako kolčavka, kde a jak by si pomohl k penězům způsobem snadnějším. Prozkoumal, že v Bet-saidě je pro Ježíše nadšený zájem.

Několikrát si zajel do Kafarnaa a sousedního Korozaínu. Seznámil se s některými vášnivými nepřáteli Ježíše Krista. Donášel jim, co se děje na druhém břehu Jordánu a všelijak radil. Takto získával malé peněžité částky; ty mu však nestačily.

Dovídaje se mnoho o povaze a vlivu setníka Licinia, umínil si důkladně vyšetřiti poměry v jeho domě; vždyť proskakovaly zprávy, že zvláštními miláčky toho hodnostáře jsou Židé srdečně lnoucí k osobě Ježíšově. Fares si zapisoval i jména služebníků. Dověděl se docela, jak Abner stoupá v přízni setníkově a jak byl ponížen Priamus. Nebylo zákoníkovi obtížno seznámiti se blízko s otrokem, který byl často posílán od zahradníka pro různé potřeby ze zahrady do města.

Priamus hořel mstivostí, mnoho Faresovi pověděl a s radostí vyslýchá různé sliby zákoníkovy pro případ násilného převratu v setníkově domě. Zákoník se dovídal, že vychovatel Abner šíří úctu k Ježíšovi v celém domě i mezi vojíny a služebnictvem; toho prý je potřeba co nejdříve odstraniti. Oči zákoníkovy při těch sděleních blýskaly radostí. Fares pak putoval na východ do Basanu, kraje kopcovitého, kdež mnoho divokých lidí bydlilo v jeskyních. Rozmlouval tam s arabskými pohlaváry a pak zašel i do čedičo-

vého pohoří Hauránu, pověstného loupeživými tlupami. Vrátil se do nížiny jordánské a bral se k Jerusalemu.

Fares věděl dobře, že veleknězem a členem velerady je Kaifáš. Ale zašel k jeho tchánu Annášovi, vysloužilému veleknězi, jehož šedivá hlava neustále kula pikle proti Ježíšovi a jeho ctitelům. K čemu radil Annáš, to vždycky hleděl uskutečnit jeho zef. Vždyť v obratné lstivosti nikdo se velice bohatému Annášovi nevyrovnal. A pak — velekněz Kaifáš byl vděčen, že dosáhl vysokého úřadu chytrými úplatky svého tchána. I řada jiných členů velerady naslouchala Annášovi jako proslulému věstci.

Fares představil se Annášovi v tunice záplatované a ve vetchem plášti zdobeném dlouhými štrápci podle zvyku farizeů a zákoníků.

„Zde vidíš, slovutný pane“, promluvil poutník, „jak zuboženým je strážce zákona Hospodinova. V hlavě bohatá učenost a zkušenost, ale měsíc je hubený tolik, že hladem chátrám.“

Usmál se škodolibě Annáš a prohodil: „Snad tvou nouzi zavinila velerada? Má paměť je velice obsáhlá. Nezapřeš, že v mladších letech jsi mnoho promarnil zhýralostí, až se ti začali slušní lidé vyhýbat. Žáci se ti rozprchli. Škoda tvé bystré hlavy!“

„Můj bouřlivý život je již dávnou minulostí,“ podotkl Fares. „Mám snad za hříchy mládí pykati krutou nouzi? Prosím tě o peněžitou podporu, abych mohl vystupovati slušně jako jeden z předáků Židovstva a ve prospěch jeho pracovati.“

„S takovou žádostí chodí ke mně zkrachovaných lidí mnoho,“ ušklíbl se mocný stařec. „Pláných slibů jsem slyšel od takových nuzáků již na kopy, ale obyčejně jsem byl zklamán.“

Zákoník se vzpřímil: „Slovutný pane, nehleď na mne jako na neupřímného sobce anebo zcela na podvodníka z nouze. Vysvětlím ti, jak velkolepý plán se spředel v mé hlavě k ponížení římského jména a k potrestání těch, kteří šíří slávu jména Ježíšova.“

Teď už Annáš otevřel široce oči se zarudlými víčky. Chtěl naslouchati s větším zájmem. „Že ti chytrost nebyla nikdy cizí,“ vece, „to mi dobře známo. Nuže — sedni si tu vedle a rozumně vykládej.“

Zákoník vyňal své poznámky a podrobně sděloval, co všechno po stránce náboženské vyslídil v Galilei. V Kafarnau, Tiberiadě, Magdale i Betsaidě stále roste zájem pro Ježíše. V Nazaretě proti Kristu brojí sami Židé, ale v Kafarnau k velikému podivu farizeů sám pohanský setník Licinius miluje chvalořečníky prorokovy. Ještě významnější je ta okolnost, že ten důstojník dává se rád poučovati o náboženských otázkách od vlastního otroka Abnera.

Annáš vyskočil hněvivě: „Tedy Abner i pod jhem otrockým šíří nauku Kristovu? Neuvěřitelně, neslýcháno! Usilovali jsme ho umlčetí přísným rozsudkem — ale zatím. Toho smělce bych s největší chutí učinil o hlavu kratším.“

„Ponechá-li velerada“, podpaloval Fares, „takovým Abnerům a setníkům zcela volné ruce, zakrátko přijdou v lidu o všecken vliv zákoníci,

farizeové i kněží. Vážnost velerady se zhroutí. Mnoho našich předáků v Jerusalemě se prochází bezstarostně; nevstoupí jim na mysl, aby prozkoumali veliké nebezpečí, jež se jim strojí na severu. To musí za netečné lidi konati žebravý znalec Zákona, jakým jsem já."

Prsty Annášovy rozčileně se probíraly v dlouhém, vlnitém vousu. „Pravda, pravda“, kýval mocný stařec hlavou, „mnoho se promeškalo. Výzvědná služba musí býti na severu čilejší. Ten líný Edomita Herodes nestará se bděle ani o vlastní bezpečnost, natož aby vystoupil rázně proti odpůrcům předních členů velerady!"

„Já však již zkoumal náladu v Galilei velice pilně“, ozval se Fares, „nešetřil jsem starých nohou, o hladu a žízní jsem putoval s místa na místo. Odvažoval jsem se i nebezpečí života; vnikal jsem i tam, kde se vyskytují lotrovské tlupy. Na základě pracně získaných poznatků jsem již pojal velice dobrý plán, jak by pykali za svou odvahu chvalořečníci Kristovi. Mohu získati k provedení velmi zdatné pomocníky. Ale k tomu je potřebí peněz."

„Jen abys mne tu nekrmil nějakým zbrklým nápadem, který by nám jenom uškodil“, pronesl velice zkušený Annáš.

Usmál se zákoník sebevědomě: „Nabatejští nejsou tolik chytří jako Fares. Ale přece pobili oddíl římských vojáků do jednoho. Jelikož je nejvyšší čas k rázným činům, již jsem projednal s třemi arabskými náčelníky z Basanu plán nočního vpádu do zahrady Liciniovy. Ujistil jsem je, že jejich kořist bude bohatá. Ale chytří hrabivci

žádají neústupně, aby se jim předem zaplatilo; tvrdí, že jisté peníze jsou lepší než nejistý lup."

"Sečkej chvíli", poznamenal Annáš. „Chci, aby tvé podrobnější vysvětlení seznal i můj zef. Je potřebí také uvážit, kolik možno na ten podnik vydati."

Teď už se Faresovo srdce zahřálo; slova Annášova naznačovala dosti zřetelně, že větší částka peněžitá zazvoní do hlubokého měšce zákoníka.

Kaifáš na vzkaz tlumočený sluhou se dostavil v několika minutách. Vždyť jeho dům dělilo od obydlí Annášova jenom nádvoří. Když tchán stručně svému zeti vysvětlil, oč se jedná, Kaifáš si hrábl do prstěncovitých vlasů a vytkl: „Zákoníku, jednal jsi o spojenectví Arabů za našimi zády. Měls napřed vejíti v poradu s námi a pak teprve v Basanu vystupovati se svými sliby."

"Obával jsem se", děl Fares, „že byste zchátralého starce hnali ode dveří, kdybych předem nedokázal, že umím úspěšně pracovati. Domnívali byste se, že žádám o peníze hlavně pro vlastní zisk."

Kaifáš přiznal: „Chytře jednáš. Nejvíce však bych se zaradoval, kdybych dostal do svých rukou proroka Ježíše. Ale to není pro množství jeho ctitelů ještě možno. Proto rád slyším, že zatím srdnaté duše aspoň částečně kazí Kristovo úsilí."

Jednalo se nyní pilně o výlohách. Zákoník se hlásil: „Slovutní pánové, napřed přidejte slušnou částku mně, abych nemusil dále jednati s různými lidmi jako otrhaný pobuda a abych mohl

přilákati i jiné schopné muže k spolupráci menšími dárky. Vždyť basanští pohlaváři přijímali mé sliby s velikou nedůvěrou, když patřili na můj chatrný šat."

"Je vidět, že přece jenom v přední řadě si hledíš vlastního zisku", štípl Kaifáš. "Nu — tvoje touha bude ukojena. Osvědčíš-li se znamenitě, bude ti ještě přidáno. Jen abys oněm basanským odevzdal vše, co ti pro ně svěříme."

Zákoníkovi naběhla hněvem na čele žíla. "Tak věříš nejoddanějšímu pomocníku velerady? volal rozhazuje rukama. "Právě proto žádám, aby se darovala slušná částka mé vlastní osobě, abych nebyl nucen při namáhavé práci krásti."

Fares pak podrobně vyložil, jak si představuje přepadnutí domu od zahrady, kolik mužů vyšle na jezero k tomu úkolu, odkud tajně budou připravena plavidla a v kterou nejvhodnější noc dojde k útoku. "Kdyby se v cestu postavila vážná překážka", dodal, "všecko mi včasné vyzradí Priamus."

Annáš připomněl: "Dáme ti k ruce jednoho obratného chlapíka, aby ti na severu vypomohl hlavně potřebnými pochůzkami. Sám přiznáváš, že tvé údy jsou stářím mdlé." Opatrný tchán Kaifášův zamlčel, že pobočník zcela spolehlivý má hlavně Faresovi hleděti na prsty, aby stařec velikého obnosu nezneužil pro sebe na hýření.

Když tedy vše smluveno, zavolán mladý farizej Abiam. Před ním vyplacen zákoníkovi slušný žold a vloženy do jeho rukou i velké peníze pro bojovné Basany. Ovšem také Abiam obdržel na cestu slušnou částku. Pak byl nucen Fares

í se svým pomocníkem slavně slíbítí, že za žádnou cenu nevyzradí účast Annášovu a Kaifášovu na zákeřném podniku. Vesele jiskřily zákoníkovi oči, kvůž opouštěl Annášův dům. Již napřed starý intrikán se těšil, jak si sám Priamus výskne, až ucítí na dlani za své služby jerusalemské stříbro; až bude po boji, prchne s útočníky na Haurán, kdež ho ani jedině slídivé oko římské nevypátrá.

Lupičské úklady.

Abner krotil bujnost dítek a vyučoval je k plné spokojenosti Licíniově. Jelikož setník znal chvalitebnou ostražitost vychovatelovu, dovolil Abnerovi konati i delší výlety s dětmi do bezpečných míst. A tak za příznivého počasí vozil písař své svěřence dosti daleko po jezeře vždy jen podél břehu a na loďce větší, pevnější, než byl onen osudný člun. Nejednou zavesloval k Betsaidě, kdež krátce promlouval se svými dobromyslnými přáteli.

Bylo to počátkem června, kdy časně ráno znovu zamířil k té obci. Tam se zdržel jen kratičce, protože chtěl dítky vésti do pohoří nad osadou, odkud byl krásný pohled do dalekého okolí. Děti zastavivší se na vysokém pahorku, jásaly nad přírodní nádherou, jež se jejich zrakům otevřela. Abner však po malé chvílce nutil svěřence k sestupu. Přibývalo horka; vychovatel nechtěl vystavovati mladá tílka polednímu žáru ani na jezeře. Rozhodl se, že přistane u zahrady aspoň hodinu před polednem.

Ostatně při sestupu Virginie se ozvala, že jí bolí nožky, slunce prý již značně sálá.

„Věřím“, řekl Abner. „Kdo cestuje v horkém dni, snadno brzy umdlévá. Odpočineme si chvíli někde ve stínu a pak budeme pružní jako antilopy. Úzká cestička vedla kolem roklinatých skal. „Hle, tu je vhodná rokle“, ukázal vůdce, „jako schválně budovaná k pohodlnému odpočinku.“

Sempronius upřel na Abnera bázlivé oči s otázkou: „Nečíhá tam dravé zvíře?“

„Buď bez starosti“, odvětil vychovatel. „Vždyť mám přece dýku a kopí. Ostatně aby ses nebál, sám tu jeskyňku napřed prohlédnu.“ S napřaženým kopím vstoupil dovnitř. Seznal, že rokle na levé straně se rozšiřuje v dosti prostornou jeskyni, z níž dýchá vlhký chládeček. „Sem děti,“ vybídl. „Zde se příjemně osvěžíte.“

Když se sourozenci usadili na vyčnívajících kamenech, padl zrak Abnerův na kus pohozeného lýka, popsaného černidlem. Vychovatel zvedl ten útržek. Ježto bylo zde temno, vyšel ke vchodu rokle s četl tam aramejský záznam o určitém dni měsíce „sivanu“, který u Židů trval od polovice května do polovice června. Pod tím kratičký záznam o bojovném půlnočním vpádu přes jezero. Pak řádek: „Spolehlivý pomocník Priamus všecko jasně vysvětlil, dá znamení píšťalkou a podle možnosti povede.“ Následovala těžko srozumitelná poznámka o štědrém peněžníku Faresovi.

Abner se rozčilením třásl. Jeho bystrá mysl uhodla, že jméno Priamovo ve spojení se záznamem o nočním útoku znamená asi vážné nebezpečí pro Liciniův dům. Vzpomínal si, že Priamus v posledních dnech se choval nějak podezřele.

Když na rozkazy Regulovy odcházel z domu všelicos nakupovat, zastavoval se často s jakýmsi cizincí — i se starým zákoníkem. Není vyloučeno, že kuje zákeřné pikle ze msty. Jistě tohle popsané lýko vytratil z neopatrnosti některý spiklenec.

V tom byl vyrušen starostlivý sluha z přemýšlení blízcími se kroky dvou mužů hovořících tlumeně. Z ostražitosti zmizel do leva k dětem a položil prst na ústa. Sourozenci věděli již z dřívějšíka, jakou výzvu značí toto znamení Abnerovo. Ztichli tedy jako pěny již ze strachu, že se snad blíží lupiči.

Jen asi metr od rokle se chodci zastavili. Byl to vkusně oděný farizej Abiam s dlouhými štrapci na plášti a umouněný syn krajiny basanské v krátké suknici, maje měšec za pasem. Oba měli veliké hole. Abiam vrhl letmý pohled k rokli. Nikoho tam nespatrił, nepřišlo mu na mysl, aby zkoumal, zdaž rokle není dvojdiłná. Pronášel: „Všecko se daří výborně. Zítřa v noci měsíc svítit nebude, setník se vrátí ze svých cest teprve asi za tři dny. V domě podle Priamova sdělení se nachází nyní jen patnáct vojínů. Silné čety Liciniových ozbrojenců hlídají nyní v pohoří u Meromského jezera, blíže Hermonu a jinde.“

Basanský Arab slíboval: „Jelikož našiinci obdrželi peníze napřed, seznáš jejich věrnost a udatnost. Požene je vpřed ovšem také naděje na velikou kořist. Zdaří-li se naše výprava, nezapomeň vybídnouti zákoníka, aby ušetřil zvláštní dary pohlavárům.“

„Samo sebou se rozumí, že nebudeme nevďeční,“ ujišťoval Abiam. Teď jen rychle najmi ještě jedno plavidlo; však peníze máš. Až se vrátíš domů, opakuj ještě našim spojencům, že dvě hodiny před půlnocí všichni musí vytvořit na břehu čtyry skupiny vzdálené od sebe pět set kroků. Naše množství nesmí totiž vzbudit nejživější pozornost rybářů, kteří tu a tam i v noci na jezeře pracují. Skupiny nasednou do plavidel, poplují odděleně a spojí se teprve před zahradou. Priamus dá k vystoupení z plavidel znamení dvojím písknutím. „Po výměně několika bezvýznamných vět se spiklenci rozešli.

Abner s počátku ztrnul. Hle, jaký tu spředen ďábelský plán! Kdyby útočili spiklenci od západu po souši, těžko by dobyli úspěchu; byli by nuceni se proptétati úzkými ulicemi, strážní lidé by učinili poplach; sami měšťané by se postavili v hojném počtu na odpor dříve, než by se ve- třelci přiblížili k domu Liciniovu. Ale po vodě bylo možno přepadnouti setníkovu domácnost v temné noci snadno. Tam, kde zahradní břeh jest omýván jezerní vodou, nebývá v noci kromě některého pokojného rybáře ani človíčka. To místo je hodně odlehlé od větších příbytků lidských.

Ale najednou se tvář Abnerova rozjasnila při pomyšlení na dobrotivost Hospodinovu. Hle, není to dílo prozřetelnosti Boží, že mohl včasné vychovatel vyslechnouti rozhovor zločinných lidí? Není v tom prst Boží, že mohl přecíst lýkovou blánu? Poklekl z vděčnosti k nebesům a šeptal podle žalmisty Páně: „Jak jsou milé příbytky Tvé, Hospodine zástupů! Duše moje nyje touhou

po síních Hospodinových. Šťasten, kdo nalézá u Tebe pomoc. Jeť Bůh rád ohradou a štítem, milost a čest Pán dává. Neodepře žádného dobra těm, kdož v nevině chodí. Pane zástupů, šťastný člověk, který v Tebe doufá."

Co vyslechnuto, Sempronius chápal pouze na polo; vždyť aramejské řeči špatně rozuměl, pochytil smysl některých všedních vět jenom od služebnictva. Virginie, slyšíc cizí řeč, vůbec nenapínala pozornost, co asi ti dva mluví. Jen když odešli, aniž komu ublížili!

Abnerova opatrnost však byla všestranná! Vyšel z rokle, rozhlížel se, zdaž není některá podezřelá osoba na blízku. Pak vstoupil k dětem a přísně jim přikázal, aby nikomu ze služebnictva se ani slovem nezmiňovaly o hovoru dvou neznámých mužů před roklí. Doložil krátce: „Hořce byste brzy oba plakali, kdybyste někomu z otroctva tu příhodu prozradili.“

Úzkostlivý strážce právem se bál, že by se sám Priamus dověděl o vyslechnutí spiklenců, kdyby se to řeklo někomu z nižšího služebnictva; vždyť nevolníci k sobě vzájemně lnou a všecko si sdílejí. Priamus i při částečném prozrazení by změnil plán, aby neuvázl i se spojenci ve vlastních tenatech. Vymyslí si nový způsob msty, který by byl před Abnerem naprosto utajen.

„Nyní rychle dolů!“ velel vychovatel. Aby cesta k jezeru rychleji uběhla, zdvihl Virginii, posadil si ji na levici a pravicí opíral se o kopí. Sempronius pružně krácel vedle vůdce.

Když se všichni usadili na loďce, vesloval Abner velmi rychle. Stíral s čela hojný pot, když

přistál u zahrady. Vysadil děti na trávu, trochu si umyl hlavu a zaměřil k světničkám služebnictva. Svěřil Sempronia a Virginii péči své matky Sefory, žádaje velice důtklivě, aby jich nepouštěla mezi jiné služebnictvo.

Pak zaměřil rovnou k Lucii. P'okládal za svou povinnost vložiti jí celý zákeřný plán za nepřítomnosti Liciniovy upřímně a podrobně. Jemnocitná žena se zhrozila, až rukama lomila. Tázala se, zdaž by se hned nemělo státi opatření, aby zločinný záměr byl zmařen již ve svém počátku.

„Upokoj se, jasná paní,“ klidnil ji vychovatel. „Kdybychom nyní nenechali vrahy připlouti k zahradě, kdybychom Priama okamžitě spoutali, zločinci by si brzy vymyslili zákeřnictví jiného druhu. Je potřebí, aby loupežná rota byla na výstrahu jiným lotrům potřena.“

„Běda, běda!“ třásla se paní domu. „Tedy krev, poteče krev! Nevidím ráda krváceti ani svého nepřítele. Ale tu mám strach o vlastní dítky. Jak chceš s nvnější slabou posádkou oněm divokým mužům odolati? A můj muž až za horami!“

„Všecko jsem zrale uvážil,“ řekl vychovatel rázným hlasem. „S tvým laskavým vědomím chci vše oznámiti nynějšímu podveliteli Sipylovi. Ten už se postará, aby zde zítra bylo vojinů dost a aby se dověděl o všem i tvůj jasný manžel.“

„Ach, hrůza, krev, nářek a chrapot umírajících! A mé dítky, mé nejcennější perly v největším nebezpečí!“

„Smím-li raditi, jasná paní, odeber se zítra s dětičkami do Magdaly. Použiješ li plavidla na jezeře, bude cesta nejpohodlnější.“

Lucia se rozlítostnila: „A dobrého manžela zde mám opustiti! Vždyť v Magdale bych omdlévala strachem o jeho život.“

„Prosím, abys důvěřovala úplně netoliko statečností, ale i bystré rozvaze těch, kteří válečnému umění dobře rozumějí. Skrývajících se zákeřník je velice nebezpečný i slavnému a velice silnému válečníkovi. Jestliže však zdatný voják předem ví, kdo a kde se proti němu čelem postaví, pak se nemusí o svůj život strachovati. Ostatně jsme všichni a všude v rukou Božích. Hospodin pak nedopustí, aby zločinné násilí vítězilo nad ctností a právem. Vroucí modlitby nám budou mocným štítem proti střelám zvrhlých zbojníků.“

„Umíš mírniti můj nepokoj skoro jako vyškolený athénský řečník,“ usmála se Lucia s pocitem vděčnosti. Ale hned zase vzrřela z očí ušlechtilé ženy úzkost. Zvolala: „Mé děti, drahé děti nesmějí okusiti ani stínu nebezpečí.“

„Račiz činiti přípravy,“ vybídl Abner. „Doufám, že s jasným svým manželem, mým pánem, osobně se dohodneš, v kterou hodinu je potřebí vyplouti. „Nyní však dovol, abych neprodleně o nebezpečí uvědomil Sipyla. Ten jistě včasné schystá, co je pro tyto chvíle k obraně nejdůležitější.“

„Jdi, věrný sluho spěchej!“ vece paní. „Bůh ti budiž mocným pomocníkem!“

I podvelitel po překvapujícím sdělení bystře vystihl, že je nutno zachovati zcela klidnou rozvahu a mlčení mezi těmi, kteří by z nerozumu způsobili předčasný poplach. Podřízeným vojínům

udílel potřebné rozkazy, ale ani jim nepověděl, co se připravuje na druhém břehu jezera.

Napřed vyjel na koni vojín do Akky Ptolemaidy na mořském pobřeží pro Licinia. Za chvíli vyrazil jiný jezdec k Hermonu. Pak ještě dva vyslání jinými směry. „Jsem ti vděčen Abnere,“ pravil Sipylus. „že tvá včasná výstraha mi umožňuje přípravu k uplatnění vojenského důvtipu a srdnatosti. Zač platí takový ozbrojenec, který jenom hlídkuje, ale nikdy chrabře nebojuje? Již se mi začínali posmívat odvážní válečníci, kteří se několikrát střetli s nepřítelem v tuhých bitvách. Bodali mne poznámkami, že takou službu, jakou zde dlouho konám, by zastal i holobradý mladík anebo žena. Až lupiče odrazíme, budou souditi o mé způsobilosti lépe, zamrzne jim škodolibost na tváři.“

Licinius na hlášení jízdného posla zanechal všech podružných jednání v přímořském městě, vsedl na statného koně a přímo letěl přes horské cesty do Kafarnaa. Nevěděl, oč se vlastně jedná. Ale vzkaz bdělého Sipyla, že je nutno co nejdříve přijeti, zcela mu stačil. Dojel těžce znaven již za čiré tmy. Uvítal se s členy rodiny a hned pak měl delší rozmluvu s Abnerem a Sipylem. Živě chválil, že podvelitel bez meškání po jezdcích vyzval silné sbory vojenské, aby pochodovaly ke Kafarnau. I to se mu líbilo, že vojíní mají vcházeti do města v malých houfcích, aby příchod velikého počtu nebudil rozruch.

„Tvůj plán, Sipyle,“ řekl setník, „aby byli zločinci vlákáni do pastí, je znamenitý. Já se nyní

postarám, aby past byla dobře upevněna a polhčila co největší počet zákeřníků."

Obrátiv se k vychovateli, projevil zasloužené uznání: „Tobě, Abnere, platí má chvála za velice důležitá sdělení; kyne mi vzácná příležitost, abych se jako římský vojn dokonale osvědčil. Stejně mne mrzí, že tu dlouho sedím spíš jako úředník než bojovník. Kdyby nebylo tvého upozornění, došlo by zde k veliké pohromě, která by nedělala římskému setníkovi čest."

Pak teprve setník šel do lázně. Nato se trochu občerstvil jídlem.

Druhý den ráno upozornil Abner: „Jde o to, aby vychytralý a slídivý zloduch Priamus nevyčenichal veliké přípravy k obraně. Nemá-li některého důvěrníka mezi zdejším služebnictvem, jistě má tajné přátele mezi lidmi mimo tento dům. Mohl by tedy aspoň jejich prostřednictvím dáti basanské hordě výstrahu. Lupiči by pak v této noci nepřišli; jejich vpád by se uskutečnil později ve chvíli nám neznámé, v níž bychom nebyli tak důkladně připraveni jako nyní."

„Také jsem o tom již vážně přemýšlel," děl Licinius. „Opatrnosti nikdy nezbyvá. Kdybych poručil tohoto muže vsaditi do žaláře anebo popravit, vzbudilo by to značný rozruch v služebnictvu a snad i dále v městě. Tak by se snadno protrhla past, kterou chystám. Nejlépe je zbaviti se slídivých očí tak, aby zákeřník neměl ani nejmenšího podezření, že o chystaném nájezdu víme." Licinius tedy odpoledne poslal Priama s vlídnou tváří za Jordán na druhý břeh jezera,

aby se v Bethsaidě poptal na cenu většího výletního člunu a cenu ryb.

Otrokovi zazářily oči divokou radostí.

Když zákeřník po vodě zmizel, Abner dával své spokojenosti průchod slovy: „Nyní je zde vzduch čistý. Výborný to nápad! Ten zloduch již se nevrátí, zaníří rovnou do Basanu k spoluspiklencům, aby si vydělal hodně peněz. Nebude-li tu zpět do poledne, máme nové potvrzení, že v této noci dojde jistě ku vpádu lačných vlků dvounohých “

Teprve nyní na výzvu Liciniovu odplula Lucia s dětmi a Seforou do Magdaly. Kdyby se byla vypravila na jezero dříve, byl by snadno Priamus vyčenichal, že aspoň něco se v domě ví o nebezpečí vpádu.

Priamus za šplouchání vesla pronášel: „Buď mi vítán, spanilý dni mé svobody, ty zlatý dni, který zároveň zdrtíš lidi mnou nenáviděné! Ach, pomsta, sladká pomsta se blíží krokem tím jistějším, že o příznivých okolnostech výpravy uvědomím své přátele osobně! Dám jim cenné pokyny ještě dříve, než k ztrestání domu Římanova odplují. Děti Liciniovy uškrťm vlastní rukou. Jistě zajásá mnoho Židů, Samaritánů i Edomitů, až se dovědí o úspěchu noční výpravy. Nabatejští chrabří nájezdníci seznají, že Priamův triumf předčí svou smělostí a zdarem jejích krvavý podnik v edomském kraji.“

Tu a tam přejížděly rybářské prosté loďky i vkusně pracované čluny boháčů. Slunce silně pražilo. Priamus však ani necítil hojného potu, který mu stékal po skráních. Jeho duše byla cele

pohroužena do zlého záměru. „Chytrý, úhořovitý Abner musí býti zničen," mumlal dále pro sebe. „Jak Římané, tak ctitelé Křtitelovi a Ježíšovi musí ucítiti pádnou pěst. Až dům Liciniův ztrestáme, stanu se slavným a snad i velice bohatým. Pak také si dodají proti římskému panství větší odvahy Arabové sídlící jižně od Basanu. Vynasnažím se, aby mne zvolili všichni za vůdce. Kyne otroku Priamovi skvělá budoucnost. Sláva udatným Nabatejcům!"

Mstivý muž neplul k Betsaidě. Přistal tři kilometry jižně od pobřeží té osady. Přivázal člun ke křovisku. Vystoupiv na souš, připoutal svou pozornost k muži, který nedaleko obcházel kolem dvou lodí. Přistoupil k němu s otázkou: „Jsi, příteli, z Basanu?"

„Jsem Jusuf, náčelník jednoho basanského kmene," odvětil muž slušně ustrojený.

„Zajímám se o tebe," začal Priamus opatrně. Ale v tom již nejistotu a nedůvěru rozplašili dva jiní muži, kteří se přiblížili od skalnatého pahrbku. „Toť náš drahý důvěrník a rádce Priamus," zvolal jeden. „Buď vítán, bdělý druhu!" zvolal druhý. Byli to dva basanští vyzvědači, kteří třikrát mluvili s otrokem v Kafarnau.

Představili Priama náčelníkovi, který rozjasniv tvář, srdečně potřásl otrokovi pravicí se slovy: „Jaké to radostné shledání! Naši bohové nám přejí, bohové nás podporují. Ti zahanbí bohy římské. Je věru divem, že můžeme uvítati ve svém středu muže, který otroctvím je silně poután ke Kafarnau."

Když vysvětlil Priamus, jak se lehce dostal na druhý břeh, ukázal, na člun; Hleďte, zde první

kořist z domu Liciniova, toto plavidlo se už do jeho rukou nevrátí."

„Přihlížím," vysvětloval Jusuf, „aby vše bylo řádně připraveno. Dvě lodi najaté již se zde houpají. Za noci přibudou ještě čtyry. Stačilo by celkem pět. Ale lépe o jednu více, aby se dala všecka bohatá kořist odvéztí pohodlně. Po našem nájezdu musí zákoník Fares platit znovu. Jinak se vymstíme. Postarám se sám, Priame, aby ti byla přidělena slušná odměna,"

Otrok za řeči poukazoval podrobně na různé okolnosti, které v této noci zaručují dobrý výsledek lupičské výpravy.

Jusuf kýval radostně, opakuje několikrát: „Bohové nám přejí, ba věru přejí. Zahanbeni budou římsští orlové."

Priamus dodal: „Ale také nám musí znovu dokázati svou lásku veleráda. Tolik starostlivé přípravy k pokoření římské moci vyžadují, aby se přízeň Jerusalema představila a k spokojenosti naší se osvědčila zvonivým stříbrem."

Jusuf obrátil svou tvář k jezeru, se zrakem zaníceným zdvihl pravici a zvolal: „Hej, hola, poznáš, římská vládo, jak silné a pružné je rámě nuzných synů pouště!"

Krvavá noc v zahradě.

Potrestání zločinu.

Tiše se šinula v noci plavidla po jezeře ke Kafarnau. Basanští se mezi sebou dorozumívali jen šeptem. Bylo smluveno, že i pochod dlouhou zahradou vzhůru k domu má se dít co možná tiše, pokud nedojde k utkání zbraněmi.

Jusuf usoudil chytře, že je potřebí Liciniovy ozbrojence překvapiti, poděsiti náhlým příchodem, uvésti v naprostý zmatek. Basanští takto zvítězí nejlacinějším způsobem; než se římští vzpamatují, budou se káceti jako snopv, zachrání se nejvýš jen ti, kteří prchnou, aniž by užili meče.

Priamus byl na prostřední lodi a dával rukou znamení plavidlům, jak řídit směr. Byla ovšem noc bezměsíční, ale hvězdy svítily jasně jako dýmanty, takže posušky zrádcovy byly dosti dobře patrny všem. Z očí Priamových šlehaly blesky nezkrotného záští. Jednou zafal pěst a z úst syčelo: „Napřed usmrtím děti před očima jejich matky. Pak teprve Lucii. I to je dobré, že se vrátil Licinius. Ať patří na zkázu svého rodu. Potom zemřít musí i s Abnerem. Ha — pomsta je sladká, přesladká!“

Všecko se zdálo nasvědčovati, že výprava bude míti plný zdar. Proti plavidlům nebrázdila vody žádná cizí loď s nějakými zvědavci anebo se strážní hlídkou. Asi 400 metrů před zahradou lupičské lodi se sbližovaly.

Konečně u břehu! Tiše temné postavy se loučily do zahrady, bylo jich přes dvě stě. Arabové dávali pozor, aby jejich kopí nechřestěla o malé štíty. Priamus vedl, znovu dával znamení rukou. Duše všech tří basanských náčelníků jásaly nad dosavadním zdárným průběhem výpravy. „Teď už ostatek bude krátký a snadný,“ šeptal si Jusuf s blaženým úsměvem.

Ale jaké rozčarování! Když byli Arabové asi uprostřed zahrady, zafičely jim vstříc šípy a vyhozeny proti jejich prsům krátké oštěpy. Deset

ze zbojníků se skácelo. Jusuf zvedl kopí do výšky s výkřikem: „Jen ku předu!“

Ale znovu letěly šípy, zase řada Arabů krvácela. Na některých místech vzplály pochodně. Již došlo k boji muže proti muži, strhl se veliký ryk. Krvežíznivá chasa basanská k své hrůze poznávala, že je tísněna značnou přesilou, vojíny lépe ozbrojenými a chráněnými velikými štíty. Přesto však pohlaváři povzbuzovali k vytrvalému boji. Basanští s pronikavým řevem zápasili velice houževnatě. Ale vtom na znamení polnice byli vetřelci napadeni od levého boku. A tak došlo na tom místě k nemalému zmatku. Někteří Arabové počali prchat. Znovu zavřeštěla polnice — zvuk její jako by býval pohřební zvěstí děsně překvapeným útočníkům. Z křovin blíže břehu vyhrnulo se naráz na čtyřicet římských ozbrojenců s velikým křikem; porubali prchající Arabů a napadli pak ze zadu pravé křídlo nepřátelské.

Nyní již bledá hrůza uchvátila všechny členy zločinné výpravy. Někteří ustupovali zvolna, jiní se hnali bez dalšího boje oklikou k lodím. Ale i na břehu narazili na prudký odpor římské zálohy „Zrada, bídná zrada!“ ječela ústa poražených. V nočním zmatku dvě čtyř basanských bojovníků utkaly se osudným omylem v boji vzájemném. Spiklenci sekali do sebe jako šílení, takže bezděčně dovršili pohromu vlastní výpravy. „Zrada, ničemná zrada!“ dralo se znovu a znovu z ochraptělých hrdel.

Ještě dříve, než začali Arabové ustupovati, přitrhlo asi třicet jejich spojenců z města před bránu domu. Byli ozbrojeni hlavně sekýrami, jimiž

chtěli roztržiti dvojité dveře. Ale i na takovou možnost Licinius pamatoval. Dvanáct vojínů spolu s Abnerem tam bylo na zápas připraveno. Ostré šipy ze zamřežovaných oken zafičely, až několik zbojníků padlo na zem a jiní silně krváceli. Prchali od vchodu všichni ti, kteří mohli.

Veliká vřava probouzela civilní obyvatelstvo městské. Málokdo věděl, s kterými útočníky se rozproudil boj a proč se právě zápasí v zahradě. Všude lidé opouštěli lože, zmateně pobíhali a vyzvídali. Sipylus vykročil z domu a jasným hlasem oznámil, že basanští zákeřníci připulili vraždit a loupit, ale že již jsou hnáni zpět k jezeru.

Toto vysvětlení přijato od veliké většiny zvědavců s povděkem. Vždyť se pokojné obyvatelstvo bálo, že by Arabové v případě svého vítězství loupili a vraždili též v domech jiných. Kafarnaum dobře znalo nenasytnou hrabivost arabských lupičů.

Zatím na zahradě hrozné zápolení se chýlilo ke konci. Zbývající houfce nájezdníků se hnaly s žalostným rykem a kletbami k lodím. Římské šipy a oštěpy se zabodávaly do jejich těl. Jen dvěma tuctům nájezdníků se podařilo prosekati se na jednu loď; mezi nimi byl i nezraněný Priamus. Loď rychle odrazila od břehu. Nesly se vzduchem za ní ryky a úpění Arabů zmírajících na zahradě. Veslovali čile a bez řeči Arabové nezranění. Veliký bol schvátil prchající nad děsnou pohromou a nad smrtí Midjana, jednoho z náčelníků.

Priama zhroutila zoufalost. Neodvážil se s níkým promluvit. Schoulil se za široká záda jednoho Araba.

Jusuf těžce zraněn na pravé ruce seděl také tiše, skoro nehybně a vysílal z černých očí záštiplné blesky.

Náčelník Oman po chvíli zahořekoval: „Dlouho, předlouho bude naše kamenitá vlast truchliti nad ztrátou slavného reka a důmyslného rádce Midjana. Zrádná, černá noc pohltila jeho drahocenný život. Jen můj zrak a stříbrné hvězdy viděly, jak mu ze skráně prořáté mečem tryská hojná krev. Žel, přežl! Bohové naši buď na nás zcela zapomněli anebo byli příliš vzdálení. Kdybychom byli bojovali ve dne, snad by se nám byli stali strážci ochotnějšími o mocnějšími.“

Jusuf zaskřípal zuby a pronášel hlasem chraptivým, hrobovým: „Bohové se od nás odvrátili asi proto, že jsme věnovali pošetile důvěru lstivým cizincům, kteří naším náboženstvím pohrdají. Hlavní vinu na naší porážce má hanebná zrada.“ Náčelník zdvihl zdravou levici se zařatou pěstí a zasyčel: „Běda tomu, kdo v Basanu špehoval a pak naše přípravy Římanům vyzradil! Nesmí uniknouti naší pomstě zločinec, který nám buď, přímo anebo nepřímo nastražil osudnou léčku.“

„Jsou krutě poníženi synové Basanu,“ vydral se stesk z okoralých úst Omanových. „O naší potupě rozlétnou se zvěsti až do Damašku a zálivů edomských. Pomsta, krutá pomsta naše aspoň čátečně zmírní mou bolest nad ztrátou čackého mého syna a tolika přátel.“

„Tu již chvějící se Priamus neudržel jazyk v zavřených ústech. „Zdá se mi, že Abner sám konal vyzvědačské služby,“ pokusil se vysvětlovati. „Často zajížděl na loďce do Betsaidy.

Někdy prý se potuloval na východ i daleko od jezerního pobřeží. Snad pochytil některé neopatrné slovo basanských lidí anebo z chytře vyhledaného místa pozoroval některé přípravy."

Zrak Jusufův se rozšířil, údy se mu zachvěly. „Priame, ty jsi zde?" tázal se s mračným vzržením.

„Ovšem, slyšel jsi přece můj hlas," odpověděl uprchlý otrok. „Podařilo se mi z vřavy prchnouti na toto plavidlo.

Stržil jsi v tom boji tolik vražedným nějakou ránu?" zněla další otázka Jusufova.

Bojoval jsem neohroženě jako podrážděný lev," děl Priamus. „Ale bohové mne podivuhodným způsobem chránili — jistě proto, abych mohl synům Basanu v jejich zármutku prokázati lepší služby než dosud."

„Dosti již," mávl levicí Jusuf a třeštil oči jakoby do prázdna.

Již zářilo slunce, když zbytek basanských bojovníků přistal u východního břehu jezerního. Když všichni vystoupili, pokynul Jusuf svým čtyřem lidem a přikázal šeptem: Ihned svažte ruce ničemy Priama a nepouštějte ho!"

Rozkaz byl rychle vykonán. Dva Arabové chopili otoka za ramena, dva mu odepiali od boků pás a pevně jím spoutali ruce.

Priamus rozčileně se bránil, škubal tělem a plačtivě vytýkal, proč s ním jednají spojenci jako s lotrem, aniž by ho předem řádně soudili.

„Bídny zrádce lidu basanského", zahřměl hlas Jusufův, „ty jsi nás vlákal do léčky. Dychtil jsem ti rozpoltiti hlavu již na lodi. Ale to by byl malý

trest za tvé padoušství, jehož výsledkem je naše nesmazatelná potupa. Vlákali jsi nás do pasti, kde nejstatečnější našinci byli pobíjeni nikoli jako junáci, ale jako psi a šakalové. Kdybychom ti okamžitě stali hlavu, příliš málo pykal bys za srdceryvný pláč starců, vdov a sirotků, kteří ztratili v Liciniově zahradě své lidi nejdražší. Budeš před popravou mučen."

Spoutaný zbledl jako stěna; třesa se na celém těle, koktal: „Křivě podezříváš, nemaje nejmenšího důkazu. Tolik jsem toužil vám prospěti, tak žhavě jsem si přál zničit rod Liciniův! Ale kterýsi skrytý zákeřník zmařil vše."

„Neomlouvej se, úskočný lišáku," odmítal Jusuf. „Napřed jsi zradil svého Licinia a potom nás. Anebo jsi byl nástrojem Římanů k našemu neštěstí od počátku a teď pluješ s námi, abys špehoval v Basanu dále a donesl své výzkumy na druhý břeh. Lehce pochopuji, proč jsi v krutém boji nebyl zraněn, ačkoli tolik našinců se zalilo krví. Teprve nyní jsi prozradil, že Abner docházel na zvědy. Proč jsi neoznámil tak nebezpečnou okolnost už před bojem? Tys také jistě věděl, že se stahují do města silné skupiny vojenské; ale ani slovem jsi nás na to neupozornil. V každém případě jsi padouchem."

„Sám jsem byl hrozně překvapen římskou přesilou", bránil se Priamus.

„Vrať mi mého syna!" houkl vášnivě Oman. „Vrať nám bratry a otce!" vrískali ostatní Arabové.

Jusuf s posupným zrakem poznamenal: „Z celé té kořisti svůdně slibované máme nyní jen tebe,

bezecného padoucha. Zanechej zbytečných slov. Náš bystrý zrak proniká daleko a hluboko; proto v Basanu bývají soudy velice krátké. Již jsem nad tebou vyřkl nezměnitelný ortel. Zhyneš tedy. Ale napřed budeš mučen od příbuzenstva pobitých reků.“

Jusuf poručil, aby ještě byla bedra Priamova převázána provazem vytaženým z plavidla. Velel svým: „Za ten provaz vedte spoutaného se vši ostražitostí, aby se nepokusil někde o sebevraždu skokem do propasti nebo jinak.“

Smutný průvod brzy zmizel za skalisky. Celé odpoledne byl zrádný mstivec hrozně trýzněn v jedné pohorské osadě. Konečně mrtvé tělo zavlečeno do pouště na pospas dravé zvěři.

Druhý den dospěl z Jerusalema do Basanu zákoník Fares. Ještě nevěděl, jak výprava přes jezero dopadla. Zato však nesl basanským pohlavárům sladkou zvěst, že jim budou dány nové peníze, bude-li důkladně dosvědčen skvělý výsledek lupičské výpravy,

Hluboko do skalnatého a neschůdného Basanu jeho kroky nepronikly. Vždyť v celém širém kraji bylo oznamováno, že Priamus a Fares jsou hanebnými svůdci, že připravili basanským bojovníkům osídla. Jakmile vkročil starý zákoník do první obce basanské ve svém nádherném rouchu, vyřítily se proti němu ženy a děti s kamením. Vetché nohy Faresovy nestačily k spáse v útěku. Zkrvácený stařec brzy klesl a vypustil duši. Peníze, jež u sebe měl, byly rozchváčeny. Rozplašeny rázem všecky sny šedivého sluhý velerady o blahobytném životě.

Tak zhynuli dva zjištní zákeřníci. Padli do jámy, kterou kopali jiným. Byli ortelováni ovšem na základě mylné domněnky; vždyť nezradili Licinioví svých bojovných spojenců. Ale veliký trest za své lstivé, kruté a hrabivé plány plně si zasloužili.

Licinius odnesl si z noční bitvy na tváři notnou jízvu. Proto nezesmutněl, naopak si pochvaloval: „Aspoň jiní římsí důstojníci vidí zřejmý důkaz, že tu netrávím v líném klidu, že dovedu v prvních řadách bojovati. Lupičské rotý na dlouhou dobu pozбудou chuti k přepadům tolik odvážným.“

Třináct spoutaných basanských zajatců rozkázal setník dopravit do Tiberiady k Herodovi. Vyjádřil se k přátelům: „K bitvě došlo na území spravovaném od toho Edomity. Mně tu náleží bojovati, ale Herodovi souditi. Nechce-li ortelovati zbojníky samostatně, ať se smluví s Pilátem.“

Za tři dny po oné horké noci řekl setník Abnerovi: „Nechci nevděčně zapomenouti na služby, jež jsi prokázal celému mému domu. Nastávají mi právě veliké cesty. Ježto mám k tobě plnou důvěru, jmenuji tě správcem svého domu. Za nepřítomnosti mé a mojí manželky všichni kromě vojska v mém domě se ti musí podřizovati. Chceš-li setrvati dale v mé domácnosti ve stavu otrockém, máš k tomu volnou vůli. Ale od tohoto dne budeš nositi prsten a sandály.“

Setník se na chvíli odmlčel, jeho zrak zářil láskou. Položil pravici na rámě Abnerovo a pronesl měkkým hlasem: „Nedívám se na tebe jako na svého sluhu, spíše jako na drahého pří-

tele. Buď jist, že v tobě vděčný Licinius vidí milovaného bratra.“

Abner zaslzel vděkem a radostí. Řekl prostě: „Tobě sloužit je pro mne ctí a hřejivým blahem. Nezklame tě věrný sluha tvůj.“

Po celé Palestině se roznesla sláva jména Liciniova. Zvěsti o setníkovu obezřelém a statečném počínání proskočily až do zámoří — do samého Říma. To prospělo netoliko jménu římskému, nýbrž i těm, kteří lnuli ke Kristu. Licinius nyní ještě horlivěji podporoval zbožné Židy, kteří otvírali ochotně srdce své pravdě a velebili Ježíše.

Když se roznesla v Jerusalemě zpráva o veliké pohromě basanských zbojníků, zasmušil se Annáš i Kaifáš. Sešli se hned k rozhovoru o důsledcích toho krveprolití.

Annáš potahoval se rozčileně za svůj dlouhý, šedý vous. Zarudlá oční víčka mžikala. „Naši důvěrníci ve veleradě dají průchod velikému rozmrzení,“ poznamenal starostlivě. „Tolik peněz vyházeno do větru, ale úspěch žádný.“

„Tato nehoda není velikým neštěstím,“ klidnil Kaifáš. „Není co litovati krve té basanské sběři, která jest ochotna za peníze sloužiti každému. Aspoň teď lupiči nebudou vydíratí od našich náhončích nové stříbrňáký. Jen když rozmařilému Faresovi a hrabivému Priamovi navždy zamkla násilná smrt ústa! Jak mi byl odporný ten stařec tolik nestydatě chamtivý! Mrtvolý se nikdy nepodřeknou, odkud plynul náklad na lupičskou výpravu. Po stránce finanční jsme s tou sebrankou vyrovnáni.“

Annáš však upozornil: „Basanští barbaři notně pokazili dojem, jaký vývolali Nabateové svým vítězným nájezdem. Teď musíme napínavě přemýšlet, jak bychom se domohli zatčení Krista samého.“

„Utěš se, slovutný,“ děl Kaifáš. „Půjde to. Navážeme živější styky s Herodem. Jestliže se nám podařilo přivést do žaláře Jana Křtitele, osvědčí se naše nezlomná moc i vůči Ježíšovi a jeho stoupencům. Ale je příkazem doby velice vzrušené, aby náš postup byl opravdu důmyslný a úzkostlivě opatrný.“

„Vysoce cením tvou pevnou naději a horlivost,“ děl Annáš, prohrabávaje znovu rukou svou šedou bradu, ale zatím mne jímá bol, že Kafarnaum jása nad potřením lidí, kteří za značný úplatek se stali našimi pomocníky. Nyní již není možno spoléhati na podporu zajordánských rot pohan-ských. Licinius je silně zastrašil. Je záhodno platiti většímu počtu důvěrníků v Judsku a Galilei. Nechť šlehají vysoko plameny odporu proti Nazaretskému zvláště zde v Jerusalemě!“

„Ale kéž bychom dostali do své moci onoho chytrého Abnera anebo aspoň Licinia,“ zatoužil Kaifáš.

Rozhovor římských paní.

Abnerova těžká choroba.

Klidně a krásně plynuly nyní Abnerovi dny v domě setníkově. Sefora děkovala Bohu denně za vzácné chvíle netušeného blaha. Spokojenost Abnerovu zvyšovalo vědomí, že samy děti Liciniovy k němu stále více lnou.

Ale v jednom dni bylo naplněno srdce správce domu hořkým bolem. Jeden posel přinesl dopis Liciniovi z Jerusalema. Byl to muž z předměstí, který Abnera dobře znal. Sdělil, že sv. Jan Křtitel jest uvězněn západně od Solného moře.

„A co se nyní soudí o krveprolití v Edomu?“ tázal se velice živě Abner.

„Praví se nyní v Jerusalemě, že krvavý útok učinili pouze Nabateiští. Zákoníci pak tvrdí, že jsi tyto lupiče přivedl proti Římanům přece jenom ty.“

S trpkými pocity přemýšlel nyní Abner o zatvrzelosti lidské nešlechtnosti.

Licinius často odjížděl na několik dní, někdy i na týden. Bylo potřebí, aby v zájmu bezpečnosti a klidu obyvatelstva na mnoha místech i velmi vzdálených zkoumal poměry anebo rázně zakročil. Po svém návratu vždy vyslovil Abnerovi uznání, že v domě vše je v pořádku. Služebnictvo rádo plnilo rozkazy mírného správce a pracovalo svědomitě.

V druhé polovici října skoro denně lijáky svažovaly půdu, na níž v září všecko velikým parnem bylo vadlo. Tvořily se potoky a potůčky, jichž voda na mnoha místech sváděna byla do cisteren. Vždyť v létě bývala v mnohých osadách velká nouze o vodu. Do rozmoklé půdy šli rolníci pšenici.

Licinius i v té době trvalých dešťů podnikal nepříjemné cesty, máje neustále zření k odpovědným povinnostem. Doba byla dosti vzrušená. Od severu hrozila válka; byl strach, aby se arabští kočovníci nepřipojili k nepřátelům.

V březnu deště ustaly, takže jízdy setníkovy byly příjemnější. Když volal Pilát vynikající důstojníky do vzdáleného přístavního Joppe, vypravila se tam na snažnou žádost choti Pilátovy Prokuly i Lucia. Obě paní srdečně se v městě vítaly s lidumilnou manželkou místního setníka Kornelia Petronie. Všecky živě mluvily o náboženských poměrech v Palestině mezi Římany, Řeky i Židy.

„Mám silný dojem,“ pravila velice vzdělaná a a bystrá Petronia, „že právě v tomto čase dobrotivá nebesa velikým jasem naše duše osvítlí. Všichni vážně přemýšlející lidé v této zemi mnoho vykládají o nesmrtelnosti lidské duše, o prospěšné zdrženlivosti od nákladných hostin a jiných druhů rozmařilosti.

„Sama jsem čtla,“ vmísila se Prokula, „jak mudřec Filon dí, že tělo poutá člověka k nízkosti a hříchu; člověk však má tíhnouti k ctnosti, aby si zajistil věčné blaho u Boha. Ale duše tápající v nepravostech nemůže se přirozenou silou posvětliti; musí mu k tomu dopomoci nadpřirozená síla, nebeský Vykupitel.“

„Dosti dobře onen myslitel předvídá,“ připojila svůj hlas Lucia. „Ale co posud mudrci o vykoupení a neporušeném štěstí vykládají, jsou nejisté domněnky, které se posud silně liší. Jen pozorujte, drahé přítelkyně, jak veliká řada náboženských domněnek na naše duše útočí. Jedni volají, že neustále zápasí dobrý bůh Ormuzd se zlým Ahrimanem, ale naposled onen dobrý zápasník zvítězí a lidstvo oblaží. Jiní věnují velikou pozornost íranskému bohu Mithrovi. Také s vážnou

tváří mluví někteří o babylonském bohu Tammuzovi anebo o bozích syrských a egyptských."

Usmála se Prokula: „My Římané sami již ctíme dlouhou řadu bohů i v cizině vypůjčených. V samém Římě se jim dějí pocty. Tak se rozmnožují jenom zmatky."

„Pravdu díš," vpadla Lucia. „Můj rozum však už se nepoplete pošetilými výmysly evropskými ani asijskými. Vidím jasně velikou nebeskou září, která pronikne každou duší po pravdě žíznící. Nevím, drahé přítelkyně, zdaž nepřijmete s útrpným úsměvem toto mé vyznání: Božský Vykupitel již přišel a velikými divy potvrzuje, že svou nauku přinesl přímo s nebes. Není od nás daleko, vyučuje v samé Palestině."

Žádná z družek se nezasmála. Naopak Petronia živě zvolala: „Jestliže máš na mysli onoho proroka z Nazaretu, sotva se mýlíš. Co jsem všecko o jeho slovech a skutcích slyšela z úst věrohodných, to mne poutá mocně k jeho křišťálové duši. I můj muž každé správě o působení Kristově lačně naslouchá."

Prokula dodala: „I já vidím v Kristu osobu vznešenou, bezelstnou. Ale s manželem posud se nemůžeme dorozuměti. Vždy mne odbude poznámkou, že musí obracet pozornost k důležitým zjevům jiným."

Lucia srdečně se potěšila, že její vzdělané a jemnocitné družky se tolik blíží k jejímu přesvědčení. Ano, ano, Ježíš Nazaretský svou svatostí a dobrotou si podmaní veliké množství dobrých srdcí.

Petronia podotkla: „Doslechla jsem, že teď Ježíš se odebere do rozkošných údolí galilejských. Přijmi, Lucio, mou gratulaci. Jistě seznáš mnoho podivuhodného. Tvůj dům ostatně má mnohem příjemnější sousedy než můj. Zde v přístavu hemží se mnoho zločinné sebranky, vychytralých zlodějů a podvodníků i rváčských opilců z různých národů. A dále od pobřeží? Skalnaté Judsko hostí také skalnatá srdce, nepřístupná vznešeným citům; velkému množství těch lidí hmotný zisk jde nad všecku ctnost. Galilejští však obyčejně rádi popřejí sluchu slovům povznášejícím duše. Vždyť se již stalo příslovím: Galilejští dbají více cti než peněz. Judští více peněz než cti.“

„Věru dychtivě čekám, jaké bude další působení slovutného proroka,“ pronesla Lucia se zrakem zářícím. „I můj manžel hoří touhou po spatření tváře kazatele tolik osvětleného a šlechetného.“

Třetí den nato se plavili Licinius a jeho choť po moři na sever do Akky Ptolemaidy. Když tam byly vyřízeny úřední věci, jeli přes hory do Kafarnaa.

Tentokrát je čekalo trapné překvapení. Vrátný oznámil, že Abnera sklátila na lože těžká choroba. Když vstoupili manželé do atria, stará Viola lomila rukama, bědujíc, že správci domu ubývá sil, je mu stále hůře.

„Zavolali jste včasné lékaře?“ tázala se Lucia.

„Již tu byli dva,“ odvětila stará služebnice vzlykajíc. „Ale žádný z nich nevěděl dobré rady.“

Manželé spěchali do křídla domu, kdež byly příbytky pro služebnictvo. V jedné světničce kví-

lela Sefora nad synem ležícím na rohožce. Zbledlý a vychřadlý Abner byl ve mdlobách.

„Toť věru žalostné shledání," povzdechl setník; tváře jeho nedovedly potlačit hluboký dojem, bolestně se zachvěly. „Ale co tak najednou?"

„Sám si děsnou chorobu přivodil," pravila Viola. „Pracoval za onemocnělého Regula, pomáhal i jinému služebnictvu, o dítky se staral přímo úzkostlivě. Celý den si oddechu nepopřál, někdy se lopotil i dlouho do noci. Předevčírem odpoledne počal se v sloupořadí potáceti a klesl na hromadu dříví. Jest ubožák skoro na celém těle ochrnulý. Musíme jej opatrovati jako děcko."

„Ba nedivíme se," řekla slzící Lucia. „Nejvíce chorob navštěvuje lidi v tomto kraji ke konci března anebo počátkem října, kdy dochází k velikým změnám počasí; v těchto dnech zvláště v močálovitých místech je vzduch přímo jedovatý. Proč se ubohý Abner v nebezpečných dnech více nešetřil?"

V tom otevřel Abner oči, vracelo se mu vědomí. Sladký úsměv přelétl jeho líce. Vyměnil několik slov s Liciniem. Manželé seznali, že chorému působí řeč veliké obtíže. Pohladili ho po čele, promluvili několik slov na útěchu a odcházeli. Shledali pak, že i jejich děti jsou pohříženy v hluboký zármutek. Lucia vybídla: „Klekněte a modlete se vroucně za Abnera k Bohu jedině pravému. Doufám, že dětské hlasy vyslyší."

Licinius byl zdrcen. „Proč jen, proč právě tak ušlechtilá duše je strašně trýzněna?" tázal se v duchu. Vyslal služebníka ke třem vynikajícím lékařům, kteří ještě u lože správce nedleli.

Přišel lékař římský, který okuřoval pacienta pryskyřicí z pinie, pronášeje slova zaklínací. Řecký lékař třel údy Abnerovy vonnou mastí a mumlal nesrozumitelná slova. Židovský přinesl odvar z koření natrhaného za zvláštních pravidel a nutil chorého, aby se napil. Ale nic nepomáhalo. Vždyť tehdejší léčení bylo trapně neumělé u všech národů.

Abner po odchodu mastičkářů těžce vzdychal a hlasem přerývaným pronášel věty z žalmu: „Povstaň Pane, Bože, zdvihniž se ruka Tvá, nezapomínej se nad chudými! Dlouho-li Pane, budeš mne dokonce zapomínat, dlouho-li budeš ode mne odvracet tvář Svou? Z hlubin volám k Tobě, Hospodine, Pane, vyslyš hlas můj! Budiž ucho Tvoje nakloněno k úpěnlivé mé modlitbě! Slituj se, Pane, neboť jsem zchřadlý, uzdrav mne, Pane, neb chvějí se kosti mé!“

Sefora, která po dvě noci se od lůžka synova nehnula, hned bědovala, hned zas vysílala k Bohu úpěnlivé prosby.

Horské kázání Kristovo. Vzrušení a spory v Kafarnau.

Zatím co se Abner na loži hrozně trápil, vznikl v celé Galilei rozruch, jakého nebylo pamětníka. Všude od úst k ústům šel hlas, že Kristus po velikonočních svátcích zavítal do této země a že činí velkolepé divy, které plní úžasem celé zástupy.

Kristus učil hned v té, hned v oné synagoze, naplňuje posluchačstvo velikým obdivem. Lidé,

kteří na vlastní oči viděli jeho zázraky, byli přímo u vytržení; zapomínali na hlad a žízeň, kráčeli do všech míst, kam směřovaly kroky Spasitelovy. Jméno Ježíšovo nabývalo slavného zvuku i daleko v kraích pohanských. Nebylo tedy na podiv, že ke Genezaretskému jezeru spěchaly houfy lidí až z Damašku, Filadelfie, Pelly, Gerazy a z jiných vzdálených míst.

Rozumí se, že pospíšilo za Kristem i mnoho lidí z Judska. Přišli také placení špehouni z Jerusalema, aby se vynasnažili posvátné dílo Kristovo kaziti. V každé obci kolem jezera se tvořily hloučky lidí prudce se svářících o Krista. Zákonníci a farizeové mluvící proti působení Vykupitelovu vášnivě poskakovali, otáčeli se a mávali rukama, až dlouhé štrápce na pláštích sem tam divoce lítaly. Jiní potírali farizejské náhledy též s velikou živostí. Všude plno šumu, hluku, křiku a přebíhání z osady do osady.

Přijíždělo dosti lidí zámožných na velbloudech, koních a oslech. Ale hlavně se za Kristem hrnuli lidé prostí, nuzní, těžce pracující anebo velikou pohromou postižení; ti věnovali málo pozornosti a důvěry pomlouvačným jazykům zlobných odpůrců Kristových.

Nejhustší davy se shromáždily jednou brzo ráno kolem pahorku u jezera mezi Kafarnaem a Tiberiádou. Pod kopcem rostly lilie, jiné květiny, fíkovníky, olivy, révoví a smokvoně. Oslí opodál se popásali na bodláčí. Ptactvo pělo za krásného dne jásavě.

Umáčení rybáři spěchali ke kopci od jezera. Dostavili se nádeníci a poháněči soumarů; nej-

více přišlo upracovaných rolníků. Hlavy měli ovínuty chatrnými šátky, na řemenech se jim houpaly brašny s tenkými chleby. Jedny tváře byly zažloutlé, jiné osmahlé anebo zarudlé. Namáhavé práce, tíživé starosti vryly do těch obličejů ostré rýhy. Zaprášení muži stírali hadříky se svých lící pot.

Již Spasitel s vrcholu pahorku sestoupil poněkud níže; jasný jeho hlas zněl jako rájská hudba a pronikal mocně právě do srdcí lidí ponížených, odstrkovaných, sužovaných

Zvlášť mocně působila slova: „Blahoslavení tiší, neboť oni zemí vládnouti budou. Blahoslavení lkaající, neboť oni potěšeni budou. Blahoslavení, kteří lačnější a žíznější po spravedlnosti, neboť nasyceni budou. Blahoslavení, kteří protivenství trpí pro spravedlnost, neboť jejich jest království nebeské. Neskládejte sobě pokladů na zemi, kde rez a mol kazí, a kde zloději vykopávají a kradou; ale skládejte sobě poklady v nebi! Nemůžete Bohu sloužiti a mamoně. Proste, a bude vám dáno; hledejte, a naleznete; tlucte, a bude vám otevřeno.“

Čím déle Kristus mluvil, tím napjatější byla pozornost lidí, kterými mocní pohrdali. Tak laskavě a půvabně k nim posud žádný mistr Zákona nemluvil; hojné slzy stékaly po zbrázděných tvářích.

Když poslední slova Spasitelova dozněla, obracel se mezi posluchači druh ke druhu se slovy: „Tak vznešeně a moudře může mluvit jen ten, kdo s nebe sestoupil. Zákoníci a farizeové suše vykládají jenom Bibli, ale tento prorok hlásá

veliké věci z vlastní duše. Mluví jako muž mající vševládnou moc. Dobývá perel z nitra vlastního, aby naše duše obohatil.“ — A tak láska k Spasiteli mezi lidmi utlačovanými se šířila rychle dále.

Zákoníci a farizeové neodvážili se před hustými davy Kristu odporovati. Volili cestu chytřejší. Jakmile se dověděli, že Ježíš navštíví téhož dne po své řeči Kafarnaum, již tam rychle spěchali, aby vytvořili náladu odpornou Kristovu působení. Věděli, že tentokrát židovské obyvatelstvo nedovolí, aby Vykupitelovi odpůrci řečnili v synagoze. Proto svůdcové shromažďovali kolem sebe hloučky na náměstí a v ulicích. Nejohnivěji a nejchytřeji proti Spasiteli řečnil farizej Nabot. „Který pošetilec odváží se tvrditi, že prorok Ježíš přišel s nebe?“ houkal hlasem vysokým. „Vždyť je přece známo, že byl vychován v Nazaretě; stal se tam tesařem. Sama tato obec o něho nestojí. Vždyť nedavno ho vyhnala, když se tam odvážil kázat. I'tejte se tedy těch, kteří ho lépe poznali než obyvatelstvo kolem velikého jezera. Volí si za své přední pomocníky prosté, nevzdělané rybáře. Jaká bláhovost, chce-li s těmi nevědomci potírat nauku učných zákoníků a mařiti působení samé vznešené velerady! Zasévá sváry mezi národem vyvoleným, aby tím spíše nás pak cizinci zotročili a posvátné knihy Mojžíše a proroky ničili.“

„Lstivě a neupřímně mluvíš,“ ozval se kovový hlas jednoho posluchače. „Kristus přece právě v kázání na hoře prohlásil, že nepřijel dosavadního zákona Hospodinova rušiti, ale naplniti.

Jsme mu vděční, že nám vysvětluje zákon moudře a odmítá pitvorné výklady a výmysly zákoníků."

Rozčilil se Nabot: „Ty-li rozumíš výkladům lépe než celá řada věrných mistrů?"

„Více věřím muži svatému a nezištnému než celé četě hrabivých farizeů a rozmařilých saduceů," odpověděl srdnatě ctitel Kristův. „Nevěříte-li slovům vznešeného Mesiáše, aspoň zázračným jeho skutkům věřte. Děsnou zimnicí jsem byl vláčen do hrobu; ale dobrotivý Kristus mne jedním rázem zcela uzdravil. Vyhojil člověka mrtvicí raněného beze všech léků. Prosil ho člověk s uschlou rukou, aby mu ji uzdravil. Mesiáš řekl: „Vztáhni ruku svou!" Poslechl prosebník. Hle — a bezvládná ruka oživila, stala se zdravou jako druhá! Ostatně nač vypočítávati ještě jiné veliké divy, které učinil Ježíš zde v Galilei? Málo o tom víš, ale tu máme tisíce svědků, kteří všechno viděli a pochopitelně žasli."

Nabotova brada se chvěla velikou zlostí; ústa jeho vyhrkla: „Jestliže činí Nazaretský divy, pak je koná s pomocí Belzebuba, knížete ďáblů."

Někteří posluchači vbodli zraky do tváře Nabotovy s úsměvem. Jeden řekl: „Divně si pleteš vlastní rozum. Ten, který tolik mluví proti svodům ďábelským, nezískal by jistě v ďáblech ochotného pomocníka. Věříš-li, že Mojžíš a Eliáš udivovali vyvolený lid velkolepými divy, pak snad rouhavě neprohlásíš, že jim pomáhal kníže zlých duchů. Jsou-li divy Ježíšovy dílem mocností temných, proč všichni farizeové a zákoníci dohromady neučiní ani jediného zázraku, který by se rovnal některému mocnému skutku Ježíšovu? Kdyby ti

lidé byli bohumilí, podporoval by je Hospodín zázračně jako dříve Eliáše."

„Správně promluvil, dobře odpověděl," ozývalo se mezi posluchači sborem. A tak Nabot svůj řečnický zápas úplně prohrál.

Tehdy již někteří posluchači Kristovi se troušili od pahorku do města. V této chvíli k získání jiné větší skupiny kafarnajských rozdělili si chytře úlohy farizej Madon se saducejským knězem Manahenem. Madon začal řečnití a Manahen vmísil se do poslední řady posluchačstva jako zvědavý žák. Z výmluvných úst Madonových řinula se slova: „Ježíš pronáší řeči nebezpečné, které by mohly vésti k bouřím. Tu by nelenily trestající ruce hrdých Římanů, aby krvavým způsobem obnovily klid a pak na naše šíje vložily ještě tužší jho. Má snad celý národ trpěti za jediného kazatele?"

„Náš Mesiáš učí lásce i k nepřátelům," ozvalo se ostře ze shromáždění. „Jestliže chce nějaký veřejný převrat, pak tím myslí jenom obrát od neřestí ke ctnostem, jež hlásali sám Mojžíš a proroci. A právě taková změna v duších se nelíbí farizeům a zákoníkům."

Madon vztáhl ruku do výše na protest a na znamení, že chce pokračovati: „I proti našim kněžím Nazaretský odvážně mluví. To snad povede ku pokoji? Muži bratři, zcela jinak než vy si představují příchod Mesiáše ti, kteří pilně zpytují vzácné knihy a poměry nynější doby. Mesiáš bude žítí skrytě na dalekém severu, kam ještě noha Izraelitova nevkročila. Najednou sestoupí na hory izraelské prorok Eliáš. Zahořekuje a

zvolá: „Vy hory Izraele, jak dlouho chcete setrvati suché a pusté?“ Hlas tohoto muže Božího zahlaholí tolik zvučně, že bude slyšen v dalekých končinách země. Pak pronese slavnostně: „Hory Izraele, vězte, že pokoj přišel na svět.“ Synové vyvoleného národa zaradují se radostí velikou a a zvolají: „Jásej a vesel se dcero Sionská, neboť je nám údělem sladký pokoj.“ Druhého dne znovu Eliáš stane na horách a mohutným hlasem oznámí: „Dobro přišlo na svět.“ Všecka věrná srdce se rozplesají. Ale přijde ještě po třetí a z úst jeho zazvučí zvěst: „Izraeli, králem se stal tvůj Bůh.“ V onu hodinu Bůh sám zjeví svou všemohoucnost, spasí Izraele a postaví se mu v čelo.“

Slova i způsob přednesu učinily na shromážděné silný dojem. Manahen využil ihned příznivého okamžiku k promluvě: „Díky tobě, mistře Bohem osvícený! Slýchal jsem již od dědů taková hřejivá prorocství. Dovol abych připojil, co mi sdělilo nadto několik velice moudrých zákoníků. Až přijde Mesiáš, vyvoleným Hospodinovým bude zářiti čarovné světlo bez noci. V těch dnech jim vydá země poklady, které posud jsou utajeny. Bude zbudován nový velkolepý chrám pro nej-mocnějšího Krále všech králů, větší a nádhernější, než jaký vidíme v Jerusalemě; všechny ovce světa se tam shromáždí k obětem. Na novém nebi budou zářiti hvězdy sedmkrát jasněji než nyní. Národ velikého Boha bude tonouti v přívalu zlata a stříbra, jeho roucha budou nachová, nejkrásnější. Oliva obsype se plody neporušitelnými. Mléko bílé jak sníh poteče ze zřidel, kde dosud tryská jenom voda. Obnoví se pozemský ráj.

Zdaž nám připravuje tak skvělou budoucnost Nazaretský? Vždyť naopak nás vybízí k trpělivému snášení hořkých bolů. Ostatně skutečný Mesiáš přijde náhle, aniž by kdo věděl, z kterého místa. Vyžaduje toho velebnost Boží, která se nepoutá k určité obci. Ale o Ježíši víme, že se narodil v městečku nepatrném a že dospěl v muže v opovrženém Nazaretě, kdež tesařil. Z takové obce by nám mělo kynouti blaho a vykoupení? Tento Ježíš nejvýše by se mohl státi panovníkem otroků a jiných lidí nízkých; nikdy však neovládne svou mocí lidí učených, ušlechtilých a urozených."

První část řeči Manahenovy byla vyslechnuta s napiatou pozorností! Dojem vzbuzený Madonem se stupňoval. Ale když Manahen začal Krista nejapně snižovati, ozývalo se reptání s počátku tlumené, ale brzy hlasité a hromadné.

Jeden muž kovovým hlasem volal: Jinak nám líčí Vykupitele knihy svaté, které přece i nepřátelé Ježísovi tolik ctí. Velebí duše má Mesiáše, který se sklání s vroucí láskou právě k poníženým, pokorným a churavým. Muži bratři, byl jsem malomocný, tělo mé mělo býti již nejvýš v desíti dnech kořistí hrobu. Celé okolí znalo strašnou bídu mou. Ale Ježíš mne uzdravil náhle zcela, takže na mně není ani známky neduhu. Proto nikdo mé srdce od mistra tolik dobrotivého již neodvrátí. Nevěřte jedovatým slovům blahobytníků, kteří berou za své řečnění tučné úplatky. Dobře znám jejich přetvářku a úskočnost."

"Ty že jsi byl těžce malomocný?" vztekle píchl Manahen.

„Tisíce lidí vidělo můj zubožený stav," odvětil břitce ctitel Kristův. „Obočí, vlasy i vousy mi vypadávaly, bílé skvrny znetvořily strašně můj obličej, nákaza se šířila po celém těle, jak do-
svědčí všichni známí. Ale mám také sta svědků, jak mne Ježíš zázračně uzdravil, takže všechny lesklé skvrny zmizely. Stojím před vámi jako statný vojín."

„Pravdu dí, pravdu dí," zněly výkřiky z úst jednoho posluchače. „Sám jsem onen div k svému úžasu spatřil."

Po těch slovech rozproudilo se ve skupině velké pohnutí. „Sláva a čest budiž Ježíši!" zahlaholil jeden hlas. Hned jiný posluchač: „Velká chvála budiž svatému otci chudých a těžce postižených!" Podobné výkřiky ozývaly se nyní hromadně. Některí rozčileně se obraceli k Madonovi i Manahenovi se slovy: „Nechceme tě již slyšeti. Vrať se k těm, kteří tě za peníze sem vyslali."

Pricházeli noví chodci od pahorku věkopamát-
ného proslulou řečí Kristovou. Ti mařili svými
odpovědmi podkopnou práci i jiných náhončích
Kaifášových.

Již také v bráně města se objevili dva apoš-
tolé: sv. Petr a sv. Ondřej, kteří měli v Kafarnau
mnoho známých. Oznamovali, že v hodině Kristus
poctí návštěvou svou město. Brzy se kolem nich
seskupil veliký dav. „Muži bratři," promluvil
Petr, „co jsme v krátké době viděli a slyšeli,
naplňuje nás nezvratným přesvědčením, že již
sestoupil s nebe onen Ládoucí, Nejsvětější, o němž
psali proroci s tak velkým zanícením. Po zimách

a mrazivých víchřicích ovívá naše líce osvěžující jarní van, cítíme vůni nesmírných milostí, duše naše okoušejí netušeného medu darů nebeských. Je právě nám údělem to nevýslovné štěstí, že seznáváme, jak se vyplňuje proroctví a žhavé přání velikého Isaiáše: „Vstaň a sviť, o Jerusaleme, vzešloť tvé světlo a velebnost Boží je nad tebou! Neboť, hle, temno zemi přikrývá, mrákoty zahalují národy; ale nad tebou vzešel Hospodin a jeho slávu lze v tobě viděti. Pohané chodí ve tvém světle, i vládci v lesku, kterým jsi zazářil.“

Ondřej doplnil: „Mocnější král nad Davida a Samsona. moudřejší nad Šalomouna přijde nyní do tohoto města, jež vroucně miluje. Jestliže vznešený Ježíš jinde trpí ústrky a pohany, připravte mu zde vřelé uvítání. Hojný zdroj Božích milostí bude vám krásnou odměnou. Ježíš nese svatý pokoj duším těžce zmítaným. Kdož v něho věří a kráčí ve šlépějích jeho ctností, vejde po pozemské sirtě v nejsladší blaho, jež bude trvat věčně. Kdož pilně čtete Písmo svaté, seznáváte jistě, že naplnil se čas, kdy má Vykupitel působiti. Radujte se tedy, že Mesiáš již dlí mezi námi.“

Ozývaly se hlasy: „Vřele uvítáme proroka poslaného od Hospodina. Těšíme se na příchod velebného Divotvůrce. Zajásají duše naše při spatření Toho, který vysoce vyniká nad Mojžíše.“

Omilostnění Liciniova domu.

Za té přípravy na uvítání Ježíše Krista chvěla se Lucia na celém těle netoliko dychtivým oče-

káváním, ale i žalným rozčilením nad stavem Abnerovým. Sefora kvílela u lože synova ještě více než v předešlých dnech. Vždyť k ochrnutí údů Abnerových se přidružila malarie, takže nebožák snášel hroznou bolest. Vysoká horečka rozpálila líce, rty praskaly, oči byly zanícené. Těžké vzdechy z prsou se draly. Služebnictvo shodovalo se v mínění, že Abnerovo tělo podlehně těžkým strastem nejdéle v třiceti hodinách.

Chvílemi, v dlouhých přestávkách, šeptaly rty Abnerovy věty žalmů: „K tobě, Hospodine, volám; Bože můj, neodmlčuj se mi. Nezaňlázuj s hříšníky mne, s těmi, kteří páchají neřest. Spasiž lid svůj, Hospodine! K Tobě, Hospodine, utíkám se, nedej mi na věky zahanbenu býti. Rychle pospěš, abys vytrhl mne. Rač mi býti skálou útočištnou, pevností, ve které bych ochrany došel.“

„Světlo očí mých,“ lkala Sefora, „můj holoubku nejdražší, proč nejasníš tvář svou milovanou? Běda, chceš zde zanechat vdovu srou se srdcem krvácejícím! Hospodine, Bože Abrahamův, Davidův a Eliášův, raději zkrať život služebnice Svě hořekující, ale syna zachovej!“

„Hle, zrak Abnerův již je skelný,“ šeptala stará Viola se slzami v očích spoluslužebnici. „Již ten dobrý člověk jistě nepoznává svého okolí. Mrákota mu obestírá duši.“

Tyto zjevy rozrušily mysl setníkovy ženy do nejvyšší míry. Marně se utěšovala myšlenkou, že přece Abner není ani její syn ani bratr. Marně jí jakýsi vnitřní hlas našeptával: „Milosrdná smrt zbaví Abnera velikého soužení. Bůh pak odmění

jeho dobré srdce na věčnosti. Steině již pro tvou rodinu. ženo, vykonal služby veliké, vzácné. Není tedy nutno, aby v tvém domě žil dále."

Ale žádná z těch myšlenek nemohla římskou paní uklidnit. Srdce jí krvácelo, zdálo se jí, jako by se smrtí Abnerovou mělo odejít z domu všecko blaho.

Když se dovídala, že se shromažďuje v městě mnoho lidu k uvítání Ježíšovu, vyběhla na ulici polozoufalá, aniž uvědomila o svém odchodu muže. Malá jiskřička naděje zářila jí před zrakem. „Snad, snad uvidím svatou tvář velebného Divotvůrce," šeptala si. „Vrhnu se mu k nohám a za Abnera poprosím." Ale náhle se jí srdce sevřelo myšlenkou: Což Spasitel židovského lidu vyslechne laskavě pohanskou ženu?" Ale hned se zase utěšovala: „Vždyť jdu prosit za příslušníka židovského národa; snad se tedy Ježíš ustrne přece." Tak se střídala v duši Římanky hned žalost, hned zas růžová naděje.

Když přešla Lucia jednu úzkou uličku, užasla při patření na volnější prostoru, jak ohromné množství lidí proudí městem. Vmísila se do zástupu a horečně se vyptávala, kdy Ježíš do města vkročí a kde zvolí svůj příbytek.

Jeden starší muž řekl: „To není známo určitě nikomu z nás. Víme jen, že od hory, kde kázal, je tu již mnoho jeho ctitelů. Tudíž veliký prorok nenechá jich dlouho čekat, zvláště když se k nim přidružuje tolik lidu jiného."

Opravdu Kafarnaum nepamatovalo, že by se kdy bylo tísnilo v jeho zdech tolik lidu galilejského i cizího jako dnešního dne. V některých

úzkých uličkách byla hotová zácpa lidu. Bzučelo v nich jako včelí roj. Na náměstí, kde se pohybovalo množství největší, hovory aramejské, římské a řecké splývaly v hukot, jako bys byl slyšel vodopád. Na plochých střechách sedělo množství mužů a žen upírajících své oči k jihu, k pahorku, kde vyslechnuto proslulé kázání.

Na náměstí velbloudi řvali, koně řičeli a osli hýkali. Všude se zdvihaly kotouče prachu. Bylo veliké dusno.

Lucii se hlava točila nad tím ruchem a šumem. Paní snažila se proniknouti k bráně, do níž měl vkročiti Ježíš se svými nejbližšími. Ale bylo to úsilí velice obtížné, na některých místech hrozilo umačkání. Lucia byla již celá zemdlena, pot na tvářích se jí mísil s prachem v kalné krůpěje, když na jednom místě dav se začal poněkud rozestupovati. Šeptem i hlasitě pronášeno: „Matka Pomazaného Páně, Maria z Nazaretu! Ctíhodná matka mistra Ježíše! Ustupte! Učiňte cestu volnou!“

Hlavou Římanky bleskl hřejivý nápad. Utřela si šátkem s čela pot a rychle vběhla do mezery v zástupu utvořené. Několik lidí ji s káravými slovy zachytilo — ale již Lucia stála před tou, již chodci dobrovolně s cesty ustupovali. Panna Maria měla bílou suknici splývající až k sandálům, modrý plášť a krátký závoj, který jí kryl vlasy volně rozpuštěné. Upřela na Lucii zrak, z něhož se linula nevýslovná něha. Zatím co se pokusili ještě dva lidé Lucii odstrčit, pronesla Maria hlasem jemným, z něhož vyzníval živý

soucit: „Nebuďte obtížní této ženě, neodhánějte ji. Pozoruji, že hluboký žal ji nutí ku předu.“

„K tobě spěchám, matko vznešená,“ vzlykala Lucia líbajíc okraj pláště Bohorodičky. „Miluješ-li vroucně syna vlastního, pochopíš, jak hrozně trpí milující matka syna umírajícího, byť by byl nebožák jen otrokem. Ustrň se nade dvěma dušemi těžce souženými. Přimluv se u syna svého Divotvůrce, aby uzdravil šlechetného služebníka Abnera v domě zdejšího setníka Licinia. Tvá přímluva rozveselí i srdce jeho matky.“

Maria znovu pohleděla upřeně na tvář prosebnice. Pronesla tázavě: „Ty jsi patrně svobodnice, nejspíše Římanka.“

Ze zadu se ozval hlas staré ženy: „Je to dobročinná choť lidumilného setníka Licinia. Otroak Abner v jejich domě umírá!“

Maria skřížila ruce a zvedla zrak zvlhlý pohnutím k nebi. „Tedy vážená matrona se poníží ve prospěch ubohého otroka!“ splynulo s jejích svatých rtů. „Jaká to láska křišťálové duše k poníženému!“

Lucia se silně chvěla a poznamenala: „Chtěla jsem své jméno i stav zamlčeti. Ale co ona stařena teď prozradila, nesmím popírat. Veliký bol nad trápením dvou duší hnál mne hledat pomoc nebeskou. Tvou vlastní přímlovu Divotvůrce jistě vyslyší. Onť tolik soucitný! Kéž oči proroka vznešeného shlédnou milostivě na srdce pokorná!“

Za těch slov rysy obličeje Panny Marie nabyly bolestné tvářnosti. „Pravdu díš,“ pravila Bohorodička, „že můj syn je vznešený; jeť vznešenost sama. Ale právě tato vznešenost znamená

pro něho i pro mě veliká utrpení, často bolest příliš palčivou. Jestliže velebnost prochází krajinami, kde bují neřesti, je předmětem nenávisti duší zlých. Nevycházím ze strachu o milovaného syna."

Lucia se uklonila a přisvědčila: „Všichni ctnostní lidé nyní pijí kalich hořkosti."

„Prosíš za těžce chorého," řekla Maria. „Věříš-li v neustálé dobro neumdlévající prozřetelnosti Boží?"

„Chci věřit jako ty," odpověděla pokorně žena Liciniova.

Maria ji pohladila po čele a pronesla: „Nuže pevně důvěřuj, že Boží prozřetelnost chystá pro příbytek duší zbožných opravdové blaho. Musím nyní k bráně, krátce promluvit se synem. Odejdi do svého domu. Pokoj s tebou!" Nato se Maria obrátila a zrychleným krokem se brala k jižní bráně.

Lucia stála s vytřeštěným zrakem jako by se byla probudila z čarovného snu. Příliš mnoho dojmů v krátké chvíli zavířilo její hlavou a srdcem. Trpkost střídala se v její duši se sladkostí rychle za sebou. Nedovedla si všecko nyní v mysli najednou srovnati. Palčivá bolest již jí netrýznila, ale v nitru jejím byl podivný zmatek.

Pospíšila domů. Nyní se jí šlo pohodlněji, protože nejhustší davy proudily k jižní části města. Do nádvoří přišla rychle oddychujíc. Spatřila tam manžela, jemuž všecko krátce vysvětlila.

Zazářilo oko důstojníkovu. „Vléváš svým sdělením do mého srdce růžovou naději," pravil muž. „Ovšem naplnilas mne tísnivou starostí

právě ve chvílce, kdy jsem tě chtěl uvědomiti o svém záměru a slyšení tvůj názor. Teď se zajisté již připozdilo. Nepodivíš se tedy, že jsem učinil některou přípravu k záchraně života Abnerova bez tebe. Povolal jsem k sobě šest ušlechtilých Izraelitů s prosbou, aby co nejdříve se přiblížili k Ježíši a tlumočili mu snažnou mou přímlovu za Abnera.

„Dobře“, děla Lucia. „Ale zdá se mi, žes mohl vyjít vstříc prorokovi sám beze vší bázně. Jeho matka se mnou mluvila tolik laskavě. Nejsme ovšem členy národa vyvoleného. Ale domníváš se snad, že dobrotivá tvář Kristova by se silně zachmuřila při spatření pokorného pohana?“

„Bůh sám račíž doplniti, co našemu slabému rozumu schází,“ zvolal setník. „Vždyť vidí naši dobrou vůli.“

„A'e teď rychle k Abnerovi!“ vzpamatovala se paní a odběhla od muže k lůžku nemocného. Sefora celá vysílená u hlavy synovy spala v sedě. Z úst se jí vyrážely i ve spánku vzdechy: „Světlo očí mých, světlo očí mých!“ Stařena Viola na druhé straně u lůžka bděla a stírala pot s tváří správce, který byl v bezvědomí. Ukazujíc na Seforu, sdělovala: „Již třicet šest hodin nepřijala ani pokrmu ani nápoje, jako by se chtěla odebrati na věčnost se svým synem.“

„Ubozí lidé!“ zachvěl se hlas chotí setníkovy. Paní poklekla a celou duší pohřížila do modlitby.

Licinius odebral se do své komnaty. Přecházeje ji v rozechvění dlouhými kroky, opakoval několikrát otázku: „Vyslyší Kristus či nevyslyší?“ Zvedl k nebi oči se slovy: „Hospodine, Bože je-

diný, nejde tu jen o správce Abnera. Jde tu také o posvěcení a potěšení celé mé rodiny. Chci k Tvé nejsvětější tváři připoutati srdce všeho svého služebnictva, všech zdejších vojnů. Učiníš li veliký div, naplníš obdivem a slastí veliké množství i nežidovského obyvatelstva. Pokloní se před Kristem i ti kteří mu dosud málo důvěřují. Račiž rozšířiti království velikého mistra Ježíše příkladem své moci nadpřirozené, vševládnoucí! Nejsem li hoden, abys naklonil Svůj sluch k mým prosbám, ukaž své milosrdenství aspoň duším lepším, které k Tobě o slitování volají!"

Zatím jako hučení povodně se přibližoval hluk zástupů k domu setníkovu od jižní brány. Co předcházelo? Kdvž Ježíš vkročil do brány karnajské se svými, přistoupila k němu Maria a cosi tiše mu sdělila; nato rychle se vmísila do zástupu. Davy se valily před Ježíšem i za ním jako velká řeka. Vzdvř s ním přibyl do města nový veliký zástup. Ve zbožných duších zněla slova žalmisty Páně: „Hospodin kraluje, oděn jest velebností. Vlny vznášejí vysoko, Hospodine, vlny vznášejí vysoko svůj hukot. Podivuhodnější nežli hukot spoust vodních, nežli jekot mořského vlnobití, podivuhodnější na výsostech Hospodin.“ S plochých střech máváno ratolestmi, které pak vrhány k nohám Spasitelovým. Někde mladí mužové prostírali své pláště, aby vznešený návštěvník po nich krácel. Hřímavými hlasy provoláváno: „Buď vítán náš Žádoucí! Hosana proroku většímu nad Eliáše! Požehnaný, který kráčí ve jménu Hospodinově! Čest a sláva dobrotivému Divo-

tvůrci!“ Vše bylo jak v opojení, v jásavém okouzení.

Na náměstí někteří Řekové a Arabové s velbloudů a koní udiveně patřili na davové výbuchy velikého nadšení. „Toť revoluce srdcí, krásná revoluce proti nepravostem a pro obrození života!“ zvolal nadšeně jeden Řek.

Vtom silná skupina mladých mužů začala zpívatí zvučnými hlasy žalm: Srdce mi kypí vzácnými city — báseň svoji věnuji králi — jazyk můj rychlopiscovým perem jest.“

Do toho vpadly hlasy starších mužů, pokračující v žalmu: „Krásný jest podobou nad syny lidské, rozlit je půvab po rtech твоjich; proto ti požehnal Bůh na věky. Opaš mečem svá bedra, reku, ve své kráse a velebě vyjeď, úspěšně táhni vpřed a panuj, pro pravdu, pro právo utlačované, neb tě tvá pravice úžasně povede . . . Trůn tvůj, Bože, je na věky věkův, žezlem práva je žezlo tvé vlády. Miluješ právo a odpor máš k neřesti; proto tě pomazal Hospodin, Bůh tvůj, olejem radosti víc než tvé druhy.“

Kristus krácel beze slova. Nezrcadlila se na jeho přísně bledé tváři radost ze stkvělé dnešní slávy. Spíše jakási tesknost obestírala jeho krásný černý zrak. Vždyť oči Kristovy viděly daleko do budoucnosti; svatá duše Syna Božího věděla, že po krátkých projevech nadšení budou následovati velice trpké chvíle pro něho i pro apoštoly.

Vykupitel šel v dlouhé modré sukni, přepásané na bedrech řemenem. Na nohách byl připevněny kožené opánky tenkými řemínky. Hlavu s roz-

čísnutým dlouhým vlasem a jemným vousem kryl bílý šátek, svázaný přes čelo zelenou stužkou. Ramena kryl plášť barvy hnědé.

Průvod se bral k synagoze, která stála na břehu v sousedství zahrady Liciniovy. Když ne- daleko setníkova domu zpěv dozněl, přistoupilo ke Kristu šest mužů svátečně oděných. Přední z nich s hlubokou úklonou ohlašoval: „Jsem, mistře, náčelníkem zdejší synagogy. Tu vedle stojí náš předčítatel. Za mnou čtyři muži velice vážení. Žádný z nás v životosprávě nevolí cesty zákoníků a saduceů. Vyplň tedy naši snažnou prosbu. Nejvyšším vojenským hodnostářem je tu setník Licinius. Miluje velice svého služebníka Abnera, stíženého smrtelnou nemocí. Proto pro- síme, abys uzdravením Abnerovým zhojil palčivý žal toho důstojníka. Jeť tento Říman mužem soucitným, lidumilným. Hoden jest, abys mu tu milost prokázal. Vždyť miluje náš vyvolený ná- rod. Zbudoval nám docela prostrannou, velice prostrannou, velice nákladnou synagogu, ke které kráčíš.“

„Slyšel jsem o té chorobě již od své matky,“ děl Ježíš. „Pojďme tedy k domu Liciniovu.“

V této chvíli dostoupil zármutek v setníkově obydlí nejvyššího stupně. V hrdle Abnerově ozý- val se zlověstný chrapot. „Již umírá, již je po jeho životě veta!“ lkaly ženy.

Lucia se chvěla trapnými rozpaky. Vzpomí- nala, že matka Ježíšova jí neslíbila určitými slovy žádoucí pomoci své.

Oči Liciniovy prozrazovaly zděšení. Je přísloví, že tonoucí se chytá i stébla. Setník, jemuž se

stáhlo hrdlo bolestí, náhle se rozhodl, aby ulovil poslední jiskřičku naděje. Vyrázil před dům, vmísil se do velikých davů, aby přímo oslovil Ježíše. Chodci před ním uctivě ustupovali. Konečně tedy spatřil velebnou tvář Spasitelovu. Nohy se pod důstojníkem třásly, oči mu v rozpacích zamžikaly. Ti kafarnajští občané, kteří nebydli v domě setníkové, poprvé viděli na obličeji Liciniově velikou bázeň.

Když krásné oči Vykupitelovy spočinuly na setníkových lících, důstojník byl přímo oslněn; pohled Kristův podmanil celou jeho duši, takže přede vším množstvím padl na kolena a třesavým hlasem promlouval: „Nejjasnější pane a mistře, služebník můj leží doma ochrnulý a zle se trápí. Smrtelný chrapot jeho nás zbavuje naděje, že by mocí přirozenou byl na živu zachován. Úpěnlivě Tě tedy prosím, abys mu vrátil zdraví.“

Na tváři Kristově zračil se živý soucit. „Povstaň a veď mne k loži umírajícího,“ vyzval Spasitel. „Přijdu k němu a uzdravím ho.“

Mezi přítomnými zákoníky polohlasně bylo vytýkáno: „To že je prorok nejvyšší? Chce vykonat návštěvu nízkému otrokovi a tak se ponížit. Dále nedbá na to, že se poskvrní vkročením do domu pohanského.“

Setník po laskavých slovech Kristových povstal, ale ve své skromnosti zavrtěl hlavou pronášeje tato uctivá slova: „Což Říman, který není žádným členem synagogy, smí zvát do svého obydlí Pomazaného Hospodinova? Vidím před sebou svatého vůdce Izraele. Pane vznešený,

nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou. Ale vyřkni toliko slovo, a uzdraven bude služebník můj. Pevně věřím, že Tvá vůle je všemocná i tam, kde nejsi tělem Svým přítomen. Jsem zde velitelem, máje pod sebou vojáky; ti poslouchají mých rozkazů na slovo. Ty jsi však velitelem vševládnoucím; Tebe tedy musí poslouchati i choroby a na Tvé poručení zmizeti. Prosím Tě tedy, vznešený Pane, snažně: Obšťastni sluhu i jeho zbédovanou matku. Tak vneseš blaho v celý můj dům."

Za té řeči obličej Kristův stále se vyjasňoval, zrak zářil velikou láskou, svatá ústa prozrazovala sladký úsměv.

"Již se nestrachuj, tvé přání je splněno," prohlásil Ježíš. "Tvá pokora jest odměněna milostí nebeskou."

Vstoupiv na kámen u domu, rozhlédl se Spasitel po valném svém průvodu. Zahlédl tam i několik špehounů saducejských a farizejských. Na těchto ostře utkvěl zrak Mesiášův. Ze svatých úst hlaholilo mocně: „Přišel jsem spasit vyvolený národ. Ale mnoho jeho členů proti mně reptá z neomluvitelné zloby. V samém Nazaretě dav svedený od úskočných lhářů se proti mně srotil a z města mne vypudil. Zde však se mi klaněl římský hodnostář veřejně před množstvím lidu. Vpravdě pravím vám, že jsem nenalezl tak velké víry ani v Izraeli."

Tu se ozývalo z několika úst reptání. Zvláště zákoníci se roztrpčili, že Kristus povýšil pohana nad syny Abrahamovy.

Ale Vykupitel povýšeným hlasem prohlašoval: „Mnoho potomků Abrahamových usiluje mařiti dílo mesiášské. A ejhle, pohané jejich povahu zahanbují. Pravím pak vám, že přijdou lidé z cizích zemí od východu i od západu a stolovati budou zásluhou svých ctností na věčnosti s Abrahamem, s Izákem a Jakubem v království nebeském. Příslušníci království izraelského však budou vyvrženi do temnosti vnější; tam bude pláč a skřípění zubů.“

Všechno utichlo. Spasitel se pak hned obrátil k setníkovi s laskavou tváří: „Jdi a jak jsi uvěřil, staň se tobě. Brzy ještě větší divy uzříš.“ Nato se hnul zástup dále k synagoze.

Krev prudce vířila ve skráních zbožného setníka, který byl jako očarován. „Je to jen líbezný sen či pravda?“ šeptal si. Vzkročiv do brány, přímo se předsíní potácel. Vtom uslyšel ze dvora veliký pláč! Zarazil se, jako by býval hodnut do srdce oštěpem. Celý rozechvřen vběhl do nádvořího sloupoví. Hojné slzy tam ronily Lucia, Sefora i stařenka Viola, hlasitě vzlykajíce. Srdce se mu znovu bolestně sevřelo. „Co to znamená?“ tázal se s velikým podivem. Na Abnera nechtěl se v úzkosti duše své teď poptati.

„Jak bychom neplakaly při dojmu tolik silném!“ zvolala stará služka.

„Pojď, drahý manželi,“ vyzýala Lucia, „pohleď na mocný dotek ruky Boží!“ Ženy vedly setníka do pokojíku, kde trpěl Abner. A hle — správce domu tam klečel, vzdávaje vřelým hlasem díky Bohu.

„Věrný sluho, povstaň, můžeš-li,“ vybídl setník, bera správce za rámě. „Nechť seznám, neklame-li mne sluch a zrak.“

Abner otočil hlavu, vstal pružně jako jelen a s úklonou řekl: „Steré díky tobě, vzácný ochránče můj! Úchvatné spasení se stalo domu tomuto. Radost má je nevýslovná. Bůh na mne dopustil těžkou chorobu z té příčiny, aby se ukázala veliká moc Kristova a aby každý svědek divu Mesiášova množil nadšeným velebením slávu Boží.“

„Čest a sláva Bohu nad oblaky!“ volal u vytržení setník. „Tedy tři přímluvy znamenitě pomohly.“ Obrátiv se k ženám, prohodil: „Proč jste mne kvílením tolik polekaly?“

„Jak jsme neměly plakatí radostí,“ ujala se slova Lucia, „jestliže po tak trýznivém napětí jsme uzřely div tak veliký a tolik hřejivý! Celý dům byl vzrušen překvapením tak radostným. Sotva se duše naše mohly vzpamatovat, když umírající Abner otevřel oči, když zdraví zbarvilo utěšeně jeho líce a ústa promluvila silným hlasem.“

Viola doplnila: „Měla jsem obavu, že Sefora náhlou slastí pozbude buď života anebo rozumu. Hned se jako hrdlička smála a jako kůzle poskakovala, hned své tváře smáčela slzami. Uzdraveného syna objímala jako šílená.“

• * *

Nikdy předtím setníkův dům neprožíval tak blaženého, tolik hřejivého večera jako po uzdravení správce Abnera. Řekl v komnatě setník své

choti: „Samo uzdravení chorého by znamenalo jen málo, kdyby mělo význam jen pro jednotlivce. Ale Ježíš divem svým chtěl poučiti a k Božské pravdě připoutati duše velikých zástupů. Hlavním účelem skutku tak dojemného jest obrození srdcí.“

Lucia dodala: „Stojíme nyní tváří v tvář před něčím nesmírným, co žádný člověk změřiti nedovede, před něčím tolik svatým a povznášejícím, nad čím žasnouti musí i lidé mravů vzorných. Ježíš vyniká tak velikou svatostí, jaká po všechny věky je pro pouhé lidi nedostupná. Jest a bude sluncem zářícím pro všechna pokolení.“

Po chvílce mlčení řekl setník: „Podle Kristovy nauky se má měřiti cena člověka; nikoli podle urozenosti, úřadu anebo bohatství, nýbrž podle ctností. Co tedy my ve světě povýšení zname-náme před Bohem proti takovému šlechetnému Abnerovi a zbožné Sefoře? Sama nebesa je dnes vyznamenala.“

„Drahý muži,“ upozornila Lucia, „raduj se, že Ježíš omilostnil i nás dva, že osvědčil Božskou lásku k našemu domu vůbec. I kdyby se proti nám spikly celé legie zloduchů a prolily naši krev, nic nám to neuškodí, smíme-li se řaditi do počtu vyvolených Božích s nadějí na věčnou spásu.“

Muž připojil: „Jediný paprsek lásky Kristovy je cennější než celá skříň drahokamů. Jelikož i nás Boží láska omilostnila a tolik oblažila, zůstaneme Kristu, nejsvětějšímu divotvůrci, věrni až do hrobu. Ani nejkrutější násilí ani celý pluk římských filosofů naše srdce od Ježíše neodloudí. Vždyť nyní víme jasně, komu jsme uvěřili.“

»DĚDICTVÍ MALICKÝCH« má na skladě
řadu pěkných a poutavých povídek pro mládež
za velmi nízkou cenu!

Cestami života	Kč 2.—
Pod hradbami Vyšehradu	Kč 2.—
Bratři	Kč 2.—
Ve spárech dravcových	Kč 2.—
Na hlásce	Kč 2.—
Jen výše!	Kč 2.—
Utrpením ku štěstí	Kč 2.—
Mendík	Kč 2.—
Vojtěch Habr	Kč 2.—
Čtyřlístek	Kč 2.—
Ztracený statek	Kč 2.—
Za pomoci dobrodinců	Kč 2.—
Za štěstím	Kč 2.—
Za otcem	Kč 2.—
Váleční sirotci	Kč 2.—
František Pomětlář a bratr jeho Petřík	Kč 2.—
Věř a doufej!	Kč 2.—
Modly a kříž	Kč 3.—
Za vznešeným cílem	Kč 3.—
Tajná vina	Kč 3.—
Věrný přítel	Kč 3.—
Pohádky	Kč 3.—
Drahomířino pokání	Kč 3.—
Z křížáckých bojů	Kč 3.—
Chudobky	Kč 3.—
Páni a otroci	Kč 3.—
Zebrák Bohdan	Kč 3.—
Past na chytráky	Kč 3.—
V kouzelné říši	Kč 3.—

Objednávky obratem vyřídí

administrace »DĚDICTVÍ MALICKÝCH«
v Hradci Králové, Adalbertinům.